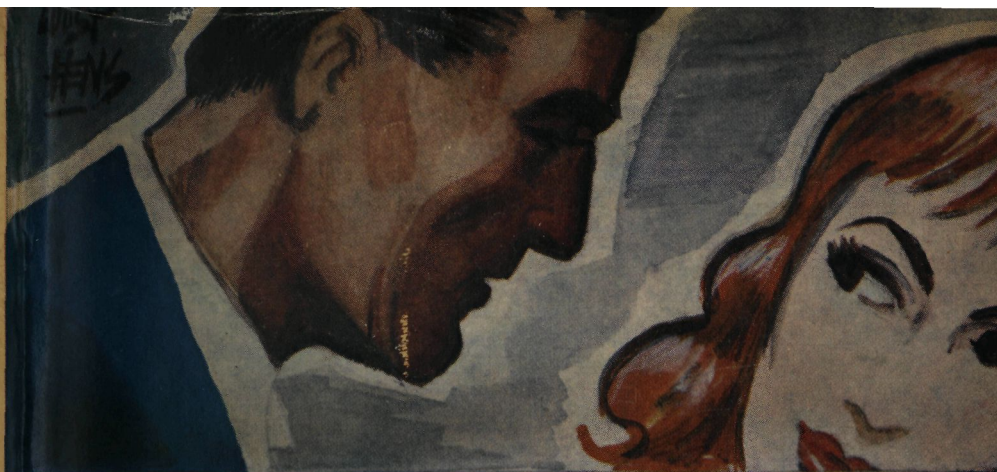

RICHARD
PERRIDON

IK LIJK OP 'T LIJK

J. PHILIP
KRUSEMAN's
UITG. MIJ N.V.
DEN HAAG

Ik lijk op 't lijk

RICHARD PERRIDON

IK LIJK OP 'T LIJK

Tony Toeroen heeft zijn langste tijd als Amsterdams nachtportier gehad. Door op het nippertje een onbekende van de dood door aanrijding te redden, wordt hij benoemd als bewaker van het slachtoffer tegen een exorbitant loon. Zijn werkgever heeft een dochter, die ook bewaking nodig heeft. Tony weet raad. Samen met een vriendinnetje vertrekt hij naar Engeland, waar mr. Patcheki op een ouderwets buiten woont, omgeven door een lugubere stoet bedienden.

In verhoogd tempo spelen zich de gebeurtenissen af, verlucht met moord, schoten en scènes in nachtclubs, waar marijuana verhandeld wordt.

Tony rolt door alles heen, waarbij hij ternauwernood aan de dood ontsnapt.

De climax speelt in Amsterdam, waar met behulp van de Amsterdamse recherche de verrassende ontdekking plaatsvindt.

IK LIJK OP 'T LIJK

KORTE INHOUD :

Tony Toeroen heeft zijn langste tijd als Amsterdams nachtportier gehad. Door op het nippertje een onbekende van de dood door aanrijding te redden, wordt hij benoemd als bewaker van het slachtoffer tegen een exorbitant loon. Zijn werkgever heeft een dochter, die ook bewaking nodig heeft. Tony weet raad. Samen met een vriendinnetje vertrekt hij naar Engeland, waar mr. Patcheki op een ouderwets buiten woont, omgeven door een lugubere stoet bedienden.

In verhoogd tempo spelen zich de gebeurtenissen af verlucht met moord, schoten en scènes in nachtclubs, waar marijuana verhandeld wordt. Tony rolt door alles heen, waarbij hij ternauwernood aan de dood ontsnapt.

De climax speelt in Amsterdam, waar met behulp van de Amsterdamse recherche de verrassende ontknoping plaatsvindt.

RICHARD PERRIDON

IK LIJK OP 'T LIJK

(Een avontuur van Tony Toeroen)

ROMAN

KRUSEMAN

DEN HAAG

*Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-
copie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.*

EERSTE HOOFDSTUK

Juist op het ogenblik, dat ik de Rapangestraat indrentel, hoor ik de motor van een auto aanslaan. De volgende seconde schiet een dure Cadillac uit de box. De chauffeur zit stijf achterover tegen de leuning. Als een mummie. Hij is de macht over het stuur kwijt. Eerst ramt de slee met een enorme klap een muurtje. Daarna slaat de brik om. Hopsakee.

„Op een afstand blijven!” roept iemand. „Dat ding kan in brand vliegen!” Zo in de lucht laten vliegen (denk ik), maar je mag je medemens niet in de steek laten.

Eerst moet die chauffeur eruit. Daarna mag die dure slee voor mijn part de verzekering ruïneren.

De chauffeur hoeft zijn rijbewijs niet meer te vernieuwen. Hij *is*: mummie! Het is niet gemakkelijk om het lijk achter het verwrongen stuur vandaan te frommelen. De zitting is rood van het bloed en de vloermat ook. De binnenkant van het dak is vrij schoon; een paar bloeddruppeltjes, meer niet.

Daar klopt iets niet, Tony (zeg ik tegen mezelf). Bloed valt naar beneden, niet naar boven; ten minste, dat hebben ze me altijd wijs gemaakt. Als de zitting en de vloermat doordrenkt zijn, dan moet dat bloed erop zijn gekomen, vóórdát de slee ondersteboven ging. Dus? Toen de wagen de box uitreed, was die vent al hoog en breed een mummie. Hoe kan dat?

Het gaspedaal zit stijf tegen de bodemplank gedrukt. Er is een steen tussengewrongen, zodat het niet terug kan schieten. Ook een mirakel, dat het keitje door de klap niet is losgesprongen. Anders was het de volmaakte misdaad geworden. Want die knaap is eerst in de garage gemold. Toen hebben ze de motor gestart en het hele ding een zet gegeven. Het auto-ongeluk is een echt ongeluk, maar eentje met een dubbele bodem.

De Cadillac heeft een Amerikaanse nummerplaat. Ik leg de arme kerel op straat. Ik denk, dat ik zijn gezicht ken, maar ik weet niet waar ik het eerder heb gezien. Op wie *lijkt* die?

Vijfmaal acht komt de straat inrijden, de vluggerds.

„Zijn er getuigen?”

„Ja, ik.”

„De vent is compleet de pijp uit.”

Zal ik die diender alles vertellen. Ik zie, ik zie wat jij niet ziet.

„Ha, die Tony”, zegt een stem naast me. Het is de stem van rechercheur de Wilde van het Hoofdbureau. Ik ken hem al jaren. Die *ruikt* de belangrijke politiezaken.

Onderwijl staat de diender met zijn kladboekje, alsof iemand tegen hem heeft gezegd: presenteer geweer. Hij vraagt me 't hemd van 't lijf.

„Naam?”

„Tony Toeroen.”

„Beroep?”

„Portier.”

„Waar?”

„Green Parrot Club, Thorbeckeplein.”

„Nachtportier dan zeker, want die tent is overdag gesloten.”

„Ja, nachtportier. Wat een hersens moet jij hebben om zoiets te raden.”

„Dus uitsmijter. Met ham of met rosbief?”

„Ik beledig jou toch ook niet? Ik hou niet van dat woord uitsmijter.”

„O, meneer is teergevoelig. Tony Kruidjeroermeniet.”
Rechercheur de Wilde bemoeit zich ermee.

„Agent, maak geen flauwekul. Neem naam en adres op.”

„Ik had toch stellig de indruk, dat ik daarmee bezig was, toen deze persoon mij als ambtenaar zijnde stoorde in de uitoefening van mijn functie.”

„Agent, probeer niet lollig te wezen. Daarvoor moet je aanleg hebben. De enige aanleg, die jij hebt, is voor gas- en waterleiding.”

„Dank U”, zegt de agent, maar hij doet wat hem gezegd wordt.

De Wilde scharrelt om de Cadillac heen.

„Ongeval, hè”, zegt hij tegen me.

„Zolang je vraagt, weet je van niks.”

„Denk jij dan, dat er vuiligheid aan de knikker is, Tony?”

„Ik denk nooit iets. Daarvoor ben ik niet aangenomen.”

„Vertel op, wat weet je?”

„Ik weet, dat jij bij de recherche bent en niet ik.”

Ik neem hem een eindje opzij en vertel hem van het bloed op de zitting en van de steen onder bij het gaspedaal.

„De vent was al dood toen hij de garage uitreed.”
„Moord dus.”
„Zo zou je 't kunnen noemen.”
„Mondje dicht voorlopig” zegt de Wilde tegen me.
„Hoe heet de vent, die ze gemold hebben?”
„Volgens de papieren heeft hij een Italiaanse of een Spaanse naam. Ferrares of zoiets. Hij is in Amerika geboren.”
„Naar de wond te oordelen, hebben ze hem ook niet met een eierlepeltje op zijn hoed getikt.”
„Hij heeft een gat in zijn schedel, waar het hele orgel van Tuschinski in kan.”
„Zal je de kranten horen vanavond.”
„Weet ik nog niet”, zegt de Wilde. „Misschien zegt de baas, dat we het voorlopig maar voor een ongeluk moeten laten doorgaan. Voor de jén natuurlijk.”
„Link bekeken.”
„Jij zwijgt over alles, denk daarom, hoor!” waarschuwt de Wilde me nog.
„Ja, baas.”

Het Thorbeckeplein lijkt 's wintersavonds op Nova Zembla, maar dan zonder Willem Barendz. Het portiek van „The green Parrot” ligt niet meer dan een heel klein beetje uit de wind. 't Is gemeen koud.

Waarom ben ik geen zeeman gebleven?

Lekker zal het nu zijn bij de poezelige meisjes van Rio onder de palmen.

Er komen twee heren door de sneeuw aansjokken. Heren? Ze hebben een hoed op; dan zeggen we al gauw: heer. Ze zijn op zoek naar een bekend adresje.

Dat zie je als vakman dadelijk. Ze moeten bij ons in de zaak zijn. Recommandatie-klanten.

Over de hoge brug van de Herengracht brult een kanjer van een slee met een moordgang in onze richting. Bovenop de kattenbochel gooit de chauffeur zijn grote lichten op volle kracht vooruit. Daar bovenop slingert hij er nog twee schijnwerpers tegenaan. Het lijkt wel de rijdende Brandaris. Dat is gekke chauffeur nummertje twee vandaag.

Als een voortvluchtige raket suist de slee naar het trottoir aan mijn huizenkant. Het ondiep springt de stoep op. Van anderen!

Met die lange armen van me grijp ik de heer, die het dichtst bij me is. Ik slinger hem met een kwak in het portiek. Omdat ik geen inktvis ben, kom ik armen tekort om die tweede voor de auto weg te sleuren. Hij krijgt een aai van het spatbord en zakt kreunend in elkaar.

Nou, als dat een ongeluk is, ben ik de keizer van Abessinië. Daar moet ik meer van weten. Ik spurt achter de slee aan.

De sneeuw is dik, maar niet zo erg glad. Er komt een tram van de Reguliersbreestraat, die de toegang tot de Halvemaansteeg verspert. Aan de kant van de Amstelstraat staan twee taxi's te prutten om uit de sneeuw te komen.

Ik ren als Zatopek, even voor het Wereldkampioenschap.

Achter me hoor ik knallen. Vuurwerk. En het is nog lang geen Koninginnedag? Ik kijk even achter me. De vent, die de opdoffer met het spatbord heeft ge-

kregen, ligt languit op de grond. Hij is bezig een revolver leeg te piefpaffen. Ouwe taaie. Als die knaap na zo'n optater nog een vaste hand heeft, kan hij bij circus Strassburger komen.

Het schieten houdt op. Ik sta naast de grote slee. De chauffeur graait in het donker naar iets, dat op de bodemplank ligt. Die heeft het nu op Tony voorzien. Meteen steek ik die lange grijparm van me door het open ruitje. Ik trek de klep van zijn pet over zijn ogen. Daarna geef ik een ruk aan zijn stropdas. Mijn duim zet ik tegen zijn adamsappel.

Ik kan natuurlijk niet tegen die adamsappel blijven drukken, want dat zou moord worden met voorbedachten rade. Ik ruk het portier open en pulk de vent achter het stuur vandaan.

Het is Grijsze Jaap, de grootste patser van de Amsterdamse vlakte. Voor een roestig dubbeltje vermoordt die vent zijn eigen vader en moeder.

„Ben jij dat stoute jongetje?” zeg ik.

Voordat hij kan antwoorden, laat ik een linkse opkomen, direct uit de heup vandaan. Als ik in die slag mijn volle gewicht van tweehonderd pond leg, timmer ik met gemak een os het runderweeshuis in.

Mijn linkerhand leg ik in zijn nek en zachtjes knijp ik de vingers naar elkaar toe. Dat geeft voldoende druk om iemand groggy te houden. Mijn rechterhand grijpt de vent onder zijn jekker, bij zijn staart. Hier kun je net zo hard knijpen als je wilt.

Dat is nou de greep van Tony Toeroen, waar iedereen op het plein respect voor heeft. De rest is alleen maar een kwestie van biceps. Ik houd Grijsze Jaap nu

op schouderhoogte van me en ik meet één meter vijfentachtig. Hij kreunt, maar verder heb ik geen kind aan hem.

„Ga jij nou braaf met Tony mee naar Zuigelingen-zorg.”

Ik schop de deur van het politiebureau open.

„Alsjeblieft, brigadier; aannemen, één poging tot moord.”

De brigadier zit achter de balie brood te eten met een grote fles melk.

„Hij heeft geprobeerd twee heren aan rafels te rijden. Dat pief-paf-poef, dat je daarnet hebt gehoord, was op zijn wagen gemunt.”

„Ik heb niks gehoord”, zegt de brigges slaperig. „Als ik zit te schaften, hoor ik alleen mijn eigen.”

Grijze Jaap is nu weer helemaal binnen Westen gekomen.

„Ik slipte. Het is verrekt glad buiten. Mag een mens tegenwoordig niet eens meer slippen? Tony heeft me half lens geslagen.”

„Moet ik verbaal maken?” vraagt de brigadier.

„Voor mij niet”, zegt Grijze Jaap. „Laten we het maar vergeten Tony. Hier, geef me de vijf.”

De vent, die ik in het portiek heb getrokken, komt het politiebureau binnen.

„Thank you, U hebt mijn leven gered.”

„Wat zegt dat brokkie buitenlands?” vraagt de brigadier. „Ik ken alleen maar Frans, Frans de bakker.”

Grijze Jaap is brutaal; die probeert de Amerikaan wijs te maken, dat hij straks geslipt is.

„Het is buiten zo glad als twaalf zijen ranzig spek”, zegt hij. Ik leg de Amerikaan uit, dat Jaap staat te liegen op een manier, een betere zaak waardig. Wil hij verbaal laten opmaken, omdat die maat van hem straks een oplawaai met het spatbord heeft gehad.

„Nee”, zegt de Amerikaan. „Het was geen opzet. De schade is nogal meegevallen. Een paar schaafwondjes, anders niet.”

Hij kijkt naar Grijze Jaap en vraagt dan aan mij: „Is die man chauffeur van beroep?”

Grijze Jaap een beroep? Morgen brengen. Hij is nog te lui om „help” te roepen als hij op verdrinken staat. Hij is exploitant van een heel grote vogelkooi en zijn vliegertjes zijn alleen maar uilen, die je 's nachts op de vlakte kunt tegenkomen:

„Oehoe, oehoe, ga je mee?”

Die arme uilen hebben voor Grijze Jaap een acht cylinder Chrysler bij elkaar getippeld.

„Nou, dan heb ik dus lekker niks te doen”, zegt de brigadier. „Niemand heeft een klacht. En ik heb niks gehoord of gezien. Opduvelen allemaal, ik ga verder met mijn diner.”

Als ik met de Amerikaan in de Green Parrot terugkom, ligt die vriend van hem languit op de grond voor Pampus en de bar. Nou, als dat een paar schaafwondjes zijn, dan ben ik Landru. Een klant onderzoekt hem vakkundig; ook toevallig, dat er net een dokter in de zaak is.

„Zijn sleutelbeen ligt aan flenters en hij heeft een paar gekneusde ribben. Die vent moest eigenlijk liggen

te kwekken van de pijn. Die kan z'n pret heus wel op."

"Pijn of geen pijn, hij heeft straks een nummertje schijfschieten weggegeven, waarmee de baas van de schiettent op de kermis failliet gaat."

Molly komt met een kletsnatte handdoek, die naar azijn ruikt. Ze mag als vrouw-zonder-geleide in de zaak komen, waarvoor ze pachtgeld betaalt.

De andere Amerikaan grijpt de gewonde en propt hem rechtop tegen de bar.

"Drink", zegt hij tegen het aspirant-lijk; hij giet hem een limonadeglas schone klare naar binnen.

"Dat is moord", zegt de dokter. Dat kan ik als leek ook zien. Maar de gekreukelde Amerikaan drinkt het spul alsof het pompwater is.

Er komt een taxi voor.

"Amstelhotel", hoor ik die Amerikaan zeggen. De andere waggelt met zware slagzij naar bakboord op eigen stoom in de wagen.

Net als de auto wil wegrijden, draait die ene zich om en zegt tegen me:

"Kom morgenochtend om elf uur in het Amstelhotel. Vraag naar mister Patcheeki."

"Tony, blijf jij de rest van de avond maar binnen. Buiten sta je te vertinnen en klanten lopen er toch niet meer op straat."

Nou nou, de baas krijgt aanvallen van menslievendheid.

"Breng mij een dubbele schone klare", commandeer ik de barkeeper.

"Voor mijn rekening", zegt de baas. Daar kan ik moei-

lijk bezwaar tegen maken. Dat gebeurt niet elke dag.

„Jij hebt vandaag heel wat meegemaakt.”

Hoe bedoelt hij dat? Van dat auto-ongeluk, dat eigenlijk een gecamoufleerde moord was, weet hij niks. Ik weet hoe ik moet zwijgen.

Rechercheur de Wilde komt binnen. Toe maar, er kan best nog een avontuurtje bij, de dag is nog jong.

„Kunnen we even apart praten, Tony?”

De baas laten we er buiten. Maar die kijkt wel steeds nieuwsgierig naar ons tafeltje. Het gaat weer over het lijk in die ondersteboven geslagen Cadillac.

„We zwemmen in heel diep water, Tony.”

„Wie is die vermoorde vent eigenlijk? Heb jullie al uitgevonden wat 't voor een knaap is?”

„Jawel. Don Ferrares. Dat Don is zijn Amerikaanse voornaam. Chauffeur van zijn baas. Een zekere Patcheki die in het Amstelhotel woont.”

„Die ken ik. Een half uur geleden was hij nog hier.”

„Verrek. Ik heb Patcheki vandaag verteld wat jij gezien hebt, van dat bloed en die steen bedoel ik.”

Als de Wilde denkt, dat hij mij nu aan het praten krijgt, vergist hij zich. Hij wil natuurlijk weten, of die Amerikaan mij straks iets gevraagd heeft, maar hij is veel te slim om mij op de man af te enteren.

Hij blijft nog een tijdje plakken.

„Het is de hoogste tijd, heren.”

„Blijf nog even, Tony”, zegt Molly. Er schijnt een samenzwering te bestaan om me te beletten op te krassen.

„D'r klopt iets niet”, zegt ze.

Omdat ik zwijg, praat zij verder.
„Hoe die ene vent die gekreukelde kameraad van 'm
overeind zette, een ijsbeer heeft meer gevoel.”

„Amerikanen kunnen hard zijn.”

„Hard? Dat noemen ze bij ons thuis gewoon sadistisch.”

„Nou ja, wat kan 't ons bommen?”

„Och, eigenlijk niks. Maar ik mag toch evengoed wel denken, dat het een rare boel is. Een vriend van je krijgt een klap van een auto en je maakt er geen werk van. Die vent knijpt 'm voor de politie, wat ik je brom.”

Zo spits ken ik Molly niet. Voor het eerst ontdek ik, dat ze mooie donkere ogen heeft, met veel gevoel en nog meer verstand.

„Ik ben bang, Tony, dat jou iets gaat overkomen”, zegt ze hikkend.

„Mij? Wat heb ik met die zaak te maken?”

„Jij hebt Grijze Jaap geknuffeld, totdat hij geen kous van een sok kon onderscheiden.”

„Grijze Jaap is een laffe hond. Die blijft wel uit mijn buurt.”

„Wat zegt rechercheur de Wilde ervan?”

„Waarvan?”

„Van die aanrijding.”

Nou moet ik oppassen, dat ze me niet aan het praten krijgt. Dat is al nummertje twee vanavond, die me de tong wil schrapen. Mij niet gezien.

„Ajuussies meid, ik ga mijn kuise etui opzoeken.”

TWEEDE HOOFDSTUK

Patchecky ligt languit met zijn benen op twee fauteuils in de hall van het hotel alsof hij thuis is. Hij heeft zeker net alle aandelen opgekocht.

„Goed werk van je gisteravond, Tony.”

En nou weet hij nog niet eens alles (denk ik).

„Zoek je een baan?”

„Hangt ervan af. Op een tedere behandeling zal meer prijs worden gesteld dan op een hoog salaris.”

„Ben je sterk?”

„Alles is betrekkelijk.”

„Wat is je sterkste toer?”

„Dit.”

Ik grijp de fauteuil waarop hij zit bij één poot. Met een uitgestrekte arm richt ik me op. De fauteuil met Patchecky erop gaat mee omhoog. Heel voorzichtig zet ik hem met stoel en al op het tafeltje voor ons.

De portier achter de balie applaudisseert; dat is een kenner.

„Laat me je pols eens voelen”, zegt Patchecky.

Hij heeft een paar minuten nodig, voordat hij mijn hartslag te pakken heeft.

„Hoe oud ben je?”

„Vijf en twintig. Eigenlijk ben ik zeeman.”

„Getrouwd?”

„Ik sterf liever mijn natuurlijke dood.”

„Hou je van vrouwen?”

„Ja, maar ze houden nog meer van mij.”

„Kan je verleidingen weerstaan?”

„Alleen als 't beslist nodig is.”

„Wanneer kan je bij de Green Parrot ontslag nemen?”

„Het is geen levenspositie. Als ik vanavond niet terugkom, neemt de baas morgen een ander.”

„Je bent getuige geweest van dat auto-ongeluk in de Rapangestraat gisteren?”

„U zegt toch: auto-ongeluk?”

„Die vent was al koud toen ze hem achter het stuur hebben gepoot”, ga ik verder.

„Dat bedoel ik niet.”

„Wat bedoelt U dan wel?”

„Heb je het gezicht van het lijk gezien?”

„Jawel.”

„Nou.... en?”

„Nou.... en?”

„BESTE MAN, JE LIJKT SPREKEND OP DIE VERMOORDE CHAUFFEUR VAN ME.”

Verroest, hij heeft gelijk, die Patcheeki. Dàt was 't, waar ik gisteren over heb gepiekerd. Ik kende dat gezicht, maar ik wist niet waar ik het eerder had gezien. Nou weet ik het: elke ochtend in de spiegel.

IK LIJK OP HET LIJK.

Ik zie het hele spel kaarten opeens duidelijk voor me. Rechercheur de Wilde wil geheim houden, dat de vent dood is. Ongeluk, maar niet met fatale afloop. Tenminste, dat zal het Hoofdbureau laten rondvertellen. Ondertussen draait hij om me heen. Hij wil weten, wie

het voor de tweede keer gaat proberen, maar nu niet tegen die dooie Ferrares, maar tegen de levende Tony Toeroen.

„Zou je zin hebben de plaats van Ferrares in te nemen?” vraagt Patchchecki.

„Op het kerkhof? Dank U.”

„Ze denken, dat hij leeft.”

„Ik denk erover een advertentie in alle kranten te plaatsen: Tony Toeroen deelt eventuele moordenaars, die het op hem voorzien hebben, mede, dat hij niet het lijk is. Minzaam aanbevelend.”

„Ik betaal je vijfhonderd dollar in de week. Alle onkosten voor mij. Ik heb een sterke lijfwacht nodig.”

„Als ik die betrekking aanneem, heb ik het gevoel, dat ik zelf aan een heel regiment soldaten als lijfwacht niet genoeg heb.”

„Dus je neemt het aan?”

„Zou ik misschien beleefd doch dringend mogen informeren waarom U zo nodig een lijfwacht moet hebben?”

„Ga mee, naar mijn kamer.”

Op het bed ligt een Tommy-gun met afgezaagde loop te dromen van een schoonheid van een bankoverval. Er is genoeg munitie om alle Amsterdamse dienders een begrafenis met corpseer te bezorgen.

„Waar is de zieke? De man, die gisteravond bijna doodgereden is?”

„Die is vanmorgen met het eerste vliegtuig naar Amerika vertrokken.”

„Deugen de Amsterdamse dokters soms niet?”

„In je nieuwe betrekking zal je moeten leren veel te zien, weinig te horen en niets te vragen.”

„Mag ik dan vragen mij te laten horen wat ik moet zien?”

Patchecky zegt, dat daarvoor de tijd nog niet is gekomen. Over een paar dagen of over een paar weken misschien. Maar hij heeft nog meer op zijn hart.

„Ik heb eigenlijk twee lijfwachten nodig.”

„Ik weet zo gauw geen tweede dubbelganger van het lijk.”

„Ik heb een dochter.”

„Wel gefeliciteerd.”

„Die moet ook beschermd worden.”

„Ik heb maar één lichaam en kan niet op twee kermissen tegelijk zijn!”

„Voor mijn dochter heb ik een vrouwelijke lijfwacht nodig. Weet jij iemand?”

„Nee”, zeg ik.

Tegelijkertijd denk ik aan Molly, maar ik houd mijn kiezen op elkaar.

„Dan zal ik in Engeland zoeken. We vertrekken morgen vroeg naar Londen.”

Ik moet even tijd hebben om over Molly te piekeren. Zij zal het bruine leven graag genoeg vaarwel zeggen. Maar is dat voldoende reden voor mij om me vaste verplichtingen op de hals te halen? Bovendien, in wat voor wespennest ga je je steken, Tony? (denk ik). Aan de andere kant (denk ik verder), de omstandigheden hebben me nou eenmaal met een reuzesmak in deze affaire gesmeten. Er lopen kerels rond, die het op mijn leven voorzien hebben, omdat ze me voor een

ander aanzien. Die Don Ferrares is op een rare manier aan zijn eind gekomen. En Patcheki heeft iets in zijn gezicht, dat me wel aantrekt.

Bovendien, vijfhonderd dollar in de week, alle onkosten vrij. . . . en het avontuur lijkt me wel.

Op de achtergrond van al die gedachten staat Molly. Ik moet eens ernstig nadenken over die vrouwelijke lijfwacht.

„Afgesproken dus”, zegt Patcheki.

„Afgesproken.”

Ik ben op weg naar de Green Parrot. Ik ga de baas de bons geven. Nog één uurtje en ik ben weer meester over mezelf. Kom, Tony, waarom zou je jezelf niet een voorschotje geven op die vrijheid? Laat de baas nog maar even wachten. Eerst ga ik Molly opzoeken.

„Ik kom je goeiedag zeggen, meid! Nieuwe baan. Morgen ga ik op reis, naar Engeland.”

Ze wordt bleek en daarna krijgt ze een kleur. Het is lang geleden, dat ik een vrouw heb zien blozen.

„Wat voor werk ga je doen?”

„Lijfwacht bij Patcheki. Dat is die Amerikaan, van gisteravond.”

„Tony. . . . ik heb angst, dat jou iets zal overkomen.”

„Het betaalt piccobello, vijfhonderd harde dollars in de week. Zoiets vind je niet elke dag. Als ik het vijf jaar volhoud, heb ik net geld genoeg om een drankvrij Volkskoffiehuis in de haven te openen.”

„Tony, dat is geen zaak van spieren. Dat is een zaak van hersens. Jij bent veel te mannelijk om diep na te denken.”

Oei-oei, Molly verwijt me gebrek aan hersens.

„Patcheki heeft ook nog een dochter”, zeg ik.

„Is die bij hem?”

In haar stem hoor ik achterdocht. Molly is jaloers.

„Nee, die zit in Amerika of in Engeland. Hij zoekt voor die dochter ook een lijfwacht, een vrouwelijke lijfwacht.”

„Is dat geen baantje voor mij?” flapte ze meteen uit.

„Loop nou gauw door. Hij zoekt een soort Carnera, maar dan in het vrouwelijke. Daarvoor ben jij veel te fijn gebouwd. Je mag dan hersens hebben, maar dit is een karwei, waarvoor je spieren nodig hebt.”

„Die heb ik.”

„Die heb je zeker”, zeg ik en ik omvat haar hele figuur met één snelle blik. „En mooie soepele spieren zijn het ook, maar je hebt ze voor iets anders gekregen dan om ermee te vechten.”

Ze bloost voor de tweede keer vandaag. IJskoud zegt ze:

„Ik ben zwarte ceintuur Judo. Zoiets heb je nodig als je als meisje alleen op de vlakte bent.”

Oei-oei, dat juffie moet een lesje hebben. Ik til mijn één meter vijftientig uit de stoel omhoog. Zij staat ook op.

Als ze, zonder schoenen, meer dan één meter zestig meet, wil ik vandaag nog een fles vitriool leegdrinken. Maar mooi dat ze is, mooi....!

„Val me aan, Tony!” zegt ze hard.

„Ik ben veel te bang, dat ik je kneus.”

Ze doet een stap naar voren. Ik voel een scheurende pijn in mijn elleboog, die uit het lid dreigt te wor-

den gedraaid. Opeens gaan mijn voeten van de grond en het volgende ogenblik zeil ik door de lucht en val met een harde bons op de grond. Op mijn rug. Molly ligt naast me, met haar bovenlichaam dwars over mijn één meter tachtig. Ik probeer op te staan, maar het lukt niet. Ik probeer me om te draaien, dat gaat ook niet.

„Judo!” sis ik, woedend en lachend tegelijkertijd. „Zwarte ceintuur, je grootje op een wasbord — dat is zwarte kunst.”

Ze begint te schateren met een heldere, parelende lach, net champagne. Daardoor verslapt haar druk en ik maak van de gelegenheid gebruik om me te bevrijden. We liggen nu vlak naast elkaar op de grond. Ze hijgt van inspanning. Haar open mond is vlak bij me. Ik sta op en zeg:

„Nee, Molly, een lijfwacht moet weten wanneer het tijd is om te vechten en wanneer het tijd is voor iets anders.”

Is ze teleurgesteld? Ik weet het niet, maar ik hoor mezelf zeggen:

„Ik zal met Patcheki erover spreken. Misschien wil hij je als lijfwacht voor zijn dochter.”

Ze geeft me een zoen. Ik geef er eentje terug. Gelijk oversteken. Eerlijk is eerlijk.

„Ik geloof, dat ik een prima lijfwacht gevonden heb voor Uw dochter, mister Patcheki.”

„Sterk?”

„Judo zwarte ceintuur”, zeg ik met een grijns, want of ik wil of niet, ik moet opeens aan mijn gevecht met

Molly denken en dat amuseert me toch wel eventjes.

„Is ze mooi?”

„Er zijn mooiere vrouwen, maar ik ben ze nog niet tegengekomen.”

„Goeie vriendin van je?”

„Kan niet beter.”

„Mijn dochter”, zegt Patcheki, „is zeer mooi. En ik ben krankzinnig jaloers. Jij bent voor vrouwen zeer aantrekkelijk, weet je dat, Tony?”

„Dat was het eerste wat de verpleegster zei, toen m'n moeder met me op Zuigelingenverzorg kwam.”

„Hoe heet die vriendin van je?”

„Molly.”

„Met Molly in jouw buurt zal ik minder reden hebben om jaloers te zijn.”

Die Patcheki is een slimme jongen. Maar als die dochter van hem zijn dochter is, nou, dan ben ik een Hottentot.

„Stuur Molly vanmiddag om vier uur bij me en reken erop, dat je morgenmiddag om twee uur op Schiphol bent. We gaan naar Londen.”

Molly en ik zitten naast elkaar in één van de halve alcoofjes van het Chinese restaurant in de Lange Leidse-dwarsstraat.

„Overmorgen moet ik naar Londen, Tony. Elke avond moet ik in de hall van het Strand Palace hotel wachten, totdat Patcheki me komt afhalen. Lijfwacht van zijn dochter; ze is natuurlijk zijn vriendin en hij is zo jaloers als een oude baviaan. Hij wil precies weten wat ze doet, wie bij haar op visite komt en tegen

wie ze nog vriendelijker doet dan ze van nature al is. Ik verdien net zoveel als jij."

"Die Patcheki moet in het geld zwemmen. Waar verdien hij dat mee?"

"Ik vraag me af of hij het wel verdient", zegt Molly.

Even later zegt ze:

"Als we zuinig zijn, kunnen we samen in een paar jaar tijds heel wat opzij leggen."

Samen gaan we naar Tuschinski. Halverwege de hoofdfilm geef ik Molly een stevige handdruk.

"Tot over een paar dagen in Londen."

Mijn werk is begonnen.

Straks begint het hare.

DERDE HOOFDSTUK.

Het huis staat tussen Londen en Bristol. Op de stoep wacht het hele personeel, als soldaatjes in het gelid.

„Ha, die Don!”

Dat is tegen mij. Patcheki heeft me een stoomcursus gegeven. Ik weet meer van de dooie Don, dan de goeie man bij zijn leven zelf heeft beseft. Nu ik eenmaal op het lijk lijk, moet ik mijn rol helemaal uitspelen. Ik begrijp, dat Patcheki die Don nooit helemaal heeft vertrouwd. Nu wil hij van mij weten hoeveel steekjes er aan die vent hebben losgezeten.

Een juffrouw in een zweverig soort jurk rent naar buiten. Ze vliegt Patcheki om de hals en blijft daar een paar uur kleven. Nou, als dat zijn dochter is, dan ben ik zijn ome. Als ze eindelijk adem moet halen, zie ik, dat ze koperrode haren heeft en lichtgroene ogen. Met dat figuurtje van haar kan ze een dubbele salto maken in een aspirinebuisje.

„Dag Don”, zegt ze.

Ik brom iets terug.

„Je bent groter geworden Don”, zegt ze.

Een oud kereltje met een gezicht van levenslang tuchthuis staat naast me.

„Ik zal je koffer wel even naar boven dragen.”

Mijn kamer ligt op de derde verdieping.

„We moeten elkaar gauw spreken, Don. Er is veel

gebeurd. Heb jij nog nieuws? Of is er niks te melden?"

„Voorzichtig", zeg ik; „er wordt op ons gelet."

Hij vloekt. Wie zo goed kan vloeken, heeft het in een verbeterhuis geleerd.

Het begin is in elk geval goed.

Ik doe de deur op de knip, want ik word liever niet gestoord als ik bezig ben me te verschonen. Iemand probeert de kruk om te draaien. Eerst mijn kleding ordenen, zoals het Amsterdamse gemeentebestuur ergens laat aanplakken. Ik maak de deur open. Toe maar, het zijn de rode haren en de groene ogen. Straks heeft ze Patcheckie gezoend alsof het niet op kon, maar wat ze mij nu aandoet is meer in de buurt van een atoom-bom.

„Ben je niet blij, dat je weer bij Grilly bent?" zegt ze met een piepstemmetje als een komiek voor de radio.

Grilly, ik heb wel eens een gekkere naam gehoord, maar ik weet niet meer wanneer.

„Don, je bent veranderd. Wát weet ik niet, je bent anders, hoe zal ik het zeggen....?"

„Zeg maar niks. Ik ben doodmoe en verlang naar mijn bed."

„Ik ook.... ik verlang ook naar je bed."

Die tante is in staat een heibezem te verleiden.

„Wat had Sammy te vertellen, toen hij je koffer bovenbracht?"

„Niks."

„Pas op voor hem."

Ze hoort iemand aankomen en verdwijnt subiet.

In de bovenste la van een laag soort kast ligt de

mooiste collectie revolvers, die een struikrover zich voor zijn verjaardag kan wensen. Bij een assortiment flessen met drank vind ik twee grote kisten Havanna's. Op een goede sigaar ben ik verzot.

Nou een half uurtje roken en nadenken, Tony.

Over een goede week zal Molly wel hier zijn om op Grilly te passen. Daar zal ze een hele hou aan hebben.

Wat moet je met Sammy aan, Tony? Als je je door zo eentje laat beduvelen, is het je eigen schuld, want ze hebben je genoeg gewaarschuwd door op die vent zo'n ongunstige kop te zetten. Tussen de ouwe Sam en de echte Don Ferrares was iets gaande. Maar wat? Patcheki vertrouwde Don niet helemaal. Vertrouwt hij Sam wel? Dat kan ik me nauwelijks voorstellen. Tony, je bent bezig je gedachten aardig door elkaar te gooien. Wat moet ik hem rapporteren? Het kan best zijn, dat hij Grilly op me afgestuurd heeft; en Sam eveneens. Om me op de proef te stellen.

Ik lig een goed uur na te denken en dan komt Patcheki binnen.

„Bevalt je kamer je?”

„Het lijkt me hier nogal een rustig pension.”

„Heb je al iets te rapporteren?”

„Ik ben hier pas . . . en hoor eens, baas: vertrouwen we elkaar, ja of nee? Als je me niet vertrouwt, kan je me beter direct weer naar het Thorbeckeplein terugsturen. Sammy wil geloof ik een avondje met me pandoeren, hij zei tenminste zoiets, maar ik verstond het maar half en verder is Uw dochter hier geweest . . . Als U het mij vraagt, heeft die slimme dame allang

in de gaten, dat ik niet Don ben, maar een ander; ik kreeg de indruk, dat ze me probeerde aan de tand te voelen. A propos, wanneer komt Molly hier?"

„Verlang je naar haar?"

„Nou ja, verlangen en verlangen zijn twee."

„Hoe vind je Grilly eigenlijk?"

„Het is, dat het Uw bloedeigen dochter is, baas.... maar als ik je niet affronteer wil ik je wel zeggen, dat ze mijn type niet is. Ik houd meer van het mollige werk. Maar een lief kind is het, dat is waar, en her-sentjes, nou....!"

Patcheeki heeft binnenpretjes. Die voelt zich geveleid. Grilly zijn dochter? Nou, dan weet ik niet meer wat vaderliefde is.

Het personeel eet in de keuken, die zo groot is, dat je er beter met een paar rolschaatsen terecht kunt. Sammy is de kok. Dat hebben ze zo geregeld om met een de dader te weten als er iemand vergiftigd wordt. Verder zijn er drie dienstdames, die de vloer aanvegen met een batisten blouse aan en een hoedje op. Zij zijn de grootste vuilbekken, die ik als zeeman ooit ben tegengekomen en dat wil een kleinigheid zeggen. Ieder-een noemt ze Totsy, Topsy en Trotty. De drie T's.

Dan is er nog een chauffeur, die naar je kijkt als je „Nickey" roept, maar als je zijn ware naam wil weten, zal je in het Politieblad moeten kijken. Hij loert naar de ijskast met de kennersblik van een brandkasten-kraker.

Ze spreken allemaal Engels, waarin ik als zeeman ook aardig thuis ben, dus daar zal ik mijn tong wel

niet verzwikken. Ik heb wel voor hetere vuren gestaan.

„Zullen we een partijtje poker spelen?” vraagt één van de drie T's en ze maakt er een paar opmerkingen bij over andere manieren om je te amuseren, die een huzaar zouden doen blozen en een middernachtzending tot zelfmoord-uit-wanhoop zouden brengen.

Ik zeg, dát ik er weinig plezier in heb, in het poken dan altijd.

„Wat hebben we nou?” vraagt Nickey. „Heb je je leven gebeterd, Don? Of ben je nog niet over die drieduizend dollar heen, die je de laatste keer aan me verloren hebt?”

„Ik heb je toch eerlijk betaald?” zeg ik nijdig.

„Natuurlijk, boter bij de vis, want de ware vriendschap berust op wederzijds wantrouwen.”

Ik grijp in mijn linkerzak om een sigaret te voorschijn te halen. Wat is dat? Ik voel een stuk papier; Sammy geeft me een knipoogje.

„Ik ga een luchtje scheppen.”

Achter een bosje struiken lees ik bij het licht van een lucifer:

LET VANNACHT GOED OP.

Aangekleed zit ik op mijn bed. 't Is nacht. Ik moet goed opletten, stond in het briefje. Ik heb het beklemmende voor gevoel, dat onheil dreigt.

Buiten hoor ik iets.

Ik zie een man het grasveld oversteken. Hij verdwijnt in een donkere schaduw.

Daar moet ik meer van weten.

De trap kraakt niet. Alle deuren schijnen op geoliede

kogellagers te lopen. Er is nergens een geluid te horen.

Ik sta in de schaduw van het huis. De nacht is koud.

Plotseling voel ik een hand op mijn arm.

„Blijf waar je bent. Ik ben het, Sammy.”

„Wat doe je hier?”

„Ik hoorde voetstappen.”

„Wat betekent je briefje?”

„Wat erin staat.”

„Wat verwacht je?”

„Ik zal het je straks zeggen. Ik ben blij, dat je heelhuids van de reis terug bent, Don.”

„Waarom?”

„Ik heb een paar keer gedroomd, dat je dood was.”

„Dat voorspelt een lang leven!” zeg ik met een grinnik.

„Hoe kom je erbij mij dit briefje te schrijven?”

„Ik weet, dat jij te vertrouwen bent. En ik ben bang. Ik weet teveel, Don. Als de vijanden van de baas me de mond kunnen snoeren, zullen ze het niet laten.”

„Nou overdrijf je, Sam.”

„Nee, Don, we moeten de dingen, die jij hebt ontdekt en de geheimen, die ik aan de weet gekomen ben, eens vergelijken. Maar pas op voor Grilly.”

„Ze heeft een eigen postbus in Slough. Dat is geen zuivere koffie, Don. Af en toe gaat ze naar Slough om brieven af te halen.”

„Heb jij die brieven gezien, Sam?”

„Alleen de handtekening. *MARKU*. Heb jij wel eens van iemand gehoord, die Marku heet?”

„Waar kwamen die brieven vandaan?”

„Poststempel Londen.”

„Waar komt die Grilly vandaan?”

Sammy zegt niets. In de stilte van de nacht meen ik te horen, dat aan de andere kant van het huis iemand sluipend loopt.

„Blijf hier wachten, Sam, ik ga even polshoogte nemen.”

Als ik terugkom, staat Sam er niet meer. Mijn voet stoot tegen iets, dat op de grond ligt.

„Sammy, sta op.”

Mijn handen glijden over zijn gezicht, zijn keel, zijn borst.

Hij geeft geen kik.

Sammy is dood.

Zijn briefje heeft het aan het goede eind gehad: er is vannacht iets gebeurd. Maar ik denk niet, dat hij dit heeft bedoeld.

Nu kan ik wijlen Sammy laten liggen. Als ik stilletjes weer naar mijn slaapkoets ga, weet niemand dat ik hier vannacht ben geweest. Als 't straks licht is, zullen ze Sam vinden. Raar ik houd er niet van weg te lopen. Ik maak dus alarm. Lichten flitsen aan. Mensen lopen druk heen en weer.

„Sammy is dood”, zeg ik tegen Patcheck.

Ik vertel hem alles, behalve wat ik hem voorlopig nog niet aan zijn neus wil hangen. Over het briefje van Sammy zwijg ik in elk geval.

Er komt een dokter.

Het lijk van Sammy ligt op een grote tafel in de hall. Zijn hoofd is ietwat gezwollen. Het heeft een vreemde

rode kleur; alsof hij te lang in de zon heeft gelegen.

De dokter zegt, dat Sammy aan een plotselinge massieve hersenbloeding is overleden.

„Volkomen natuurlijke doodsoorzaak, dokter?”

„Volkomen natuurlijk. Geen enkele reden om iets anders te vermoeden.”

„Dokter, ik ben een leek, maar ik heb wel eens gehoord van vergiften, die een plotselinge dood veroorzaken.”

„Dan hadden we een beker of een glas of zoiets bij het lijk moeten vinden. Je ziet spoken op klaarlichte dag, man.”

„Ik heb wel eens gelezen, dat een prikje met zo'n vergif onmiddellijk dodelijk is.”

„Beste man, ik ben geen toxicoloog. Of zulke vergiften bestaan, weet ik niet. De Borgia's hebben ze gebruikt, tenminste, dat beweren de romanschrijvers. Het vergif zat in een ring en aan die ring zat een puntig hol naaldje. Een handdruk van Lucretia Borgia stond gelijk aan een enkele reis naar de hemel.”

„Kan dat hier niet gebeurd zijn?”

„Hou op, man, hou op! A: waar is de ring; b: waar is het vergif; c: wie heeft de prik gegeven en ten slotte d, wat het allerbelangrijkste is, de man is overleden aan intercraniale laeses. Uit, afgelopen! Hij ruste in vrede.”

Samen met Nickey draag ik Sammy's overschot naar zijn kamer. Hij ligt op het bed. De rode kleur in het gezicht is bleker geworden. Nickey trekt zich snel terug.

„Ik kan niet tegen lijken. Ik heb er teveel van dichtbij gezien”, zegt hij.

„Ik blijf nog even om afscheid te nemen. Sammy was een brave vent.”

Ik schuif de rechtermouw van Sammy's jasje omhoog. Niets. Op de linkerarm zit vlak onder de elleboog een rood puntje met een lichte verdikking eronder.

Ik hoef de dokter er niet bij te halen: die weet zonder te kijken van tevoren al, dat het een vlooienbeet is.

Patcheki zit bij mij op mijn kamer.

„Heeft Sammy met jou over Grilly gesproken?”

Ik heb de vraag voelen aankomen. Op het antwoord ben ik voorbereid.

„Geen woord. Hij heeft in het vage gepraat over gevaren, die de baas bedreigen en dat ik goed moest uitkijken, maar namen heeft hij niet genoemd. Hij was 't wel van plan, maar hij ging te gauw de pijp uit.”

„Luister, Tony. In Grilly stel ik een onbeperkt vertrouwen. Sammy was jaloers. Hij heeft haar nooit direct ergens van beschuldigd, maar hij strooide verdachtmakingen rond. Ik zal je zijn geschiedenis vertellen, dan begrijp je hem beter.”

Het is een ongelooflijk verhaal. Sammy is veroordeeld tot de elektrische stoel. Ze halen hem uit de dodencel. Hij is kapot van de zenuwen. Ze brengen hem naar de stoel. Binden hem vast. Zetten de kap op zijn hoofd. De beul haalt de schakelaar over... en op datzelfde ogenblik is er een storing in het locale elektrische net. De hele gevangenis in het donker. Als het licht weer opgaat, zit Sammy nog steeds in de stoel, met de kap op het hoofd. Hij denkt, dat hij dood is. Er is in die staat een wet: als een terechtstelling door een tech-

nische storing mislukt, krijgt de veroordeelde gratie. Hij kan niet geloven, dat hij nog leeft. Sammy mag naar huis. Maar van dat ogenblik af is hij een beetje in de war. Voor de baas toont hij een hondentrouw; het is de aanhankelijkheid van een jaloerse hond.

„Hij heeft Grilly gehaat”, zegt Patcheeki.

„Zonder reden”, zeg ik, omdat ik vind, dat ik nu niet moet zwijgen.

Op weg naar beneden kom ik langs de kamer van Sammy. Hij ligt onder een laken.

Voorzichtig trek ik een paar laden open. Kleren. Er ligt niets onder de stapeltjes.

Op een tafeltje staat een potje inkt. Er ligt een penhouder bij. Aan wie heeft Sammy geschreven? Nu weet ik zeker, dat ik in deze kamer iets moet zoeken.

Peinzend sta ik in het vertrekje. Als ik nu eens een brief in deze kamer moest verstoppen, waar zou ik hem dan verbergen?

Ik kruip op de grond. De kamer heeft een parketvloer. Ik betast parketblokje voor parketblokje. Onder het ledikant ligt één blokje los. Er ligt een brief onder.

Don, ze zeggen dat ik gek ben, maar dat is een leugen. Ik houd me gekker dan ik ben, want alleen zó kan ik erachter komen wat Grilly tegen de baas in het schild voert. Ze haat hem met een dodelijke haat. Er zit nog iemand anders achter, maar wie?

Ik heb gedroomd, dat je dood bent, Don. Herinner je je de waarzegster? Ze heeft voorspeld, dat we allebei in dezelfde maand zullen sterven.

Onthoud één ding, Don. Ik sterf niet mijn natuurlijke dood. Ze zullen je zeggen, dat ik gewoon ben doodgegaan. Dat is niet waar. En Grilly weet wie mijn moordenaar is. Als zij 't wil, krijgt ze alles van mannen gedaan, alles, ook moord.

Sammy.

Ik lees de brief een paar keer aandachtig.
Het briefje leg ik weer onder het blokje parket.
Waarom zou een ander het ook niet mogen lezen?
De baas, bijvoorbeeld?
Of... de moordenaar van Sammy!

Het wordt tijd, dat Molly hier komt. Ik heb namelijk het gevoel, dat ik er met mijn hersens alleen niet uitkom. Dat denk-machientje van haar zal me moeten komen helpen.

Grilly zit aan het stuur van de two-seater. Ze legt haar vrije hand op mijn knie. Ik voel me als een schooljongen.

„Don”, zegt ze liefjes.

Ik brom iets terug.

„Don, heb je enig idee waarom ik Patchecki heb gevraagd of jij mee kon rijden naar Slough?”

„Jawel”, zeg ik en schuif meteen haar ondernemende hand tien kilometer van me vandaan.

„Waarom, Don?”

„Om je vent jaloers te maken. Je weet dondersgoed, dat Patchecki geen man in je nabijheid kan zien. Je sart hem.”

„Nee, Don.”

Ze zegt mij te vaak: Don.

Ik heb het ongezellige gevoel, dat ze op die naam een sarcastische nadruk legt.

„Ik ben niet voor iedereen gevaarlijk, Don. Als ik het wil is Patchecky ziende blind en horende doof. Hoeveel jaren hebben jij en ik nu al een verhouding, Don?”

„Ja, heel wat jaren.”

„Nietwaar.... Don?”

Ik houd niet van kat- en muisspeletjes. Een bokser moet rechttuit slaan.

„Luister eens, juffie”, zeg ik botweg, „als je soms mocht denken, dat je mij in de palm van je hand houdt, vergis je je. Je hebt één kardinale fout gemaakt.”

„Welke?”

„Je hartstochtelijke omhelzing op mijn kamer, toen ik van de reis terugkwam.”

Ik zie haar denken: waarom is dat een fout geweest? Maar ze heeft een scherp en vlug verstand.

„Bedoel je, dat je dat meteen aan Patchecky hebt verteld?”

„Don....” zeg ik met dezelfde nadruk, waarmee ze steeds de naam uitspreekt.

„Tony....” zegt ze, „Tony Toeroen.”

Ze lacht, maar ze is doodsbang. Waarschijnlijk voor het eerst in haar leven is ze werkelijk bang.

Ze stuurt een zijweggetje in.

„Laten we praten”, zegt ze.

„Don”, zeg ik weer.

„Tony”, zegt ze, met een mislukte poging om te lachen.

„De eerste avond, toen ik je omhelsde, wist ik al, dat je Don niet was. Een vrouw voelt zoiets. Patchecky heeft me gisteravond verteld, wie je werkelijk bent.”

„Hij vertrouwt je dus nog.”

„Hij zal me altijd blijven vertrouwen. Sammy heeft tegen me gestookt, maar Patchecky geloofde hem niet.”

„Alles goed en wel”, zeg ik, „maar als ik hem vertel hoe lief je tegen me doet, zal Patchecky moeilijk kunnen beweren, dat ik ook gek ben.”

Een stukje van de kaleidoscoop is in elk geval op zijn plaats gevallen. Dat ik Don niet ben, weet ze van Patchecky.

„Sammy is wel op een plotselinge manier aan zijn eind gekomen”, zeg ik aarzelend en voorzichtig.

„Ja, zulke hersenbloedingen komen meestal onverwachts.”

Ik vind, dat het nu tijd is om lukraak een nieuwe bedreiging uit te spreken.

„Eigenlijk jammer, dat zijn einde zo plotseling is gekomen. Wie weet wat hij had kunnen vertellen. Of misschien heeft hij een brief achtergelaten.”

Ze kijkt me slim aan.

„Je hoeft met mij geen kiekeboe te spelen, Don, of liever Tony. Toen jij de brief las, die je onder het parket vandaan hebt gehaald, stond ik in de gang door het sleutelgat te loeren.”

„En daarna heb je zelf de brief gelezen.”

„Natuurlijk.”

„Wat heb je ermee gedaan?”

„Weer onder het parket gelegd. Daarna heb ik Patchecky gezegd, dat we moesten zoeken naar papieren,

die Sammy kon hebben achtergelaten. Samen hebben Patcheki en ik toen die brief gevonden, wéér gevonden. Nu heeft Patcheki die brief."

„Je speelt hoog spel, Grilly."

„Niet zo hoog als je denkt, Tony. Patcheki heeft Sammy niet willen geloven, toen die nog leefde. Dacht je, dat hij hem wel geloofde nu hij dood is?

En ik heb nog altijd liever, dat Patcheki die brief heeft. . . . ieder ander zou er chantage mee kunnen plegen. Jij bijvoorbeeld."

„Ik?"

„Ja, want ik weet nog altijd niet wat ik aan jou heb. Waarom zouden wij vijanden moeten zijn?"

Mijn gedachten gaan vliegensvlug. Dit is een beslissend moment. „Grilly", zeg ik langzaam, „ik heb Patcheki niet verteld van de omhelzing op mijn kamer."

„Duivel", zegt ze, maar ze is opgelucht.

„Tony", zegt ze even later, kirrend als een broedse duif, „als je het eerlijk wil weten, ik ben gek op jou. . . . veel gekker dan ik op Don Ferrares was. Je bent sterker, je hebt meer verstand. Hoe zal ik het zeggen: je bent het ideale type van een man."

Als Grilly denkt, dat zij de enige is, die toneel kan spelen, vergist ze zich. Ik speel de comedie mee. Laat haar maar rustig denken, dat ik de zoveelste sufferd ben, die ze gestrikt heeft.

VIERDE HOOFDSTUK.

Eindelijk! Patcheki zegt, dat we 'smiddags naar Londen zullen gaan. Op de terugweg zullen we Molly oppikken. Het is drie uur 's middags, wanneer we Londen binnenrijden.

„Ik heb eerst nog een paar zaken te doen. Jij blijft straks in de wagen wachten.”

We rijden door een drukke straat. Langs een markt. Bij een viaduct slaan we een zijstraat in. Ik lees: Hatton Gardens; die naam zegt me niets.

De baas gaat een kantoorgebouw binnen.

Eindelijk komt Patcheki weer voor de dag.

Vlak bij Piccadilly zet de baas de wagen op een parkeerplaats. We duiken in een café. We drinken een drankje en ondertussen kijk ik naar de vrouwen. Het kan zijn, dat de Engelse vrouwen erg mooi zijn, maar je moet er eerst aan wennen.

De duisternis valt snel.

We gaan terug naar de auto. Net, dat Patcheki aan zijn kant instapt, zie ik, dat er onder de bank van de bestuurder een klein koffertje is geschoven. Dat was er straks nog niet.

Precies zes uur zijn we aan het Strand Palace Hotel.

Molly zit te wachten. Ze straalt van geluk als ze me ziet.

„Goeie help, dagenlang heb ik hier elke avond om

zes uur gezeten. Dat was de afspraak. Ik dacht, dat iedereen me vergeten had."

Ik moet zeggen, voor geen tien mooie Engelse vrouwen wil ik die Amsterdamse ruilen. De baas heeft gelijk: zolang Molly in de buurt is, hoeft hij niet bang te zijn, dat ik hem zijn Grilly afkaap.... en als Molly niet in de buurt is, ook niet.

Molly gaat in de two-seater zitten, naast de baas. Nee, jaloers ben ik niet; alleen, in de dickey-seat is het steenkoud en ik kan het niet helpen, dat mijn verstijfde hersens voortdurend denken, dat de baas naast Molly toch wel erg knusjes zit.

We komen eindelijk aan het huis.

„Ga jij maar met hem mee”, zegt de baas tegen Molly, „hij heeft zeker een uur nodig om te ontdooien.”

Eén uur....?

Ik vertel Molly alles wat er is gebeurd sinds we tijdens de hoofdfilm in Tuschinski afscheid hebben genomen. Alles; ik vergeet niets, ik verzwijg niets en ik sla niets over.

„Er klopt iets niet”, zegt ze.

Tot die conclusie ben ik zelf ook al gekomen. Alleen: wát klopt er niet?

„Kijk”, zegt ze, „die Patchecky is beslist niet gek. 't Is een schrandere man, dat merk je aan alles. En bovendien is 't een vent, die van aanpakken weet. Hij heeft het toch maar klaargespeeld, dat de politie die vriend van hem met een gebroken sleutelbeen en gekneusde ribben naar Amerika liet vertrekken zonder dat een procesverbaal werd opgemaakt. De manier,

waarop hij jou en mij in zijn dienst nam, was zakelijk en flink. Trouwens, je gaat nu een paar dagen met hem om, heb jij nu de indruk, dat hij zijn hersens niet bij elkaar heeft?"

„Nee."

„Goed dan. We hebben dus een vent met hersens, met geld en met doortastendheid."

„Ja."

„Nou gaan we verder. Die man heeft om zich heen een stel gauwdieven en tuig verzameld, zoals je alleen maar in de gruwelkamer van een wassenbeeldenkabinet aantreft. Die Nickey heeft een gezicht om zijn ouders in rechte aan te spreken voor schadevergoeding. Die Topsy, Trotty en Totsy lijken een kleverig stel dienstboden, maar als je het mij vraagt, is het een acrobatenummer, dat samenwerkt om gasten in dure hotels te beroven; geveltoeristen, als je begrijpt wat ik bedoel. Wijlen Sammy heeft op de electrische stoel gezeten en is er alleen maar goed van afgekomen omdat er toen net geen muntje in de meter zat. Nou, en dan die floddermadam van een Grilly, enfin, laten we daar maar over zwijgen. Ik ben niet jaloers en ik weet wat het leven is, maar zo'n tante zouden ze op de Walletjes in Amsterdam achter het behang plakken en dan gauw verhuizen. Nou spreek ik nog niet eens over de moord op de echte Don en over de rare manier, waarop die Sammy aan zijn eind is gekomen."

„Alles tot je dienst", zeg ik, „maar waar wil je naar toe, jij met je catalogus van de Spinhuissteeg?"

„Ik ben nog niet klaar, Tony. Kijk, die Patcheeki is tot zijn nekharen geladen met wantrouwen. Hij neemt

jou in dienst, omdat je sprekend op de vermoorde Don lijkt, in de hoop, dat hij op die manier achter dingen zal komen, die Don heeft geweten en hij niet. Hij neemt mij in dienst om op Grilly te passen. Lijfwacht? Je grootje op een houten wasbord! Ik moet Grilly bespioneren, anders niet. Die vent is het wantrouwen in eigen persoon."

„Klopt allemaal”, zeg ik. „Maar wat klopt er niet?”

Molly kijkt me doordringend aan. Dan zegt ze:

„Beste Tony, je mag dan sterk wezen als een bruine beer en ik vind je een schat van een man, dat weet je, maar hersens, nee, die heb je niet, tenminste niet voldoende.”

Als iemand anders dat tegen me zei, zou ik kwaad worden. Maar nu kan ik alleen maar lachen.

„Zeg jij dan, wat er niet klopt.”

„Nou”, zegt Molly, „hoe kan een man, die zo wantrouwend tegenover iedereen staat, uitgerekend zo’n laag sujet als die Grilly blindelings vertrouwen?”

„Verroest”, roep ik uit, „dàt is het! Ik heb al die tijd geweten, dat er iets niet helemaal logisch was, maar jij zégt het. Grilly en Patcheki, wat is er tussen die twee?”

„Hetzelfde wat er tussen ons is, Tony, alleen zij is een sloerie en ik niet.”

Nu Molly me de weg heeft gewezen, kan ik alleen verder denken. „Sammy heeft Patcheki verschillende keren voor Grilly gewaarschuwd. Maar hij trekt zich er niets van aan. De brief, die Sammy heeft achtergelaten, is voor Grilly ook niet zo plezierig. Maar alweer: Patcheki stelt een blind vertrouwen in haar. Dàt is het, wat niet klopt.”

„Ja”, zegt Molly peinzend. „Ik heb wel eens gehoord, dat er mannen zijn, die zo hals over kop op een vrouw verliefd kunnen zijn, dat ze haar alleen nog maar als een engel kunnen zien.”

„Liefde is blind”, zeg ik.

„Maar wij moeten onze ogen openhouden, Tony. Bovendien zou ik wel eens willen weten waar die Patcheck zijn geld vandaan krijgt. Want dit huishouden van Jack de Ripper moet een sloot met geld kosten.”

Patcheck heeft me opgedragen met de two-seater naar Londen te gaan. Alleen. Hij heeft telefonisch een aanvulling van de wijnkelder besteld. Die moet ik gaan ophalen.

Ik rijd over de Great West Road. De klok laat ik niet boven de veertig mijl per uur komen. Ik moet nog even aan het linkse verkeer wennen.

Het is trouwens maar goed ook, dat ik niet probeer het wereld-snelheidsrecord te breken, want ik ben nog geen half uur onderweg, of het stuur begint te trekken. Lekke band. Links voor. Bij een grotere snelheid kan zoiets heel slecht zijn voor je gezondheid.

Ik stuur de wagen aan de kant. Krik hem op.

Ik haal de wielbus eraf. Wat zullen we nou hebben? Alle moeren, van het voorwiel zitten óf los óf ze zijn er al van afgelopen en rammelen in de bus mee. Ik krijg kippevel bij de gedachte wat er had kunnen gebeuren als ik nog een paar kilometer was doorgereden. Het wiel zou er onherroepelijk van afgelopen zijn en dan was het een dubbeltje op zijn kant geweest of ik was wijlen Tony geworden.

Als dat geen poging tot moord met voorbedachte rade is, dan weet ik niet meer wat strafbaar is.

Over die situatie moet ik eerst even nadenken.

Het resultaat van mijn gepieker is, dat ik niet alleen het wiel met de lekke band van de wagen afhaal, maar ook het linkerachterwiel. Die twee verwissel ik. De reserveband zit nu links achter. Voor alle veiligheid controleer ik nog even de andere wielen. Die zitten goed vast.

Als ik terugkom, toont niemand enige belangstelling voor de wagen. „Ik had onderweg een lekke band”, zeg ik tegen Nickey.

„De garage in het dorp doet onze reparaties”, zegt hij.

„Het was de linkerachterband”, zeg ik met een vroom gezicht.

Hij toont niet de minste belangstelling.

Ik laat de band repareren. Daarna zet ik de wagen doodgewoon voor de deur van het huis. Ik blijf een beetje in de buurt. Het zal mij benieuwen, wat er nu verder gaat gebeuren.

Er gaat niets gebeuren.

O ja, Grilly gaat achter het stuur zitten. Vergis ik me, of rijdt ze werkelijk kalmer weg dan gewoonlijk? Ik kom tot de conclusie, dat ze een tikje voorzichtiger rijdt, maar helemaal zeker ben ik er niet van.

Die gaat zeker naar haar postbus; even neuzen of er een brief van die geheimzinnige Marku is.

Maar al is veel nog onduidelijk voor me, van één ding ben ik zeker. Die losse moeren aan het voorwiel zijn niet vanzelf losgeraakt. Dat heeft iemand met opzet gedaan.

Was het op mij gemunt of op iemand anders?

Voorlopig houd ik het er maar op, dat de onbekende sleutelaar het op mij voorzien had.

Don, mijn dubbelganger, heeft de kraaienmars geblazen met behulp van een zogenaamd auto-ongeluk. Iemand (ik weet alleen niet wie) heeft mij uit de wereld willen helpen met een achttien karaats echt auto-ongeluk.

Ik besluit Molly te vertellen wat mij is overkomen.

„Beste meid, we moeten elkaar van alles op de hoogte blijven houden. Als één van ons tweeën de laan uitgaat, moet de ander alles weten.”

Ze zucht.

„Nou verdienen we samen een goed weekgeld en verdraaid nog aan toe, dat schijnt weer niet te lang te mogen duren.”

Twee dagen later komt Molly met een bleek en angstig gezicht bij me.

„Tony ik ben doodsbang! Er is iets gebeurd, dat ik je moet vertellen.”

Ze heeft (vertelt ze) een buisje met doodgewone aspirientjes in de la van haar nachtkastje liggen.

Maar omdat we ons nu eenmaal voorgenomen hebben niets en niemand te vertrouwen, heeft ze met de punt van een naald een krasje gemaakt op het afsluitdopje, een krasje, dat doorloopt op het papier van het etiketje.

„Voordat ik een aspirientje neem, controleer ik altijd eerst even of het krasje doorloopt. Zo kan ik zien of er iemand aan het buisje is geweest.”

Nou, en toen ze gisteravond laat een aspirientje wou nemen en het krasje controleerde. . . . toen klopte het niet.

„Ik heb natuurlijk géén aspirientje genomen. Hier, kijk de tabletjes, ze lijken heel gewoon en onschuldig. Maar ik zie een klein verschil, al zou ik niet kunnen zeggen wat het is. Iemand heeft de aspirientjes verwisseld. Iemand wil me vergiftigen.” Ik voel plotseling neiging het meubilair kort en klein te slaan. Ik zou de onbekende vijand in mijn sterke handen willen beetgrijpen en hem of haar langzaam maar zeker een beken-tenis willen afpersen.

Als ik weer een beetje bij mijn positieven ben, zeg ik:

„Geef hier die vergifpilletjes. Dat is werk voor mij. Eerst moet ik zekerheid hebben, dat ze je van kant hebben willen maken en dan roep ik de hele bende bij elkaar en een knappe jongen, die dan niet voor de dag komt.”

Met het buisje ga ik naar de apotheker in het dorp.

„Wilt U voor mij uitzoeken wat dit voor tabletjes zijn?”

„Zeker”, zegt de man, die me verbaasd aankijkt, „aan één zo’n tabletje heb ik genoeg.”

„Nee man, ik moet elk tabletje onderzocht hebben! Ik wil weten wat het is, voordat er ongelukken gebeuren.”

’s Middags ga ik de uitslag halen.

De apotheker zegt:

„Aspirientjes, meneer, doodgewoon aspirine. De rekening is vier pond.”

VIJFDE HOOFDSTUK.

Doordat ik Molly dagenlang plaag met het verhaal van de vergiftigde aspirientjes en omdat zij er niet tegen kan, dat ze niet ernstig wordt genomen, doet ze extra haar best om op Grilly te passen.

Ze laat haar geen seconde alleen. Waar ze gaat of staat, altijd is Molly op een afstandje van haar te vinden. Ik weet niet, of Grilly zelf de ijver op prijs stelt. In elk geval is ze veel te slim om te laten merken, dat Molly's aanwezigheid haar eigenlijk te lastig is.

Natuurlijk ziet ze nu en dan wel eens kans aan Molly's waakzaamheid te ontsnappen. De ene keer moet ze even een boodschap in het dorp doen; de andere keer gaat ze naar de kapper. Twee of drie keer in de week is er altijd wel een gelegenheid, dat ze alleen kan zijn.

„Molly, ik ben dadelijk terug; het is niet nodig, dat je met me meegaat. Neem er zelf maar een half uurtje je gemak van.”

Dat doet Molly echter niet.

Niet alleen, dat ze rebels is, omdat iemand geprobeerd heeft mij door middel van een opzettelijk auto-ongeluk de pijp uit te helpen — maar ze is jaloers. Zo mooi en goed kan zij niet comédie spelen, of ik, als man, merk dikwijls genoeg op, dat ze doodgewoon kwaad wordt als Grilly naar me kijkt of als ik die tante min of meer aandachtig gadesla.

„Ik moet en ik zal er achter komen, wat dat voor een merk is!”

Die uitdrukking hoor ik vele malen per dag.

Op een dag (Grilly is weer eens naar de manicure) komt Molly bij me.

„Ik heb het”, zegt ze lakoniek.

Wat heeft ze?

Een envelop. Een envelop van een brief van Marku, de geheimzinnige Marku.

Die heeft ze uit een prullemandje opgevist, waar het ding verfrommeld inlag. Ik schrijf het adres over. De envelop gaat weer in de prullemand.

Mr. Marku Fisher,

Angelo's Bookshop Brewerstreet, London.

„Het is een dek-adres”, zeg ik. „Het ware adres van die Marku is heel anders. Ik denk, dat hij af en toe eens in die boekwinkel komt horen of er post voor hem is. Brewerstreet, dat is Soho.... ook een frisse wijk.”

„Het is in elk geval het begin van een draadje”, zegt Molly.

Ze is nogal hoopvol gestemd, want ze heeft nog meer ontdekt.

In de kamer van Grilly hangt een schilderij. En achter dat schilderij is een muurkast. Geen brandkast of kluis. Niets geheimzinnigs. Een doodgewone muurkast met een heel ordinair slot. Alleen: wie niet weet, dat daar een kast is, zou nooit achter dat schilderij gaan zoeken.

„Die kast wil ik eens grondig bekijken”, zegt ze.

Maar wanneer kan ze dat doen?

De kans komt, als Patcheki en Grilly samen een avond in Londen zullen uitgaan en pas diep in de nacht

terug zullen komen. De lijfwachten hebben ze niet nodig. Molly en ik kunnen rustig een avondje thuisblijven.

Nou, rustig en rustig zijn twee.

Molly wendt hoofdpijn voor en zegt, dat zij op tijd naar bed gaat. Ik speel in de keuken een eindeloos partijtje kaart, maar ondertussen zit ik op spelden.

Tegen elf uur ga ik naar kooi.

Molly komt in mijn kamer.

Ze heeft een pak papieren in de hand. Knipsels uit kranten van vijf en vijftientig jaar geleden en ook knipsels uit kranten van verleden jaar. Die heeft ze in de muurkast gevonden.

„Ze lagen er doodgewoon voor het grijpen. Niks bijzonders, zal Grilly denken, maar voor ons is het wel iets buitengewoons.”

In die knipsels staat verschillende keren een portret afgedrukt.

Patchecky.

Alleen, in die kranten heet hij niet Patchecky, maar
Charley Goldsteen.

„Charley Goldsteen”, zeg ik peinzend. „Die naam ken ik. Die heb ik eens ergens gelezen.”

Ik snuffel de krantenknipsels door. Gaandeweg begin ik me de geschiedenis van Charley Goldsteen te herinneren.

Meer dan vijftientig jaar geleden wonen er in Chicago een paar schatrijke Amerikanen. Miljonairs, of misschien multi-miljonairs. Zoals dat bij zulke lui gaat: geld trouwt met geld. Samen regeren ze alle grote ma-

gazijnen in een dozijn wereldsteden. Er zijn ook kinderen.

Een stel meisjes, die een wild en ongebonden leven leiden, maar zoals dat bij mensen met geld gaat, als er een van de jongedames in moeilijkheden raakt, wordt er altijd een oplossing gevonden.

Met de jongens is het wat anders.

Die hebben honderden en honderden dollars zakgeld in de week en een rekening bij de bank. Als ze heel erg in de schulden zitten, springt Pa bij, want de bank is geduldig.

Als die jongens amper vijftien jaar oud zijn, deugt er al geen haar meer aan hen. Ze lebberen whiskey als-of het dropwater is. Met hun eigen dure sleeën ragen ze als een stel zotte dronken apen langs de wegen. Geen week gaat voorbij, of ze rijden een auto in de prak. Maar op de duur gaat de lekkerste biefstuk vervelen.

Die jongens willen wat anders.

En wat gaan ze doen?

's Avonds verenigen ze zich tot een bende, een „gang”, zoals dat in de films heet. Ze gaan er op uit om herrie te schoppen.

Dat gaat zo. Met een ploegje van een man of acht zwalken ze langs de straat. Plotseling zegt er dan een-tje:

„Die vent zullen we vanavond nemen.”

Ze pikken volkomen willekeurig een man uit de menigte. Soms is het een vrouw. Soms ook is het een jong meisje. Ze gaan het slachtoffer volgen. Waar de man gaat of staat, overal zijn zij vlak in de buurt. Totdat ze in een beetje eenzaam gedeelte van de stad komen.

Dan begint er een van hen.

Die geeft de man opzettelijk een duw, en nog één en weer één.

Weer een ander begint de man te schoppen.

Eentje knipt onverhoeds zijn das af.

Er ontstaat een vechtpartij.

De man helemaal alleen tegen een stelletje jongens, die boksbeugels bij zich hebben en korte venijnige gummistokken. Ze rossen en meppen er op los. Net zolang tot de man bewusteloos in de goot ligt.

Dan lopen ze langzaam, tergend langzaam naar hun auto, waarin een van de bende is blijven zitten. En ze verdwijnen.

Dat alles speelt zich in een paar minuten af.

Ze stelen niets. Waarom zouden ze? Ze hebben immers geld genoeg. Ze zoeken sensatie, omdat ze zich in hun weelderig bestaan kapot vervelen.

Dat staat allemaal in de krantenknipsels te lezen, die Molly in de kast achter het schilderij van Grilly heeft gevonden. Een van die jongens heet Charley Goldsteen. Hij is de belhamel van de troep.

Niet altijd is het slachtoffer een man. Soms is het een vrouw. Totdat de bende er systeem van maakt om jonge meisjes eerst een beetje te mishandelen en dan in de auto te sleuren. Met zo'n ongelukkig kind rijden ze naar een stille plek ergens buiten de stad. De rest is niet moeilijk te raden.

Maar het is duidelijk, dat dit vandaag of morgen spaak zal lopen. De politie loert op elke auto, waarin een jong meisje met een stel knapen zit. Onverwachts

worden wagens aangehouden en doorzocht. Het spel wordt te gevaarlijk. De bende zoekt iets anders. Ze vinden een geheel nieuwe sensatie, wanneer ze in aanraking komen met een vent, die Bill Logan heet en wiens ziel zwarter is dan een pot schoensmeer in een kolenhok.

Die Bill Logan is zijn carrière begonnen als een ordinaire dief. Daarna is hij terechtgekomen in de handel in verdovende middelen. Zo jong als hij is, heeft hij toch al een onnoemlijk aantal jaartjes achter de tralies opgeknapt.

Als hij de bende van Charley Goldsteen tegenkomt, is hij juist weer op vrije voeten. Hij zoekt een gemakkelijke manier om geld te verdienen, zonder dat de politie hem kan grijpen.

Waarom gaan de jongens niet inbraken op grote schaal organiseren? vraagt hij de bende van Charley Goldsteen. Niet om de buit. Geld hebben ze immers niet nodig. Maar wel om de sensatie. Hij, Bill Logan, met zijn grote kennis van de onderwereld, zal de vakman zijn. Hij zal alles voorbereiden. De buit is voor hem en bovendien zullen de jongens hem elke week nog een paar honderd dollar toestoppen. Als loon, zal ik maar zeggen.

Dat aanbod lokt de bende van Charley wel.

De kranten zullen over hem schrijven. Die geweldige ontvoeringen en die grapjes met jonge meisjes waren maar kinderspel. Wat nu komt is het grote werk.

Enkele maanden later staat er met grote letters in de kranten, dat er is ingebroken in het privé-kantoor van de directie van de grote Goldsteen-magazijnen. Er

is voor honderdduizenden ontvreemd. De dieven zijn uiterst brutaal te werk gegaan. Van alle sleutels hadden ze van tevoren duplicaten kunnen maken. De brandkast hebben ze open gekregen, hoe, dàt weet geen ster-veling.

Nu volgt de ene inbraak na de andere.

Elke dag brengen de kranten nieuwe sensationele verhalen. Geen zakenman voelt zich meer veilig. Hoofd-artikelen kapittelen de politie, die machteloos staat.

ZESDE HOOFDSTUK.

Zoals te begrijpen valt, gaan ook de inbraken de bende van Charley Goldsteen op de duur vervelen. Bovendien waarschuwt Bill Logan, dat ze vandaag of morgen onherroepelijk tegen de lamp zullen lopen. Hij weet iets anders. Ze rijden met een van hun snelle auto's langs de grote wegen.

Vier man in de wagen. Bill Logan in een andere wagen, een eindje achter hen aan.

Ze stoppen bij een eenzaam benzine-station.

Ze betalen. Maar als de eigenaar van het tankstation het geld in zijn brandkastje wil stoppen, voelt hij de loop van een revolver in de rug.

„Handen omhoog.”

Op hun dooie gemak halen de jongens de geldkist leeg. Brutaal, zonder maskers opereren ze.

Enkele maanden oefenen ze een ware terreur uit langs de grote wegen.

Geen staat is veilig voor hen. Ze verleggen hun operatieterrein van het noorden naar het zuiden. Ze stellen in Florida en in Californië. Geen houder van een tankstation voelt zich zeker. Ze zinnen op verdedigingsmaatregelen, maar wat kunnen ze doen?

Een slimme fabrikant van geldkistjes en brandkasten doet een lepe uitvinding. Hij maakt een brandkast als een soort brievenbus. Het geld, dat de houder van een

tankstation ontvangt, gooit hij in de gleuf. Maar hij kan het er zelf nooit uithalen. De sleutel wordt op het politiebureau bewaard.

Die uitvinding helpt wel tegen diefstallen. Maar als de bende het geld niet te pakken kan krijgen, rossen ze de houder van het tankstation af totdat die geen pap meer kan zeggen.

Totdat ze op een dag een tankstation in het Midden Westen overvallen. Geld is er niet te halen. Maar toevallig zitten in een schuurtje vlak bij het station vier kerels een partijtje bridge te spelen. Die merken, dat er in het tankstation zwaar gevochten wordt. Ze komen erbij. Willen de exploitant van het station helpen.

De bende van Charley Goldsteen heeft niet voor niets revolvers bij zich. Er wordt geschoten, twee mannen vallen neer en sterven, terwijl het gevecht nog aan de gang is.

Een auto, die toevallig passeert, is een „prowl”-wagen van de politie. De hele bende wordt gearresteerd.

Alleen Bill Logan, die met zijn volgwagen op een afstand is gebleven, ontsnapt.

Het proces tegen de jongens wordt een van de grootste sensaties van Amerika.

De kranten van de hele wereld schrijven erover. De families van de jongens nemen de duurste advocaten in dienst om de verdediging te voeren.

De advocaat van Charley Goldsteen geeft toe, dat Charley zelf wel bij de overval aanwezig was. Hij erkent medeplichtigheid. Maar Charley zelf heeft geen schot gelost. Dat is te bewijzen, want toen Charley

werd gearresteerd, had hij een revolver bij zich, waarin nog alle patronen zaten.

De Officier van Justitie daarentegen beweert, dat de revolver met de patronen niet de enige was, die de jongen bij zich had. Hij heeft met een andere geschoten. De verraderlijke revolver heeft hij weggegooid. Inderdaad is er een revolver gevonden met een half leeggeschoten magazijn. Maar wie kan bewijzen, dat Charley die in zijn bezit heeft gehad? Vingerafdrukken staan er niet op. De bende opereerde altijd met witte glacéhandschoenen aan.

Om die gevonden revolver gaat langzamerhand het hele proces tegen Charley draaien.

Het is een zaak van dood of leven.

Als bewezen kan worden, dat Charley geschoten heeft, moet hij op een doodvonnis rekenen.

Zijn advocaat wint. Moord is niet te bewijzen. Maar wel krijgt Charley vijftientwintig jaar.

Twee jongens van de bende worden ter dood veroordeeld.

De families brengen hemel en aarde in beweging om gratie te krijgen. Alle verzoeken worden afgewezen. De jongens worden terdoodgebracht. Charley Goldsteen verdwijnt vijftientwintig jaar uit de circulatie.

Bill Logan is spoorloos. Zijn naam wordt in het proces verschillende malen genoemd. Maar de politie kan hem niet te pakken krijgen.

Dat lees ik allemaal, veel uitvoeriger, in de kranten, die Molly me gegeven heeft.

„Ik vind het een eng verhaal”, zegt ze en echt vrouwelijk voegt ze eraan toe:

„Met die jongens kan ik medelijden hebben. Ze mogen dan gedaan hebben wat ze hebben gedaan, maar eigenlijk zijn het stumpers. En wat moeten die meesters geleden hebben. Maar die Bill Logan, dat is de grootste ploert. Jammer, dat ze die niet te pakken hebben gekregen. Die vent had twintig keer de doodstraf verdiend.”

Bij de knipsels zijn er ook enkele, die vertellen hoe het met Charley Goldsteen in de gevangenis gaat. Dat schijnt de manier van de Amerikaanse kranten te zijn. Als je bij ons in Nederland werkelijk rust wil hebben, kan je niet beter doen dan levenslang naar Leeuwarden te gaan, want niemand krijgt de kans je dààr te storen.

Niet Amerika. Om de paar jaar verschijnt er een stuk in de krant, waarin de hele zaak van de bende van Charley Goldsteen nog eens uit de sloot wordt gehaald. Daarna wordt dan in geuren en kleuren beschreven, dat hij in de gevangenis een leven als een prins leidt. Zijn schatrijke familie zorgt, dat het hem aan niets ontbreekt. Dat schijnt ginds aan de óverkant van de grote haringvijver mogelijk te zijn. Hij woont als het ware in een eerste klas restaurant. Heeft hij zin in kaviaar, dan zegt hij tegen de cipier:

„Morgenavond moet ik kaviaar hebben, maar koud. Als de rommel weer net zo lauwwarm is als de vorige keer, gaat het in de kibelton.” Dan krijgt hij ijskoude kaviaar.

Er ontbreekt aan dat eerste klas hotel eigenlijk maar één ding: hij mag er niet uit. Maar waarom zou hij er uitgaan, als hij zo prima verzorgd wordt? En kans op verkeersongelukken bestaat daar ook niet.

Onder die knipsels zijn er ook een paar, die vertellen hoe het met de duiten van de familie Goldsteen gaat. Er zijn nogal wat sterfgevallen, oh, alles natuurlijk en niets gewelddadigs. Maar als Charley Goldsteen een jaar of wat in de bak heeft gezeten, is hij enig erfgenaam van een reusachtig vermogen. De gevangene weet: als ik over een jaar of vijf loskom, hebben ze het kapitaal en de rente keurig voor me bewaard. Ik zeg: over een jaar of vijf, want — dat staat ook in die kranten — Charley past in de gevangenis zo voorbeeldig op, dat hem strijk en zet straf wordt kwijtgescholden. Zo breekt het ogenblik aan, waarop Charley zijn gedwongen hotel moet gaan verlaten, omdat de Staat niet langer van plan is hem te verplegen.

Er staan grote verhalen in de kranten over dat afscheid.

De cipiers, die al die jaren zo goed op hem hebben gepast, krijgen cadeautjes. Er is een grote receptie, waar hij van iedereen afscheid neemt.

En daarna is Charley Goldsteen een vrij man.

Wat gaat hij doen?

„Nou, dat weten wij beter dan wie ook”, zeg ik tegen Molly als we al die krantenknipsels hebben doorgelezen. „Hij haalt een tante in zijn huishouding, die Grilly heet en wat die waard is, weten we wel. Verder wordt hij compagnon met de drie T's, het raarste stel floddermadams, dat ik ooit heb gezien; hij neemt Nickey in dienst als chauffeur en Don Ferrares als lijfwacht, o ja, en dan vergeet ik nog wijlen Sammy, die op de elektrische stoel heeft gezeten. In de gevangenis heeft hij zich braaf en edel voorgedaan om vermindering van

straf te krijgen. Maar nauwelijks is hij op vrije voeten, of hij haalt de halve onderwereld in zijn huis."

„Ja", zegt Molly peinzend, „het is een rare vogel. Over die Sammy zijn er ook een paar knipsels."

Die knipsels over Sammy vertellen iets, wat wij al weten. We hebben het uit de mond van Charley Goldsteen alias Patcheki zelf gehoord. Het komt hierop neer, dat Sammy door een storing in het elektrische net aan de Stoel is ontsnapt. Maar er is wel iets aan voorafgegaan en er is heel wat op gevolgd. Dát heeft Patcheki me niet verteld. Sammy was nauw betrokken bij een criminele onderneming, die de kranten „Murder Inc." noemen. Zogezegd: Naamloze Vennootschap Moord! De jongens van deze zaak verzekeren alle mogelijke lieden tegen hoge bedragen. Levensverzekeringen. Ze betalen de premie. En na een jaar of wat zorgen ze, dat de verzekerden een ontijdige dood sterven. Dan strijken ze de dollars van de verzekering op.

Sammy was het mannetje, dat voor de ontijdige dood van de klanten zorgde. Hij gaf een uitstekende service. Zijn revolver miste nooit. Maar toen de hele zaak eindelijk werd opgerold, ging Sammy het schuurtje in.

Hij zat in dezelfde gevangenis als Charley Goldsteen. Daar hebben die twee elkaar goed leren kennen.

Het was ook in die gevangenis, dat Sammy de mislukte reis naar de eeuwigheid maakt. Toen de stroom van de stoel had geweigerd, werd Sammy vrijgelaten. Dat schreef de wet in die staat nu eenmaal voor.

Maar zijn geest was door de uitgestane angsten volslagen in de war. Bovendien, waar moest die man naar

toe? Ik zou het in zijn geval ook niet geweten hebben!

In de krantenknipsels staat, dat de schatrijke gevangene Charley Goldsteen voor zijn vriend en collega Sammy een kapitaaltje heeft laten vastzetten. Sammy behoefde in elk geval niet te verhongeren. Als ik dat gelezen heb, begrijp ik waarom Sammy met echte hondentrouw Patchecki heeft willen dienen. En ik begrijp ook waarom Patchecki Sammy nooit ernstig heeft kunnen nemen, wanneer die tegen Grilly waarschuwde.

„Maar”, zegt Molly, „dat wil natuurlijk nog niet zeggen, dat Sammy ongelijk heeft gehad.”

Ik zit in een luie stoel met een geurige Havanna van wijlen Don. Er is een massa, waarover ik moet nadenken. Maar ik krijg er geen gelegenheid voor, want plotseling ontstaat beneden een rumoer alsof alle olifanten van Artis bij ons zijn komen inwonen. Ik spring drie, vier treden tegelijk af.

De huisgenoten hebben zwaar ruzie. De keuken kan beter de vrolijke keuken heten.

De drie T's hebben zich in een hoek verschanst achter een paar tafels, die ondersteboven gevallen of gegoooid zijn. Alle drie spelen met keurige damesrevolvers. Ze vloeken zoals ik het zelfs van hen nog nooit heb gehoord. In de andere hoek van de keuken staat Nickey. Omdat hij alleen is, heeft hij voor alle veiligheid in elke hand een revolver. Hij raast en tiert.

Met mijn een meter vijftientig ga ik gewoon in de vuurlijn staan. Dat is wel riskant, maar toch ook weer niet zo gevaarlijk als leken denken. Ik weet uit ervaring, dat iemand, die niet bij een ruzie is betrokken, altijd

kalmerend werkt. En kalmte is hier zeker hard nodig.
„Duvel op!” roept Totsy. Ze zegt eigenlijk iets anders, maar het komt er in elk geval op neer, dat ik uit de weg moet gaan.

„Smeer 'm!” roept Nickey, „anders schiet ik je dwars door je donder!”

Ik blijf staan waar ik sta.

„Beste mensen”, zeg ik, zo bedaard als ik kan.

Opeens wordt het stil. Zie je wel, dat ik kalmerend werk?

„Beste mensen”, ga ik verder, „vertel nou eens eerst waarom jullie mot met elkaar hebt.”

„Nickey heeft gezwendeld met de roulette!”

„Eerst de proppenschieters weg”, zeg ik, „daarna wil ik jullie verhaal horen en dan zal ik zeggen wie gelijk heeft.”

De drie T's laten hun revolvertjes zakken. Dat kunnen ze trouwens gemakkelijk doen. Ik sta immers in de vuurlijn. Als Nickey gaat paffen, ben ik de kogelvan-ger en niet zij.

Nickey denkt er niet over zijn twee revolvers een andere richting te geven. Hij ziet lijkkleek. Van woede, denk ik.

„Nickey, doe de blaffers weg.”

„Nee”, zegt Nickey. Hij zegt eigenlijk iets anders, maar hij bedoelt, dat hij het vertikt om te doen wat ik zeg.

Nu weet ik, dat ik in een gevaarlijke situatie ben aangeland. Mijn hele gedoe was bluff. De drie T's zijn voor de bluff bezweken. Maar Nickey niet. Hij is een gevaarlijk roofdier, dat in het nauw zit. Bij mezelf denk

ik: dat bewijst, dat Nickey schuld heeft. Hij kan niet meer voor- of achteruit; hij zit in het nauw.

Maar ik kan ook niet meer terug. Als ik één stap uit de vuurlijn doe, begint de ruzie weer, maar dan veel erger. Dan vallen er doden, en waarschijnlijk ben ik het eerste lijk. Mijn gedachten gaan razend snel. Ik besluit het nog eens een keer met praten te proberen.

Maar ik bega een domheid. Ik zeg tegen de drie T's: „Vertel maar eens aan pappie wat er gebeurd is.”

Meteen begrijp ik, dat ik dit juist niet had moeten zeggen. Want Totsy, Totty en Trotty zijn drie duivelinnen, die beslist niet op hun onzindelijke mondjes zijn gevallen. Ze beginnen hun verhaal te vertellen en meteen is Nickey weer woedend als voorheen.

Eerst hebben ze zitten bridgen. Toen zijn ze gaan pokeren. Nickey verloor een paar honderd dollar. Toen ze hem revanche wilden geven, stelde hij voor een partijtje roulette. Dat konden de drie T's niet weigeren. Nickey heeft zijn privé-roulette van boven gehaald en toen zijn ze gaan spelen. De kansen gingen op en neer, maar gaandeweg is Nickey gaan winnen. Toen zijn winst al tegen de zeventuizend dollar liep, ontdekte Totsy, dat er met de roulette was geknoeid.

Nou, en toen was de ruzie ontstaan. Als ik er niet tussen was gekomen, was de keuken misschien al een filiaal van het kerkhof geworden.

Nickey hoort de beschuldigingen aan. Hij is razend.

„Als je niet opdondert”, roept hij tegen me, „ga je er óók aan!”

„Goed dan”, zeg ik onverschillig, „als jullie geen vrede wilt, dan moet je het samen maar uitknokken. Ik heb

jullie gewaarschuwd. Ik zal wel uit de weg gaan.”

Nickey bromt tevreden.

Ik stap opzij. Hij houdt zijn twee revolvers op de drie T's gericht. Maar meteen neem ik een onverwachte sprong. Met een zwaai van mijn rechterhand mep ik de revolvers uit zijn handen. Hij staat nu machteloos. Tegen de drie T's roep ik:

„Hij kan niets doen! Doe die revolvertjes van jullie weg!”

Maar Nickey is een verraderlijke vent. Hij springt naar voren. Voordat ik er op bedacht ben, staat hij bij de drie T's. Die slaat hij met die zware knuisten van hem tegen elkaar.

De drie revolvertjes vallen op de grond. Hij schopt ze weg buiten ieders bereik.

Meteen trekt hij een mes. Hij heeft het op mij voorzien. Dat wordt vechten.

Ik heb altijd gedacht, dat ik van ijzer ben. Maar Nickey is van een soort nikkelstaal gemaakt. Hij grijpt me bij de schouder. Ik voel iets kraken en scheuren. Ik heb zijn linkerhand beet. Die probeer ik om te draaien. Ik denk, dat die hand met een linkse draad en twee contra-moeren op zijn arm is geschroefd, want er is geen verwrikken of verwringen aan. Nickey en ik zijn zo lustig aan het rollen, dat elk schot in onze richting mij kan treffen in plaats van hem.

Kon ik Nickey's keel nu maar te pakken krijgen. Tegen de beroemde greep van Tony Toeroen is nog nooit iemand opgewassen geweest. Maar het lijkt wel alsof die razende duivel mijn gedachten kan lezen. Hij vecht met overleg. Ik krijg geen kans om hem bij zijn

strot te pakken, dus moet er iets anders gebeuren.

Ik verander van tactiek. Hoe dan ook moet ik zorgen, dat hij het mes kwijtraakt.

Ik krijg de kans hem een schop tegen zijn knieschijf te geven. Daar is hij blijkbaar niet zo stevig als in zijn polsgewrichten. Hij geeft een schreeuw van pijn. Instinctief grijpt hij naar zijn knie. Het mes valt op de grond.

Nu is het mijn beurt om een wapen in een hoek te schoppen. Met blote handen staan we tegenover elkaar.

Het wordt een gewoon partijtje boksen. Zijn dekking is prima. Hij incasseert goed. Maar doordat ik voortdurend in de aanval ben, drijf ik hem langzaam achteruit in de richting van de deur.

Die deur gaat plotseling open.

Molly!

Ze springt naar voren en gooit zich tussen Nickey en mij. Ik ga achteruit. Maar Nickey niet. Die valt Molly aan.

Ik begin Molly's opzet te begrijpen.

Judo zwarte ceintuur.

Alsjeblieft. Met die kleine handjes van haar neemt ze Nickey in een paar ingewikkelde grepen en daar gaat hij al.

Hij zeilt door de lucht. Met een enorme smak valt hij ruggelings op de grond. Zijn achterhoofd slaat nog eens met een extra bonsje op de vloer.

Meteen zit ik op hem. En de drie T's ook.

Hij is een beetje groggy. Maar hij is voldoende bij zijn positieven gebleven, om te weten, dat hij het verloren heeft.

„Schei maar uit”, zegt hij; „jullie hebt het gewonnen.
Laten we maar weer vrienden zijn.”

Nou, dat doen we dan maar.

We ruimen de rommel een beetje op.

Tien minuten later is alles weer enigszins normaal.

„Ik ga naar bed”, zegt Nickey en vals voegt hij er
aan toe:

„Goeie nacht en slaap lekker.”

De drie T's en Molly en ik blijven nog even zitten.

De drie dames zeggen, dat ze kenners zijn. Maar zo'n
mooie Judogreep hebben ze nog nooit gezien. Waar
heeft Molly dat geleerd?

„In de praktijk”, zegt die eenvoudig.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Het is niet nodig, vind ik, Patchecki van de vechtpartij in de keuken te vertellen.

En toch komt hij het aan de weet.

Van Grilly natuurlijk!

Die heeft eindelijk een goede reden gevonden om zich van Molly te ontdoen. Tenminste, dat hoopt ze.

Patchecki laat Molly komen.

Molly doet haar verhaal. Wat zij mij er later van vertelt, komt hierop neer, dat Patchecki zich slap lacht als hij hoort hoe ze met Nickey de vloer heeft aangedweild.

Patchecki krijgt van mij hetzelfde te horen.

„Wist jij”, vraagt hij me, „dat die Molly zoveel haar op de tanden had?”

„U vroeg me een goede lijfwacht voor Uw dochter”, zeg ik met een grijns en een knipoog. „U hebt gekregen wat U vroeg. Als U ontevreden over haar bent, kunt U haar wegsturen. Maar dan ga ik ook.”

„Ik peins er niet over jullie te ontslaan. Integendeel, ik ben zeer tevreden over jullie werk.”

Dat antwoord geeft me een opening om iets te zeggen, dat me al lang op het hart brandt.

„Ik heb tot dusver nog niet veel werk gedaan. Tenminste niet als lijfwacht. Daar ben ik toch eigenlijk voor gehuurd.”

„Ik hoop, maar, Tony, dat je nooit als lijfwacht zult hoeven te werken. Dat betekent, dat ik geen gevaar loop.”

„Het is maar hoe je het bekijkt. Ik strijk niet graag elke week zoveel geld op voor niemendal.”

„Zorg maar, dat je fit blijft”, zegt Patcheki. „En kijk goed uit je doppen. Er kan een dag komen, dat je je spieren en je ogen harder nodig hebt dan gisteravond.”

Ik vind dat geen aardige opmerking. Het klinkt als een steek onder water. Nu begin ik het een beetje vervelend te vinden, dat Molly de razende Nickey heeft gevloerd en niet ik.

„Och”, zeg ik kwasi onverschillig, „als Molly er niet tussen was gekomen, had ik Nickey knock-out geslagen. Ik had hem al tegen de muur gedreven. Tegen die linkse van mij is geen olifant bestand.”

„Nickey is een sterke jongen”, zegt Patcheki.

„Dat zal ik niet ontkennen. Maar het is niet genoeg, dat je spieren hebt, je moet ze ook weten te gebruiken.”

We zitten zo als de ene man tegen de andere man te praten, dat ik het waag een beetje vertrouwelijker te worden.

„Waar komt die Nickey eigenlijk vandaan?”

„Waar Sammy vandaangekomen is.”

„Is hij ook aan de elektrische stoel ontsnapt?”

„Welnee!” grinnikt Patcheki, „zoiets gebeurt maar één keer in de honderd jaar. Nickey zat in dezelfde gevangenis als... Sammy.”

Ik zeg niets. Maar ik begrijp best waarom hij een halve seconde wachtte voordat hij Sammy's naam uit-

sprak. Hij had immers net zo goed kunnen zeggen:
„In dezelfde gevangenis als IK.”

Ik houd mijn gezicht in een ijskoude plooi.

„Hoeveel jaartjes heeft hij opgeknapt?”

„Weinig.”

„Wat heeft hij uitgehaald?”

„Brandkasten.”

Dacht ik het niet!

„Zijn specialiteit is brandkasten op hun buik leggen. Als hij met zijn rug naar de muur tegen een brandkast gaat duwen, valt het ding om, al weegt het een ton. Nou, en dan aan de achterkant à la sardine. Hij heeft nóg een specialiteit”, zegt Patcheki.

„Valse roulette!” grinnik ik.

„Nee, dat is meer een tijdverdrijf van hem. Zijn grootste specialiteit is, dat zijn alibi altijd in orde is. Hij zou een moord kunnen begaan, waar honderd getuigen bij zijn en hij zou nog in staat zijn met een waterdicht alibi te bewijzen, dat hij op het ogenblik van de moord heel ergens anders was.”

„Dat is knap”, zeg ik en ik voeg er aan toe:

„Nou, als U hem met twee blaffers tegenover de drie T's had gezien.... het was je zuiverste wilde-beesten-spel. Hij de dompteur en zij de drie tijgers.”

Maar Patcheki gaat er niet op in. Ik had graag iets meer over Totsy, Trotty en Topsy gehoord.

„In elk geval”, zegt Patcheki, „ik stel een volledig vertrouwen in jou en in Molly en wat dat betekent, zal je later wel merken.”

Patcheki mag dan zijn wat hij is, een doorgewinterde bajesklant en het hoofd van een bende schurken,

maar toch doet zo'n klop op je schouder je wel goed.

Het slot van het drama is, dat er niets gebeurt.

Grilly heeft tot dusver Molly niet erg mogen lijden. Maar nu haar spelletje is mislukt, begint ze een regelrechte hartgrondige hekel aan haar te krijgen. Molly gaat haar van de weersomstuit nog feller haten dan ze toch al deed.

Het ligt helemaal in Grilly's aard, dat ze haar wrok tegen Molly nooit openlijk uit. Ze probeert haar op een geniepige en venijnige manier een beentje te lichten.

Ze zit bijvoorbeeld in haar kamer. Molly is ergens in de tuin. Grilly belt naar de keuken.

Eén van de drie T's komt boven.

„Kan ik wat voor mevrouw doen?”

„Jawel, roep Molly even. Ze moet direct hier komen.”

Molly laat alles in de steek waarmee ze bezig is. Ze gaat naar één hoog.

„Hebt U me nodig?”

„Ja. Mijn zakdoek is gevallen. Raap hem even voor me op.”

„Alsjeblieft, mevrouw.”

„Dank je. Blijf in de buurt voor het geval hij weer van mijn schoot glijdt.”

Bij zulke dingen blijft Molly een ijsberg. Maar inwendig is ze de Vesuvius.

Ze is slim genoeg om Grilly's taktiek te doorzien.

„Tony”, zegt ze, „dat stuk galgenaas zal lang moeten wachten voordat ze mij uit mijn tent lokt.”

Op Molly heeft Grilly geen vat. Daarom verandert ze na een paar dagen van taktiek.

De nieuwe manier om Molly te judassen maakt Molly echt kwaad.

Hoe treitert Grilly haar? Daar kan ik niet achter komen.

„Zulke dingen vertellen vrouwen niet aan mannen”, zegt ze. Maar op de lange duur kan ze het toch niet verzwijgen.

„Tony”, zegt ze blozend, „die Grilly vertelt me minstens één keer per dag waarom ze smoorverliefd op je is.”

„O, is ze dat? Nou, daar zal ze weinig aan hebben. Zeg haar maar, dat dit nu een geval is van onbeantwoorde liefde.”

„Daar gaat het niet om. Ze vertelt me de reden van haar verliefdheid. En die is vies, als je het precies wilt weten.”

„Vies?”

„Hoe bedoel je?”

„Ze heeft het er alleen maar over, dat je zo stèrk bent.”

Molly wordt kwaad.

„Daar kun je nou wel om lachen.... Je zou geen mán zijn als je geen egoïst was. Maar ik moet het allemaal aanhoren! Ze begint berekend, maar binnen een paar minuten heeft ze zichzelf zo opgewonden, dat het gewoon misselijk is. Die drie T's mogen dan een stel vuilbekken zijn, ze zijn zo wit als sneeuw vergeleken bij wat die Grilly presteert.”

„Laat je niet op stang jagen”, zeg ik tegen Molly.

„Het is haar doel om je zo kwaad te maken, dat ze weer een nieuwe reden heeft om je bij Patchecky te bekladden. Ze haat je. Ze wil je kwijt.”

„Als ze me kwijt wil, zal ze me moeten vermoorden”, zegt Molly. „Laat ze het maar proberen! Daar ben ik zelf bij. Ten slotte mag ik haar uit pure zelfverdediging koud maken, waar of niet?”

„Ja”, zeg ik, „maar beloof me nou, dat je je beheerst.”

Ik krijg gelijk. Grilly merkt, dat ze op deze manier Molly toch niet kwaad krijgt. Gaandeweg houdt ze dus op met die reisbeschrijving van mijn één meter vijftientachtig.

„Zie je wel”, zeg ik tegen Molly, „ze heeft haar lesje geleerd. Voortaan laat ze je wel met rust. Jij bent de slimste en dat weet ze.”

„Ik mag lijden, dat je gelijk hebt. Maar ik geloof er niets van.” Grilly voert iets in haar schild, houdt Molly vol. Maar wat?

Een week later is Grilly een gouden ring kwijt met een kanjer van een diamant erin.

„Mijn solitair!” huult ze door het hele huis.

Zo schijnt zo’n knaap van een diamant te heten.

„Misschien heb je hem verloren”, zegt Patchecky, die zich niet erg opwindt.

„Ik kan hem niet verloren hebben. Gisteravond had ik mijn solitair nog om mijn vinger. Ik ben de deur niet uitgeweest.”

Totsy, die erbij staat, zegt:

„Misschien hebt U de ring op de trap verloren. Ik

zag U gisteravond laat nog op de gang lopen."

Grilly kijkt haar vals aan.

„Ik op de gang? Gisteravond? Uitgesloten. Je moet je vergissen. Je bent in de war met een andere avond."

„Ik zie niet in waarom ik in de war moet zijn", zegt Totsy. „Trouwens, ik heb tegen Topsy en Trotty nog gezegd: Grilly is laat op."

Grilly doet of ze heel ijverig nadenkt.

„Ja", zegt ze eindelijk, „ik herinner het me nu. Ik ben even op de gang geweest. Niet langer dan een halve minuut. Maar toen kan ik mijn solitair niet verloren hebben."

„Waarom niet?" vraagt Totsy, die zo doelbewust haar vragen stelt, dat ik haar in een heel ander licht zie.

„Omdat ik mijn solitair toen al op mijn kaptafel had gelegd."

„Wanneer hebt U de ring gemist?" vraagt Totsy, die van volhouden weet.

„Vanmorgen."

„Hoe laat?"

„Om half twaalf."

„Dat noemen wij al bijna middag", zegt Totsy droogjes.

„Was U toen al uit Uw kamer geweest?" zegt ze even later.

„Natuurlijk", antwoordt Grilly, die kribbig wordt, nu iemand van het personeel haar zo scherp onder-vraagt. „Ik heb in de tuin gewandeld, ik ben even het dorp in geweest. Toen ik wegging, lag de ring nog op zijn plaats.

Toen ik weer terugkwam, was mijn solitair weg."

„Bedoelt U, dat de ring gestolen is?"

„Ik bedoel niets. Ik weet alleen maar, dat toen ik wegging mijn solitair er nog lag en toen ik terugkwam, lag de ring er niet meer.

„Molly, heb jij de ring nog zien liggen?"

Molly is lijkkleek, die vermoedt meer dan ze durft zeggen.

„Toen Grilly naar de tuin ging, heeft ze me geroepen. Ze heeft me gevraagd haar poederdoosje van de kaptafel te halen. Dat had ze vergeten. Ik heb het poederdoosje gebracht. Toen lag de ring niet meer op de kaptafel."

„Eigenaardig", zegt Grilly langzaam en geniepig. „Eigenaardig, tussen het ogenblik, dat ik vroeg mijn compact te halen en je terugkomst lag misschien één minuut en toen ik later terugkwam, was de ring weg."

„Dat is zeker eigenaardig", zegt Molly, die zich beheerst, „maar als U bedoelt, dat ik de ring gestolen heb, kunt U het beter ronduit zeggen. Bij ons thuis houden ze niet van draaiommetjes."

„Ik beschuldig niemand", zegt Grilly. „Maar het is wel eigenaardig, hoogst eigenaardig zelfs, dat je je verdedigt voordat iemand je van iets beschuldigd heeft."

Patcheki, die erbij staat, zegt niet veel. Hij schijnt plezier in het geval te hebben. Hij moedigt Grilly aan, als die zich hoe langer hoe meer opwindt.

Molly blijft het antwoord niet schuldig.

„Als jullie me niet vertrouwt, mag iemand me fouilleren."

„Waarom zou je de ring bij je hebben", treitert Gril-

ly. „Je kunt hem best ergens hebben verstopt.”

Molly verliest nu alle zelfbeheersing.

„Wat mij betreft mag iemand mijn kamer doorzoeken, maar ik zeg erbij: als hij gevonden wordt, heeft iemand de ring in mijn kamer neergelegd om mij erin te laten lopen.”

Ik heb Grilly nog nooit giftig gezien. Die groene ogen van haar spuwen venijn uit.

Totsy zegt resoluut:

„Goed, dan gaan wij zoeken.”

Ze geeft de andere T's een wenk. Met hun drieën verdwijnen ze in Molly's kamer.

Het onderzoek duurt en duurt. Eindelijk komen de drie T's weer voor de dag.

„Niets”, zeggen ze. „We hebben alles ondersteboven gekeerd. Niets.”

Molly's woede bedaart. Grilly zegt, dat die ring toch ergens moet zijn.

We staan een tijdje nog op de gang te kibbelen.

Patcheki is niet meer zo lakoniek als straks. Hij doet een beetje afwezig. Hij is er niet meer bij met zijn gedachten.

Plotseling roept hij:

„Kijk daar eens!”

Hij wijst naar een hoekje op de vloer vlak bij de deur. Er ligt een glinsterend ding: haar solitaire.

„Zie je wel, dat je de ring verloren hebt”, zegt Patcheki.

Molly kan er natuurlijk niet over zwijgen.

„Grilly heeft me een dievegge genoemd. Ik zou die vrouw kunnen vermoorden”, zegt ze.

En verdraaid nog aan toe, ik geloof dat ze het meent.
Een mooie lijfwacht, die degene van kant wil maken,
op wie ze moet passen.

De vijandschap tussen Molly en Grilly is nu zo dik,
dat je er tegenaan kunt leunen.

„Ze is jaloers op alles wat ik heb. Het ergste is, dat
ze met haar jaloezie zo te koop loopt.”

„Beste meid”, zeg ik tegen Molly, „je zult goed doen
je afkeer van Grilly een beetje kleiner te maken. Van-
daag of morgen krijgen jullie zo’n hevige ruzie, dat we
hier weg moeten.”

„Kan me niks meer schelen”, moppert Molly. „Hoe
eerder ik van dat stuk vergif af ben, des te beter. Maar
eerst moet ik haar nog eens flink de waarheid zeggen.”

De kans om Grilly de mantel uit te vegen, krijgt
Molly onverwacht. Zoals zulke dingen gewoonlijk gaan,
is de aanleiding tot de ruzie van hoegenaamd geen be-
lang.

Molly haalt in het voorbijlopen een winkelhaak in
haar jurk; er stak een eindje spijker uit een stuk muur.
Grilly is er toevallig getuige van. Die begint te lachen.
Op zichzelf ook niet zo erg. Maar Molly weet, dat
Grilly haar uitlacht. Of er plezier in heeft, dat de jurk
gescheurd is. Ze geeft een snauw. Grilly grauwt te-
rug.

Bij deze ruzie is niemand aanwezig dan Grilly en
Molly. Ik hoor later het hele verloop, als Molly óp van
de zenuwen bij me komt.

„Tony, ik werd zo ziedend, als ik nog nooit geweest
ben! Ik stond gewoon te stotteren van woede. En dat

stuk vergif maar lachen. Ik zeg tegen haar: weet je waarom je lachen moet, zeg ik, weet je wat belachelijk is? Nee, hè, dat weet je niet, nou, dan zal ik het je eventjes gauw vertellen, zeg ik, het wordt trouwens tijd, dat iemand aan juffrouw Grilly de waarheid vertelt! Jij mag dan de fijne madam uithangen, maar je bent nog minder dan de minste straathond, jij stuk vee van Laban, zeg ik tegen haar, wat let me of ik vertel aan Patcheki dat jij brieven ontvangt van meneer Marku, hè, wie is die Marku eigenlijk en weet je wel, dat ik eigenlijk verplicht ben aan je vader, hahaha, je vader, maak me niet aan het lachen, goed dan, aan Patcheki te vertellen, dat je hem achter zijn rug bedriegt en beduvelt met Joost mag weten wat voor een stuk onderwereld die Marku is.... Dat heb ik haar allemaal ijskoud in haar gezicht gegooid. Ik was razend, doodgewoon witgloeiend razend van woede."

Ik kijk bedenkelijk.

Ze is meteen weer bij haar positieven.

„Dat van Marku had ik natuurlijk niet moeten zeggen. Maar ja, moet ze maar niet tot het uiterste treiteren."

„Wat heeft Grilly gedaan, toen je de naam Marku noemde?"

„Ze werd spierwit. Tony, als je gezien had hoe ze me toen aankeek. Ik beef er nog van. Daarna is ze weggelopen. Ze is naar haar kamer gegaan. Ik heb haar niet meer gezien."

„Dat is allesbehalve mooi. Als Grilly denkt, dat haar spel verraden is, staat ze voor niets. En wie staat achter haar? Wie is die Marku?"

De arme Molly heeft er de tranen van in de ogen.
Van spijt, denk ik, dat ze zo dom is geweest.

's Avonds komt Molly niet naar beneden. Hoofdpijn.
Ze heeft ook geen trek in haar eten. Grilly wel; die is
monter en vrolijk. Maar af en toe zie ik, dat haar ge-
dachten afdwalen.

Als ik Molly de volgende ochtend nog niet beneden
zie, ga ik naar haar kamer.

„Molly, hoe is het er mee?”

Ik krijg geen antwoord. Ik klop stevig op de deur.
Geen antwoord. De deur is niet op slot.

Het bed is beslapen. Het is althans omgewoeld. In
de kamer is het een warboel. Hier heeft een vechtpartij
plaatsgehad. Het raam staat open. Van het balcon naar
de begane grond zal een meter of acht zijn, denk ik.
Molly is verdwenen. Ze heeft zich verzet. Dus moet ze
met geweld zijn ontvoerd.

Ik blaas groot alarm. Het hele huis is nu in rep en
roer.

Patchecky laat zich alles uitleggen. Dat wil zeggen:
Grilly vertelt hem, dat ze er niets van begrijpt. Nu ja,
gisteren is er een beetje ruzie geweest, maar zoiets
komt in de fijnste families voor. Ze zwijgt in alle talen
over Marku. Ik doe alsof ik niets weet van de dingen,
die Molly eruit heeft geflapt.

Maar wààr is Molly?

Nickey heeft de hele nacht vast geslapen. Die heeft
niets gehoord. Zijn alibi is in orde, zoals gewoonlijk.

De drie T's hebben tot laat in de nacht zitten praten.
Die hebben ook niets gehoord.

„We moeten de politie waarschuwen”, zeg ik.

„Politie”, zegt Patcheki. „Politie? Waarom? Molly zal met een paar dagen wel voor de dag komen. Ik houd niet van politie.”

Maar ik heb met die gemakkelijke manier van praten geen vrede. Ik houd stijf en strak vol, dat ik zelf naar de politie zal gaan. Ten slotte laat ik me overhalen. Ik zal twee dagen wachten. Als er dan nog niets van Molly is vernomen, zullen we de diender van het dorp waarschuwen.

Ik schaam me niet te bekennen, dat ik de hele dag erg zenuwachtig ben. Ik wil iets doen om Molly terug te halen. Maar wàt? Ik wil haar van grote gevaren redden. Maar hoe zien die gevaren eruit? Dat zal ik toch eerst moeten weten, voordat ik reddingsbrigade kan spelen.

Na het avondeten ga ik vroeg naar mijn kamer. Ik moet eens rustig over de dingen nadenken.

Automatisch grijp ik naar heet kistje met Havana's, eigendom van wijlen Don Ferrares. Bovenop de sigaren ligt een briefje:

Lieve Tony,

Ik weet, dat je elke avond een van deze sigaren rookt. Daarom leg ik het briefje hier neer. Iedereen denkt, dat ik ontvoerd ben. Dat heb jij de hele dag ook gedacht. Precies dus wat ik wilde bereiken.

Maar ik ben eigener beweging weggegaan. Ik moet en ik zal uitvissen wat er met Grilly en die Marku aan de hand is. Zo zal ik die flodder-

madam haar streken betaald zetten. Blijf jij dus maar rustig bij P. Laat iedereen denken, dat ik ontvoerd ben. Je hoort van me, zodra ik iets meer weet.

Je Molly.

Een vrouw in gevaar laten en ik thuis zitten. Dat is geen kerelswerk. Regelrecht stap ik naar Patcheki.

„Baas, ik heb er nog eens over nagedacht. Laat de politie er maar buiten. Ik ga zelf Molly zoeken.”

Merkwaardig. Ik heb het gevoel, dat Patcheki mijn bezoek en mijn woorden heeft verwacht.

„Ga je gang, Tony Toeroen”, zegt hij plechtig. „Heb je enig idee wààr je moet zoeken?”

„Nee”, zeg ik.

Maar ondertussen herhaal ik in gedachten steeds maar hetzelfde adres:

Mr. Marku Fisher
c/o Angelo's Bookshop
Brewerstreet Londen W. 1

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Het winkeltje, waar Angélo beweert boeken te verkopen, ligt in het rumoerigste stuk van Brewerstreet. Het is het hartje van Soho, de wijk, waar de Londense misdadigers de wijk nemen als ze voor de politie moeten wijken. In dat stuk straat is overdag een soort markt. Dat komt me goed gelegen.

Ik sta tussen een groepje van een man of veertig. Ze luisteren aandachtig naar een marktkoopman, die gipsen beeldjes met veel praatjes aan de man en de vrouw brengt. Ik let op Angelo's Bookshop. Het is een slurfje van een winkeltje. Vuil en vies. Angelo woont er niet. In de achterwand van het winkeltje is geen deur. Op de twee verzakte bovenverdiepingen is een handelszaak gevestigd. Angelo zit achter zijn toonbankje. Van de straat af kan ik hem vrij goed opnemen. Een slungel. Ik schat hem op een jaar of dertig, misschien een paar jaar ouder, maar veertig is hij beslist nog niet. Hij heeft lang haar, dat met een lok over zijn hoog voorhoofd hangt. Hij is brood- en broodmager.

Ik kan met een uitvlucht het winkeltje binnengaan. Ik vind, dat ik dan een stomme streek uithaal. Mijn één meter vijfentachtig doet me nogal opvallen. Veel verstandiger is het Angelo een tijdje in de gaten te houden. Ik moet een gelegenheid zoeken om hem kwasi toevallig tegen te komen. Als ik dan een praatje met

hem maak, is er licht kans, dat ik vriendschap met hem aanknoop.

Ik hang dus een beetje op die markt rond. Wie de buurt overdag ziet en niet beter weet, zegt: „Dit een misdadigersbuurt? Loop naar de maan.” Huisvrouwen kopen groente. In de Italiaanse winkeltjes ruikt het naar specerijen. Een paar kraampjes, waar inktvissen de belangstelling hebben van kleine Chineesjes, trekken honderden vliegen aan.

Het loopt tegen twaalven. Angelo hangt nog steeds achter zijn toonbank. Ik heb alle kraampjes bekeken. Schuin tegenover de bookshop is een zaak, waar je op een kruk aan de toonbank brood met zoute haring kunt eten. Het brood is lekker, maar als we in Amsterdam zulke haring aan de kat geven, krijgen we last met de dierenbescherming.

Tegen enen staat Angelo op. Die gaat zeker ergens een hapje eten in zijn magere corpus stoppen.

Ik slenter langs de huizenkant. Voor elke winkel blijf ik staan. Eindelijk beland ik voor het boekwinkeltje.

Als zeeman heb ik over de hele wereld gezworven. Ik ken dat soort boekwinkeltjes. De talen verschillen, maar de boekjes zijn in alle landen precies hetzelfde. Overal zijn de etalages vies. Waar bestaan zulke boekhandelaren van? Ik heb nog nooit iemand iets in zo'n winkeltje zien kopen. Trouwens, de boekjes en kranten zijn vergeeld, verkleurd en de hoeken van de bladzijden zijn altijd gefrommeld.

Angelo's bookshop maakt veel werk van raam-advertenties. Ik vermoed, dat de magere slungel daarvan

moet bestaan. Daarom ziet hij er natuurlijk zo uitgehongerd uit.

Ik ga de raam-advertenties stuk voor stuk lezen. Er worden gezellige zit-slaapkamers te huur aangeboden. Per nacht, zonder ontbijt. Je kunt ze ook per uur huren, staat erbij. Voor de jén schrijf ik een paar adressen over.

Verder zijn er advertenties bij, waarin clubs leden vragen. Gezelligheidsclubs. Maar wat de gezelligheid veroorzaakt, staat er niet bij.

Er zijn ook heel wat advertenties van muzikanten, die een baan zoeken. Naar de namen te oordelen, is het winkeltje van Angelo de vergaarbak van alle muzikanten uit de hele wereld.

Eén advertentie is er van een heel muziekcors van vijf man.

Freddy Marshall's band
„The Hi-men penetrators”
komt over vier weken vrij.
Speelt thans in „The Dive” Greekstreek
Aanbiedingen hier of in „The Dive”.

Ik koop aan een kraampje verderop wat papier en enveloppen. In een klein kroegje schrijf ik een briefje aan Freddy Marshall. Ik onderteken met: Ben Pollock. Boven de handtekening nodigt die mr. Pollock de bal-leider uit een avondje te komen voor de opvrolijking van een fuifje. Adres staat erbij.

Ik slenter terug naar de Bookshop. Die brief gooi ik in Angelo's brievenbus.

Tegen een uur of half elf 's avonds scharrel ik wat

rond in Greekstreet. Soho ziet er nu heel anders uit dan overdag. Ik heb wel eens gehoord, dat je in deze buurt 's avonds altijd middenop straat moet lopen. Doe je dat niet, dan heb je kans, dat je onverhoeds ergens naar binnen wordt getrokken. Wat er dan verder met je gebeurt, lees je wel in de ochtendkrant.

„The Dive” is onder een restaurant in een kelder. Als ik binnenkom, valt de zure stank op me. Het is nog vroeg. Maar de kleine ruimte zit al vol met volk. Allemaal wrakhout.

De band van Freddy Marshall speelt iets, dat op jazz lijkt. De jongens spelen goed, maar ze maken muziek op een rare manier. Ze spelen in een erg langzaam tempo en toch heb je het gevoel, dat het heel wilde muziek is.

Ik kijk de muzikanten eens aan.

Oh, lala, ik weet het al. Ze staren naar een punt boven de hoofden van de dansende mensen. Ik ken die blik.

Marijuana!

Ik kan de zure stank, die in de tent hangt, nu ook thuisbrengen. Het is de rook van de gifsigaretten.

Ik laat me hangen als in dit hol Marijuana niet gewoon over de toonbank wordt verkocht.

Er schijnt trouwens nog meer over de toonbank te koop te zijn en misschien ook wel te huur.

Ik begin met een glas bier.

Tegen elf uur komt Angelo binnen. Hij geeft Freddy Marshall een brief. Ik ken die envelop.

Daarna kijkt hij rond. Aan mijn tafeltje is een plaats leeg.

Ik heb nu gelegenheid hem een beetje beter te bekijken dan vanmorgen. Ik weet nu hoe het komt, dat hij zo broodmager is.

Een marijuanaklant in zijn laatste stadium.

Waarschijnlijk neemt hij af en toe cocaïne voor de afwisseling.

Angelo heeft op kosten van de bandleider een fles cider besteld. Het heet, dat dit zwak-alcoholhoudende vocht de werking van de hennep verhoogt.

„Roken?” zeg ik tegen hem.

Er komt plotseling iets begerigs in zijn ogen.

Ik bied hem een gewoon piraatje aan.

„Nee”, zegt hij, „heb je niet iets sterkers.... om te roken, bedoel ik?”

„Is er aan het buffet zoiets te krijgen?”

„Nee, wou je iets anders hebben?”

„Niet voor mezelf. Ik handel er wel in en ik verdien er een smak geld mee, maar roken, nee.... dat doe ik niet.”

Ik prakkizeer er niet over de arme slokker nog meer vergif toe te stoppen.

Maar de bandleider is niet zo kieskeurig. Die grijpt in zijn zak en haalt er een bruinkleurige gerolde sigaret uit.

„Hier Angy, een nagel voor je kist.”

Angelo grijpt gretig het giftige ding.

„Jij handelt erin, hè?” vraagt hij mij.

„Ja, zeeman aan de wal. Ik heb een koffer vol van dat spul uit Singapore meegebracht. Heeft me een sloot vol geld opgebracht.”

Als Angelo een paar trekjes aan die zelfmoord-stok heeft gedaan, zie ik aan zijn gezicht, dat hij langzaam wegdroomt naar het land van de vage gedachten.

Onverschillig begin ik een nieuw kletspraatje.

„Zoals ik zeg, ik ben geen Engelsman.”

„Frans?”

„Nee, Nederlands. Wel eens meer iemand uit Nederland ontmoet?”

„Jawel, een Nederlandse vrouw. Ze kwam een paar dagen geleden in mijn winkel.”

Dat kan niemand anders geweest zijn dan Molly.

Ik veins niet de minste belangstelling.

„Er zij miljoenen Nederlandse vrouwen.”

Zijn verknipte hersens kunnen die gedachte niet stouwen. Hij blijft voortzeuren.

„Ze komt in mijn winkel.”

„Hoe zag ze er uit? Misschien ken ik haar?”

Hij is te futloos om die vraag te overdenken.

„Ze brengt me een brief.”

„Liefdesbrief?”

„Ze zegt, dat haar mevrouw die brief snel verzonden wil hebben.”

„Waarom brengt ze die dan bij jou? Je bent toch geen postkantoor?”

„Ik zeg: geef hier die brief, dan stuur ik hem direct weg.”

„Oh, je bent een doorgeef-adres.”

„Toen zegt zij: doe de brief maar in een enveloppe met het adres erop, dan zal ik hem wel naar de post brengen.”

„Makkelijk”, zeg ik, maar mijn bewondering voor

Molly is groter dan de hoogste wolkenkrabber.

Met een slap gebaar legt Angelo de vinger op de lippen.

„Ik zeg verder niets. Ik weet een geheim te bewaren.”

Hij begint nu suf te staren naar een onbestemd punt tussen zolder en vloer. Ik krijg geen woord meer uit hem.

Tegen één uur vertrek ik. Hij zit nog te dromen bij een glas cider. Ik durf wedden, dat Molly het adres van Marku al weet.

De volgende ochtend slenter ik weer door Brewerstreet. Angelo's Bookshop is nog gesloten. De magere slungel is natuurlijk bezig zijn Maryuana-roes uit te slapen. Wist ik nu maar, waar hij woonde. Dan kon ik langzaam zijn richting uit slenteren.

Op goed geluk kuier ik een nauw gangetje door, van Brewerstreet naar Polandstreet. Wie kom ik vlak bij Oxfordstreet tegen?

Angelo!

Hij herkent me onmiddellijk. Maar ik doe alsof ik hem pas na een paar minuten herken.

„Niets om handen, zeeman?” vraagt hij.

„Jawel, mijn geld verteren.”

„Niet zo moeilijk in Soho.”

„Mijn schip ligt nog een week hier. 's Avonds moet ik aan boord zijn, maar overdag heb ik een makkie.”

„Wat doe je?”

„Marconist”, lieg ik er stoer op los.

We blijven op die manier nog een tijdje doorzeuren.

Dan zeg ik:

„Kom, laat ik maar een beetje verder slenteren.”

„Waarom loop je niet met me naar mijn winkel?”

„Waar is die dan?” vraag ik onnozel.

„Loop maar mee.”

We staan voor Angelo's Bookshop.

„Hier is het”, zegt hij.

„Hier? Dan heb ik gisteren nog voor je winkel gestaan. Maar ik had er geen idee van dat het jouw winkel was.”

„Weet ik”, zegt hij, voor zijn doen ongewoon slim kijkend. „De burens hebben me gisteren verteld, dat er een vent van bij de twee meter voor de etalage heeft gestaan.”

Ik kijk hem van opzij aan. Houdt deze vent zich zo dom of is het een sluwe knaap?

In het winkeltje stinkt het huizenhoog. De echte onvervalste lucht van hennep-sigaretten.

Hij zit op een stoel, ik op een kruk aan de toonbank.

„Zullen we een spelletje spelen?”

„Best. Wat speel je?”

„Scrabble.”

Het is een kinderachtig spelletje met lettertjes, die op hokjes worden gelegd. Een soort domino, maar even iets ingewikkelder. Bovendien moet je er goed Engels voor kennen, nou, en zo prima ben ik als zeeman in die taal niet onderlegd.

Terwijl we spelen schuift de mouw van zijn rafelig jasje een eindje langs zijn polsen omhoog. Zijn benige arm zit vol rode plekjes en bultjes. De vent is ook nog

een stevige morfinist. Ik moet zeggen: Grilly heeft wel prima relaties. Onderwijl zit mijn hoofd vol met vragen.

Zijn Grilly en Patcheeki in de handel in verdovende middelen verzeild geraakt? Is Marku de geheimzinnige leverancier? Doet Grilly zaken in dat gevaarlijke goed voor eigen rekening?

Angelo zit me met scrabble te verslaan, dat het een lieve lust is. Ik heb geen schijn of schaduw van een kans tegen hem. Hij kent het spelletje door en door.

„Waar spelen we eigenlijk om?” vraag ik.

„Om een pond.”

Angelo wint slag op slag. Of misschien kan ik beter zeggen: pond op pond.

Na een paar uur zeg ik, dat ik mijn benen wel eens wil strekken.

„Kom vanmiddag terug”, zegt Angelo geheimzinnig. „Om drie uur komt iemand hier, die misschien een koffer met spul van je wil kopen, als je de volgende keer uit Singapore binnenvalt.”

Ik beloof het. Maar ik neem me voor eerst goed uit te kijken, wie de gast vanmiddag is. Stel je voor, dat ik Grilly tegenkom.

De man, die om drie uur het winkeltje van Angelo binnengaat, is een klein dikkerdje met een blozend gezicht. Hij draagt zijn hoed achterop zijn hoofd.

Even later ga ik ook naar binnen.

„Mr. Smith, Anthony Smith”, stelt Angelo voor.

„Jansen”, zeg ik met een stalen tronie, „Jan Jansen uit Amsterdam.” We praten eerst een minuut of wat

over koetjes en kalfjes. Plotseling zegt Mr. Smith:

„Hoeveel heb je?”

Achteloos zeg ik:

„Ik had een koffer met tien kilo hennep en een kilo sneeuw. Die ben ik kwijt. Ik heb nog één klein pakje, hoogstens een kilo bij elkaar. Er zit ook heroïne in.”

„Aan wie heb je de koffer met spul verkocht?”

„Ik ken geen namen. Ik ken niemand. Ik heb een mannetje, dat tussenpersoon speelt. Die krijgt 5 procent.”

„Waar heb je het koffertje moeten afleveren?”

„Nergens. Ik heb het in depot gegeven aan Paddington Station en het tussenmannetje heeft een regu gekregen. Later kwam hij het geld brengen.”

De vent vraagt me teveel, vind ik. Om er een eind aan te maken, zeg ik:

„Interesse voor het kleine pakje?”

„Nee en ja. Dan zou ik het eerst moeten zien.”

„Ik ga er niet mee leuren.”

„Waar is het nu?”

„Aan boord.”

Het dikkerdje zet zijn hoed af.

Een paar minuten later stappen twee stevige knapen het winkeltje binnen.

„Politie.”

Ze laten hun penningen zien.

„Sta op en ga met ons mee.”

Dat is tegen mij.

Angelo zit zenuwachtig te lachen.

Tussen de twee mannen loop ik gedwee mee naar het politiebureau. Het dikkerdje loopt met ons mee. Die

hoort erbij. Dat had ik al lang eerder kunnen weten.

Ik ben zo koel als een ijsslolie, terwijl de politiemannen me ondervragen.

Wat kan mij ten slotte gebeuren? Niets. Ik heb nooit in mijn leven een korreltje verdovend spul aangeraakt. Ik kijk wel uit. Een mens mag toch wel een grapje maken, nietwaar? Ik heb tenminste altijd gehoord, dat de Engelsen zo'n gevoel voor humor hebben.

„Hoe heet je?”

„Tony Toeroen.”

„Straks zei je: Jan Jansen. Beken je dat?”

„Natuurlijk. Straks zei ik Jan Jansen.”

„Waarom geef je nu een andere naam op?”

„Omdat je bij de politie altijd de waarheid moet spreken.”

„Laat je paspoort zien.”

Dat klopt. Ik heet warempel Tony Toeroen.

„Je komt uit Amsterdam?”

„Ja.”

„Hoe heet je schip?”

„Ik heb geen schip.”

„Bedoel je dat je geen schip bezit?”

„Ik bezit inderdaad geen schip.”

„Je moet ons niet voor de gek houden. Hoe heet het schip, waar je op vaart?”

„Ik vaar op geen schip.”

„En je bent zeeman.”

„Geweest, vroeger.”

„Wat doe je nu?”

„Eerlijk antwoorden op de vragen, die me door de

politie gesteld worden, dat hoort u toch zeker wel?"

„Je hebt verdovende middelen verkocht."

„Kunt U dat bewijzen?"

„Je hebt het straks zelf gezegd."

„Dat was kletspraat. Ik mag tegen iedereen liegen. Als ik maar de politie de waarheid vertel. Ik heb nog nooit een korrel aangeraakt."

Eindelijk beginnen ze in de gaten te krijgen, dat ik een kat-en-muis-spelletje met ze speel.

In een hoek van de kamer staan ze met elkaar te smoezelen.

„Vertel ons precies wat er gebeurd is. Hoe ben je aan Angelo gekomen?" Ik heb allang begrepen, dat Angelo een laffe verklikker is. Maar nu zal ik de rollen omkeren.

Ik vertel hun een lang verhaal. De hoofdzaken kloppen wel, maar enkele bijzonderheden vergeet ik gemakshalve. Het komt hierop neer, dat ik Angelo toevallig in „The Dive" ben tegengekomen. Hij vroeg me om geld voor maryuana-sigaretten. Dat heb ik geweigerd.

„Angelo is een van de gelukkig zeldzame hopeloze gevallen", vertelt het dikkerdje, „zonder vergif zou hij sterven. Hij krijgt op doktersrecept een beperkte dosis per week. Maar hij bedelt overal om meer."

Ik vertel hem maar niet dat Angelo een gifstokje van de bandleider heeft gekregen.

Ik ga verder met mijn verhaal. 's Morgens ben ik hem tegengekomen. Op zijn uitnodiging hebben we een aantal eindeloos vervelende spelletjes scrabble gespeeld.

„En", zeg ik, „toen zei Angelo, dat hij een paar pond wist te verdienen, maar dan moest ik hem helpen. Hij

wist, dat de politie graag inlichtingen wil hebben over verdovende middelen, die via de havensteden Engeland worden binnengesmokkeld. Als ik 's middags tegen een man van de politie een beetje zou gaan zitten fantaseren, zou hij een paar pond krijgen. Mij kon niets gebeuren."

„De rat", zegt één van de politiemannen. „Hij kwam bij ons met een verhaal, dat hij een zeeman had ontdekt, die cocaïne en hennep smokkelde. We hebben hem drie pond als voorschot gegeven. De smerige oplichter."

Daarna zitten we met ons vieren in dat politiebureau luidkeels te lachen.

Achteraf gezien hebben de Engelsen toch wel een beetje gevoel voor humor.

Als ik later op straat loop na te denken, vergaat het lachen me een beetje.

Angelo is een veel slimmere duivel dan ik dacht. Als elke echte totaal verslaafde is hij bereid zijn vader en moeder te verkopen om centjes te krijgen voor nieuw vergif.

In gedachten ga ik elk woord na, dat ik met hem heb gesproken. Ik kan niets vinden, dat hem reden zou kunnen geven tot het vermoeden dat ik ook achter het adres van Marku Fisher aanzit.

Maar Molly?

Als ik me herinner wat Angelo me van dat gesprek met haar heeft verteld, wordt het me wel een beetje angstig te moede. Ik krijg nu de indruk, dat de geniepeling een spelletje met Molly heeft gespeeld. Nu ik aan die mogelijkheid denk, weet ik wel zeker, dat hij

haar van het begin af aan niet heeft vertrouwd.

Wat heeft de laffe verrader gedaan?

Het antwoord ligt voor de hand.

Hij heeft óf Grilly óf Marku gewaarschuwd, dat iemand naar het adres heeft gevraagd. Waarschijnlijk weten ze nu allebei, dat Molly op zoek is naar Marku. Ze weten ook, dat Molly het adres van Marku heeft. Met andere woorden, Molly loopt regelrecht in een val, die voor haar is opgezet.

Het zweet breekt me uit.

Koste wat het kost, ik moet het adres van Marku te weten komen. Zo spoedig mogelijk.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Onderweg naar mijn duur logement koop ik een paar kanjers van Havanna's. Ik ben tot de conclusie gekomen, dat ik eens een uurtje rustig moet gaan nadenken. Mijn hersens lopen soepeler wanneer ik tien centimeter tabak in mijn hoofd heb.

Terwijl de blauwe kringetjes naar het plafond spiralen, en de berg witte as op het nachtkastje steeds hoger wordt, verzwik ik mijn verstand op de moeilijke vraag: waar is Molly en wat kan ik doen om haar te vinden?

Angelo is een laffe rat. Dat heb ik van te voren geweten. Een vaatdoek van een vent. In plaats van een ruggegraat heeft hij maryuana met af en toe bijsteun van cocaïne. Maar hij is een slimme en een gemene rat. Dàt heb ik niet in de gaten gehad, toen ik in de richting van zijn vies boekenwinkeltje slenterde. Als ik toen mijn hersens had gebruikt, had ik kunnen weten, dat Soho van misdaad aan elkaar hangt. Wie daar zijn brood verdient met de handel in dek-adresjes kan geen suffert zijn. Maar Tony Toeroen loopt vlugger dan hij denkt, net als een ezel. Nu ik alles overzie, kan ik mezelf wel een pak slaag geven. Angelo heeft zich een paar keer blootgegeven. Maar Tony met zijn grote ezelsoren hoorde het niet. Angelo wist, dat ik met mijn een meter vijf en tachtig voor zijn winkeltje had staan koekeloeren

de eerste keer, dat ik in Brewerstreet rondhing. De burenen hadden hem immers gewaarschuwd. Dat heeft hij mezelf verteld. Kaffer (zeg ik tegen mezelf), dat lange lichaam van jou steekt immers als de Westertoren boven de mensen uit. Die praatzieke burenen hadden me natuurlijk al in de lamp, toen ik kwasi onverschillig op de markt rondscharrelde en bij die koopman met gipsenbeeldjes mijn tijd verbeuzelde, terwijl ik stiekum het winkeltje van Angelo bestudeerde. Alliecht, dat een of andere slimmeling heeft ontdekt, dat één en één samen twee is. Eerst staat die lange vent zich uren te vervelen bij de gipsenbeeldjes, maar kopen niks hoor. Dan loopt hij te lanterfant, maar hij pikt het wel zo in, dat zijn kuierlatten hem precies voor het winkeltje brengen.

Dat hebben ze later allemaal aan Angelo overgebracht. Die snaak mag dan zo vol zitten met bedwelmend spul als een komkommer met zaad, in het beetje hersens, dat hij over heeft, branden nog heel wat nachtpitjes.

Maar slimme Tony Toeroen (foeter ik mezelf uit) had aan één stommitieit niet genoeg. Hij moest zo nodig het adres van de jazzband op een papiertje overschrijven. Waarom eigenlijk? Er stond immers in de raamadvertentie, dat de firma Beethoven & Mozart elke avond in 'the Dive' een kattenconcert geeft. En de kelder is bij wijze van spreken vlak om de hoek.

Stomme streken bestaan net als de goede dingen altijd uit drie. Toen heeft Tony Toeroen de brief aan de bandleider geschreven, de brief van die nooit geboren Ben Pollock, die zo nodig een gezellig avondje wil vie-

ren. En stel je voor, Tony Toeroen moest die brief hoogst eigenhandig persoonlijk nog in de brievenbus van Angelo stoppen ook. De trommels van de Soho-wildernis hebben het nieuws natuurlijk meteen doorgeseind: de lange slungel, die vanmorgen zo verdacht bij het winkeltje scharrelde, is later een brief komen brengen. Hoeveel brieven heeft Angelo die dag ontvangen? Niet veel, waarschijnlijk één brief en niet meer. Een brief bestemd voor Freddie Marshall van de Hi-men penetrators, die vlak in de buurt in levende lijve zijn te vinden.

Nu ik al deze dingen op een vergiet heb uitgelegd, zie ik de slome Angelo opeens in een ander licht. De vent heeft de brief eerst aan alle kanten besnuffeld. Wedden, dat hij de envelop heeft open gestoomd. Ben Pollock stond er onder, en een adres. Angelo helemaal niet achterlijk heeft er een paar pennies aan gewaagd en is met de bus dat adres gaan opzoeken. Hier is geen Ben Pollock bekend. Alsjeblieft, heeft hij gedacht, die lange vent is niet te vertrouwen. Sein aan alle posten: weest op Uw hoede, zware storm op komst.

Vervolgens heeft Angelo gedaan wat elke boekhandelaar doet die voor een goede klant een belangrijke brief ontvangt. Hij is 's avonds in de richting van the Dive gezwalkt. Licht, dat Freddie Marshall een plukje marijuana over heeft voor een vlijtige brievenbesteller.

Angelo komt de kelder binnen en wie steekt met zijn lange lichaam boven de rook van de vergifstokken uit? Wie anders dan Tony Toeroen, die op zijn sokken een meter vijf en tachtig meet. Er is nog één plaats vrij aan mijn tafeltje, Angelo komt bij me zitten en we kletsen wat.

Met andere woorden (zeg ik tegen mezelf) Angelo heeft me die avond van begin tot eind voor de gek zitten houden. Terwijl hij zich sloom voordeed, heeft hij me als een tijger zitten beloeien.

Zo gaan mijn gedachten. Ik heb intussen een tweede sigaar opgestoken, maar de Havanna smaakt me niet. De kamer van mijn hotel is stil. Ik lig languit op het bed te denken. Ik heb een hekel aan mezelf. Heeft Molly gelijk, wanneer ze zegt, dat een man het niet kan stellen zonder de hulp van vrouwenhersens? Ik probeer me elk woord te herinneren, dat Angelo die avond heeft gesproken; en elk woord, dat ik uit mijn mond heb laten vallen.

Opeens schiet ik met een schok overeind. Niet ik, maar *hij* is over Molly begonnen. Haar naam heeft hij natuurlijk niet genoemd. Hij heeft alleen maar in het vage kwasi geijld over een vrouw uit Holland, die een adresje van hem wilde hebben. Sapperloot Tony, dat was een spierinkje om de kabeljauw te vangen. Heb ik me toen nog eens bloot gegeven? Ik weet het niet.

Ik hoor de radertjes van mijn hersens knarsen om die moeilijke vraag te vermorzelen. Het lukt niet.

Al dat gepieker moet me slaperig hebben gemaakt.

Als ik wakker word lig ik nog steeds aangekleed op mijn hotelbed. De kamer ruikt naar oudbakken eindjes sigaar. Maar gedurende mijn slaap hebben de wieltes van mijn denkmachientje verder gemalen. Ze hebben een nieuwe truc van Angelo voor me ontdekt.

Waarom heeft de lange laffe rat dat zwendeltje met de politie in elkaar gezet? Voor die onnozele drie pond?

Laat me niet lachen. Voor zo'n schimmetje geld kan hij hoogstens tien maryuana sigaretten kopen. Nee Angelo heeft heel iets anders in de zin gehad. Wat? Tony, Tony, hoe kun je over het antwoord op die vraag zo lang moeten piekeren? Wees eerlijk tegen je zelf. Je weet immers best waar Angelo op loert.

Angelo wil precies weten wie ik ben. Hoe heet die lange vent? Wat wil hij? Waar komt hij vandaan?

Daarom verzint hij dat smoesje bij de politie. De drie pond voorschot was een meevallertje, meer niet. Door de zeeman, die beweerde verdovende middelen te kunnen leveren, bij de politie aan te brengen, liep Angelo geen enkel risico. Hij maakte een goede beurt; zoiets kan nooit kwaad voor een man van zijn slag. Maar bovendien, de politie zou me moeten ondervragen. Eenmaal dat achter de rug, zou Angelo niet bij mij, maar een of andere rechercheur gaan vissen wat er met rare sijs is gebeurd, die door zijn informaties tijdig in de kraag kon worden gepakt.

Die gedachten winden me op. Als ik die slungel nou bij me in de kamer had, zou ik hem net zo lang op zijn bleke tronie timmeren totdat hij me alles vertelde, alles, alles.

Bedaar Tony, bedaar. Met je driftig gedoe heb je al genoeg verknoeid. Heb je hersens of heb je ze niet?

Ik *heb* hersens.

Als ik de andere kant van de zaak bekijk, word ik gaandeweg kalmer. Ik mag dan een Bijenkorf vol stomiteiten hebben uitgehaald, Angelo heeft zich ook minstens éénmaal vergooid. Dat was toen hij die drie pond voorschot vroeg. En ik heb in mijn onnozelheid van

die domheid meteen gebruik gemaakt. Ik heb de rechercheurs toen dat verhaaltje verteld: Angelo heeft gezegd: geef jij je uit voor handelaar in verdovende middelen, dan breng ik je bij de politie aan en dan verdien ik drie pond. Dat verzinseltje van mij hebben de rechercheurs grif geloofd, allicht want het is immers zo aannemelijk. Maar daardoor heb ik Angelo meteen de pas afgesneden om van de politie iets over mij te weten te komen. Als hij zich straks op het bureau vertoont, spuiten ze hem met de brandslang van de stoep. Weg jij, leugenaar, jij hebt ons drie pond afgezet, uit onze ogen, anders stoppen we je in het schuurtje. Aan die kant ben ik wel veilig, tenminste voorlopig.

Zo hobbelen mijn gedachten in de hink-stap-sprong verder. Erg rooskleurig is de situatie niet, maar ik slaag erin mezelf wijs te maken, dat er ook nog lichtpuntjes zijn. Ten slotte beland ik weer bij de vraag waar ik mee ben begonnen: wat moet ik doen?

Op het Thorbeckeplein zeggen mijn vrienden altijd: Tony Toeroen heeft de natuur van een olifant. Als een olifant in een kast met antiek porcelein dan altijd. Ze bedoelen, dat alle kletspraatjes me vroeg of laat (meestal vroeg) kilometers de keel uithangen, en dan schop ik met die lange stelten van me overal dwars door heen. Als een olifant. Meestal breek ik dan een hele massa, maar opgeruimd staat netjes. Ik houd nou eenmaal niet van smuigsters en gluipers. Een bokser moet recht-uit slaan.

Angelo mag dan zo slim wezen als een mens, hij heeft minstens één zwak. Geld! Geld om verdovende midde-

len te kopen. Door zijn begerigheid heeft hij bij de politie de fout van de drie pond gemaakt. _Waarom zou ik hem niet recht-uit recht-aan in zijn zwakke plek grijpen?

Ik zal hem in zijn winkeltje met schuine boekjes gaan opzoeken.

Ik repeteer het verhaaltje, dat ik tegen hem zal afsteken.

„Angelo, jij hebt hersens, veel meer hersens dan ik heb vermoed. Waarom moet een vent met jouw verstand in zo'n armoedig huisje blijven zitten? Laten we compagnons worden. Ik zal open kaart met je spelen. Er zijn miljoenen te verdienen, als we samen doen. En ik laat 't niet bij smoesjes, hier zijn alvast vijf honderd pond. Als bewijs, dat ik je volledig wil vertrouwen. Wanneer je me alles vertelt, liggen er nog veel meer ponden voor je klaar.”

Wedden, dat het visje in dat aas bijt. Ik ben niet van plan Angelo meer te vertellen dan ik wil, en hij hoeft me alleen maar het adres van Marku te geven. Dan ben ik tevreden, want waar Marku zit, vind ik Molly en misschien nog wel meer.

TIENDE HOOFDSTUK.

Bij de ingang van de Brewerstreet ben ik het met mezelf nog niet eens. Zal ik eerst poolshoogte nemen hoe het in het winkeltje gesteld is, of zal ik plompverloren meteen naar binnen stappen? De olifant in de kast met antiek porcelein besluit tot het laatste.

Eerste tegenvaller: de nering in wel open, maar Angelo is er niet. Achter de toonbank zit een hoogblond geval, dik onder de verf met gepotlode wenkbrauwen en roodgeschilderde wangetjes alsof ze twee en veertig graden koorts in de schaduw heeft. Haar stem past precies bij haar uiterlijk: Je verwacht iets gillerigs, maar ze is hees. Die drinkt pure ether; je ziet de rauwe stembanden open en bloot liggen.

„Is Angelo er niet?”

Met een raar soort poging om komiek te doen, kijkt ze onder de toonbank, achter een stapeltje kranten. Daarna slaat ze zich op de dijen.

„Ik zie hem nergens. En ik heb hem ook niet bij me. Je mag mijn zakken navoelen.”

Ik grijns.

„Waar is hij?”

Ze wuift onverschillig.

„Ver weg. In China of in Japan, in de harem van de sultan van Hubbelelub, weet ik het?”

„Hoe bedoel je?”

„Prik.”

Angelo ligt ergens in een bedwelming, zoveel begrijp ik van haar lugubere geestigheden.

Ik besluit bij mijn plan te volharden. Geen Haarlemmerdijkjes. Recht voor je uitslaan, Tony.

„Ik ben Tony Toeroen.”

„Aangenaam. Ik ben Rita Hayworth.”

„Dat zag ik toen ik binnenkwam, ik herkende je van de foto's.”

Zo'n grapje met slagzij, kan ze waarderen. Misschien is ze wel gevleid.

„Tony Toeroen”, herhaal ik.

„Ik dacht eerst dat je het monster Frankenstein was.”

„Dan heb je het mis. Bekijk me maar eens goed.”

„Om zo'n massa vlees te bekijken heb ik geen tijd genoeg; over een uur sluit de zaak. Zeg, hoeveel meet jij?”

„Een meter vijf en tachtig.”

„Hoe krijgt één mens het bij elkaar?”

„Mijn vader en moeder hebben het samen voor elkaar gebracht.”

„Oh, dus je hebt een vader gehad. Zou ik nooit gedacht hebben.”

Ik bedwing mijn kwade bui. Die tante is harder dan een ei, dat een uur in het hete water heeft gelegen.

„Wanneer komt Angelo terug?”

„Toen ik hem het laatst zag, dat is een uur geleden, gaf ik hem minstens drie dagen om weer bij zijn positieven te komen. Maar het kan best wezen, dat hij meteen doorgaat, enkele reis naar de pareltjespoort.”

„Hoe bedoel je?”

„Oh, vandaag of morgen wordt Angelo uit zo'n roes wakker, en dan merkt hij dat hij in zijn slaap de kraaienmars heeft geblazen. Hij weegt al zo wat niks meer. Als ze gaan begraven, kunnen de dragers hun breukbanden wel thuis laten.”

„Jij bent een harde.”

„Vind je?”

„Wie ben je eigenlijk?”

„Dat heb ik je al gezegd: Rita Hayworth. Of misschien ben ik wel: Brigitte Bardot.”

„Kan je nooit eens behoorlijk antwoord geven?”

„Jawel, maar dan moet ik er echt zin in hebben.”

„Ik heb belangrijke zaken met Angelo te bespreken. Zeg maar dat die lange vent hier is geweest. Over een dag of twee kom ik nog wel eens kijken.”

Ik been naar de deur.

„Heb je zo'n haast”, roep ze, „we begonnen net vertrouwelijk met elkaar te worden. Blijf nog even babelen.”

Ik ga op het krukje voor de toonbank zitten. Mijn handen liggen tussen ons in. Ze kijkt er naar. Gehypnotiseerd. Eindelijk zegt ze met een zucht:

„Dat zijn de sterkste handen, die ik ooit heb gezien. Ik geloof, dat jij een vrouw botje voor botje zou kunnen breken, als je verliefd op haar bent.”

„Mens wat heb jij een inzicht”, zeg ik tevreden, want ik weet, dat ik het van haar heb gewonnen. Als man voel je zo iets.

„Ik heet Dorry”, zegt ze.

Al vind ik het een raar span voor een bakkewagen,

met je klompen aan kun je voelen, dat er tussen Dorry en Angelo iets aan de hand is. Als je een beetje in het leven hebt rondgekeken, weet je wel wat ik bedoel. Omdat ik wil proberen Dorry's tong te schrapen (misschien weet zij het adres van Marku), besluit ik tot een aanval langs indirecte weg.

„Arme Angelo”, zeg ik met een tronie als een plafond-engeltje, „arme vent. Hij maakt op mij een reuze schrandere indruk. Een paar dagen geleden heb ik met hem zitten scrabbelen en hij won slag op slag. Dat bedwelmende goed komt van de duivel zelf. Een man met zo'n verstand. . . . zonde is het.”

Dorry kijkt me meewarig aan.

„Het is net zoals je zegt, Tony”, kirt ze met een snik in haar groc-stem, „een verstand” dat die jongen heeft. Toen hij acht en twintig was, stond hij al als professor in Oxford.”

„Professor in Oxford?”

„Ja, wist je dat niet? Klassieke talen. Professor Angelo Ogden, wereldberoemd. Maar op een dag rookte hij een marijuana, zo maar voor de aardigheid. Hij moest het ook eens proberen. En nou zit hij in Angelo's Bookshop. Mooie carrière als je er over gaat nadenken.”

Ze heeft nu echte tranen in haar ogen. Gek, op een of andere manier mag ik haar opeens erg graag. Niet dat ik verliefd op haar ben, beware nee. Maar ze heeft iets in haar ogen, dat me aan mijn eigen moeder doet denken.

Omdat ik toch niet zwijgend kan blijven zitten filosoferen, zeg ik:

„Hoe lang is dat nu al tussen jullie?”

„Wat bedoel je?”

„Nou, tussen jou en Angelo.”

„Ik begrijp je niet.”

Ze begrijpt me echt niet. Er zit dus niets anders op dan nog een beetje duidelijker spreken.

„Ik bedoel ben jij met Angelo getrouwd, of is het zo maar een losse verkering, zal ik maar zeggen?”

Ze schiet in een hese lach.

„Nee, maar die is goed. Ik met Angelo getrouwd. Man ik ben zijn zuster.”

„Zijn zuster...?” hijg ik.

Dorry kan misschien gedachten lezen. In elk geval ze zegt:

„Echt broer en zuster; en zonder smeerlapperij. Toen Angelo de goot inging, ben ik in Soho gaan wonen. Om bij hem te blijven. Als ik hem loslaat, gaat hij helemaal naar de maan.”

Ik geloof warempel, dat Dorry echt gedachten kan lezen, want ze geeft antwoord op dingen, die ik denk, maar die ik niet uitspreek.

„Ik zie er opgedirkt uit. Als een goedkoop hussie, dat weet ik. Dat hoort er nu eenmaal bij. Als ik er uit zie, zoals ik werkelijk ben, zonder schmink, zonder rouge of verf kon ik niet in de kelders en kroegen komen, waar Angelo rondhangt. Daar is een vrouw, die er fatsoendelijk uit ziet, niet veilig.”

„Ik snap het” zeg ik, „...enne, niet dat ik je wil vleien, maar ik bewonder je. Je speelt je rol als een eerste klas actrice.”

„Gewoonte.”

„Is die Angelo niet te redden? Van wie heeft hij het

geld gekregen voor de prik, die hem drie dagen naar het land der dromen heeft gezonden?"

„Ik wou maar dat ik dat wist. Angelo is over zijn zaken zo gesloten als een oester. Weken lang lijdt hij bittere armoë, en opeens, pàng, heeft hij honderden ponden op zak. Dan gaat hij dagen achtereen buiten westen. Cocaïne is duur spul.”

Tèrwijl ik dat praatje met Dorry zit te maken, rijden mijn gedachten een wedstrijd achter grote motoren. Ik heb een idee gekregen. Ik wil het van alle kanten bekijken, voordat ik het loslaat, maar het rent als een dolle sprinter door mijn hoofd.

Tony (zeg ik tegen mezelf) dit is de kans van je leven. Dorry mag er dan uitzien als een mispel, die te lang in de mand heeft gelegen, het is echt een geval van ruwe bolster blanke pit. Ze is een doodgewoon fatsoendelijk zusje van een professor, die aan lager wal is geraakt. Als ik haar voorstel met mij sam-sam te doen, maar dan in het redden van de aan de cocaïne verslaafde drenkeling, sla ik twee vliegen in één klap. Ik haal Angelo uit de put en ik kom er achter waar Molly zit. Risico's loop ik er niet bij, want zo'n keurig meisje als Dorry zal niemand ooit een gemene streek lappen.

Maar als mijn gedachten zover gekomen zijn, begint er opeens achter in mijn hersens een rood lichtje te branden. Ik hoor als het ware de stem van Molly: „Hier klopt iets niet.”

Maar wat klopt er niet? Ik jaag mijn hersens over hun toeren heen. Plotseling weet ik het.

Als Dorry inderdaad het onschuldige meisje is, *hoe komt ze dan aan zo'n verloederde stem*. Die klinkt alsof ze elke ochtend met een fles 4711 gorgelt.

Alles kan ze hebben geïmiteerd. De verf op haar gezicht, het veel te dikke zwart om haar ogen, de schmink, het industrie-blonde haar, alles kan dienen om de echte Dorry te verbergen, de edele zuster, die in de poelen van het verderf, afdaalt om haar arme broertje te redden. . . . maar die stem is echt. En die stem zegt: „Deze tante is al met vele watertjes voor de dokter geweest. Zij is door de wol geverfd.” Nu ik dit heb ontdekt, herinner ik me opeens hoe zwoel ze naar mijn handen heeft gekeken. „Sterke handen, die een vrouw in stukjes kunnen breken.” Een vrouw mag zoiets denken, maar voordat ze het uitspreekt moet de kennismaking toch wel ouder dan vijf minuten zijn.

Ik zie het spel van Angelo opeens open en bloot voor me. Precies als ik heeft hij ontdekt, dat hij door het oplichterijtje van drie pond, niet bij de politie kan informeren wie en wat die vreemde Hollandse zeeman is. Zijn instinct moet hem hebben verklapt, dat ik vandaag of morgen toch weer in de buurt van dat gore boekwinkeltje van hem zou verzeilen. En Dorry is er eenvoudig neergezet als een lok-eend. Die moet de onnozele Tony Toeroen vangen met haar verhaaltje van moeder de Gans. Tony, de padvinder, die zijn goede daad wil verrichten, zal in de val lopen, met kousen en schoenen. En via Dorry zal Angelo dan later wel met hem doen wat de geheimzinnige Marku beveelt.

Ik moet zeggen: Angelo is een slimme galeiboef. En ik moet er bij vertellen, dat ik erg trots op mezelf ben,

dat ik helemaal alleen in mijn eentje de hinderlaag heb gezien, net toen ik bezig was er in te vallen.

Ik weet nu ook wat mijn tactiek moet zijn. Ik zal Dorry en Angelo rustig in de waan laten, dat ik met mijn onnozel verstand regelrecht in het fuikje ben gezwommen. Laten ze maar denken, dat ze mij aan de lijn hebben. Maar terwijl ik me door hen laat leiden en misleiden, zal ik mijn koplampen op groot licht zetten; ik zal mijn vuisten erg los in mijn zakken houden.

Nu is het nog slimheid tegen slimheid, straks wordt het geweld tegen geweld.

ELFDE HOOFDSTUK.

„Jij bevalt me Dorry”, zeg ik met een toneeltraan in mijn stem.

„Waarom?”

„Het komt niet elke dag voor, dat een zuster zich opoffert voor haar broer. Denk eens in, je zou in goede kringen kunnen verkeren, zonder al die verfrommel op je gezicht. Maar nee, je barmhartige natuur stuurt je de onderwereld in om je broer bij te staan. En je verbergt je eerlijke uiterlijk achter het masker van een juffrouw van de vlakte.”

Dorry perst dikke glycerine-droppels uit haar traanbuizen; en ze doet het zonder moeite, want vrouwtjes van haar slag zijn altijd sentimenteel en ze worden graag beklaagd.

Het is een halve minuut of zo doodstil. Zij wordt hoe langer hoe sentimenteler. Ik laat haar met rust in haar stil verdriet. Maar omdat ik ten slotte niet naar Angelo's Bookshop ben gekomen om een duetje te grienen, trek ik de vrolijkste registers van mijn stem open.

„Zus”, zeg ik, „berg je zakdoek op. Droog de overstroming. Trek een vrolijke grimas in je lieve gezicht. Want ik ga een belangrijke vraag stellen.”

Je hebt nog nooit een gezicht zo snel van Jantje huilt naar Jantje lacht zien draaien.

„Een vraag”, zegt ze min of meer ademloos.

„Jazeker. En die vraag luidt: heb je zin om vanavond een beetje met me uit te gaan? Ik wil je een beetje op vrolijken. We gaan eerst ergens een lekker stukje eten. En dan zullen we wel zien waar we verder terecht komen.”

Het kost haar geen seconde om 'ja' te zeggen. Dat is voor mij het beste bewijs, dat ze het er van begin af aan op heeft aangelegd om door mij te worden uitgenodigd. Maar ik houd me dom. Ik heb nu eenmaal met me zelf afgesproken, dat ik me in de hinderlaag zal laten lokken; ik heb de gewoonte me aan afspraken te houden.

In een goor soort kast, waar een kraantje en een spiegel al jaren bezig zijn te vervuilen, haalt ze eerst de laag plamuur van haar gezicht, en dan kloddert ze er een nieuw schilderij overheen. Ze haalt een kam met een hoop kiespijn voor de dag. Daarmee legt ze het industrieblond in een goedkope krul. Ze potloodt haar ogen en ze verbetert op haar manier de lijn van haar wenkbrauwen.

„Ziezo, ik ben ongedoft”, zegt ze.

„Je bent de Venus van Milo”, zeg ik, „maar jij hebt ook je armen nog.”

We gaan eerst in een knus cafeetje om de hoek een drankje drinken. Natuurlijk laat ik haar voor gaan. Daardoor kan ik niet zien wat voor grimas ze maakt als ze met mij binnenkomt. Maar ik kan het wel raden. Als de baas en de kelner haar zien, willen ze haar luidruchtig begroeten. Maar, onzichtbaar voor mij, geeft ze een wenk, en opeens is het „dame” voor en „dame” na, en waar wil de dame zitten, en wat wil de dame ge-

bruiken. Dame jawel, ze is hier kind aan huis, en als de kroegbaas en zijn schildknaap alles vertelden wat ze van haar weten, zou Dorry onmiddellijk een vliegtuig nemen naar een land, dat niet uitlevert. Ik speel braaf mijn rol van ome Chris uit Zwammerdam, die voor het eerst in de grote stad met een grietje een avondje uit is.

We drinken een glaasje en nog een, en onderwijl zitten we elkaar voor de gek te houden. Zij verzint ontroerende tafereeltjes uit Angelo's kinderjaren, en ik fantaseer over het leven op de grote vaart en de eenzaamheid van de zeeman met het gouden hart in zijn harige borst.

Ik moet zeggen, dat Dorry meesterlijk liegen kan. Dat komt, denk ik, omdat zij haar eigen bedenksels gelooft.

Als we lang genoeg glaasjes suikerwater hebben gelebberd, zeg ik:

„Wat zou je er van denken als we ergens een beetje gingen bunkeren?”

„Ik heb echt honger. Als ik niet gauw ga eten, krijg ik honger-oedeem”, bekent ze; ik geloof, dat ze deze keer niet fantaseert.

Ze loodst me naar een Turkse tent, ergens in een steegje. Het ruikt er naar uien en naar het ziekenhuis. De baas is Sindbad de Zeeman, maar hij kan koken. Vlees op stokjes is niet zo ongewoon voor me; in de rijst heeft hij gemalen scheermesje gemengd, en in de glazen zit een soort vitriool waarmee je gaatjes in blauwe stoepstenen kunt branden. Verrukkelijk.

Dorry drinkt het vurige vocht alsof het slootwater is. Als zij een engel is, dan is 't er eentje met een loden binnenvoering in de maag. Ik doe 't heel voorzichtig aan. Ik wil mijn positieven bij elkaar houden. Maar ik doe wel vrolijk. Wie niet beter weet zegt: die Tony Toeroen begint in kennelijke staat te verkeren.

Als het eten op is, zegt Dorry:

„En nou naar 'the Dive'.”

Dat had ik verwacht.

De kelder van de marijuana-rokers is nog niet door de politie gesloten. We zitten aan een tafeltje tegen elkander te lodderogen.

„Wil je me excuseren”, zeg ik met een salon-stem, „ik moet even mijn handen wassen zal ik maar zeggen.”

„Ga je gang schat.”

Zo intiem zijn we al met elkaar. Ik trek mijn gezicht in de vriendelijkste plooiën, en zeg:

„Honderdduizend vrouwen zijn er, maar jij bent de mooiste en de liefste.”

Het is niet te geloven, maar je ziet haar wegsmelten van verliefdheid.

Precies zoals ik verwachtte slingeren in de buurt van het toilet één hoog, een paar lugubere kerels rond. Scharrelaars in marijuana.

„Geef me tien saffiaantjes.”

Voor twintig gulden krijg ik tien piepkleine papieren toetjes, bruinachtige sigaretten, die aan een kant in een puntje zijn gedraaid.

Ik doe de deur van het toilet stevig op de knip. De tien vergifstokken schud ik heel voorzichtig uit. Dan breek ik een paar gewone sigaretten, die ik bij me heb,

in stukjes, en nu vul ik de lege toetjes met doodgewone onschuldige Virginia-shag. De marijuana trek ik door het toilet. Ik heb nu tien namaak-maryuanasigaretten. Die steek ik voorzichtig in mijn sigarettenkoker, die ik open in de zijzak van mijn colbertje stop. Ziezo, Tony is klaar voor de hinderlaag.

Dorry denkt, dat ik me tot aan mijn merk vol met alcohol heb geladen. De rol van de zuster met het edele hart, speelt ze nu niet meer. Ze is open en eerlijk het juffie van de vlakke; de echte landhaai.

„Wil je roken, liefje?” vraagt ze.

„Die Engelse sigaretten van jullie zijn mij te flauw”, zeg ik lodderig, „heb je niet iets pittigers?”

Nou dat heeft ze, hoor! Ze wenkt de vent achter de bar. Even later duwt ze me een toetje marijuana in de hand.

„Wat is dat?” vraag ik schaapachtig.

„Een pittige cigaret. Maken we hier zelf. Steek maar eens op.”

Ze helpt me met het vlammetje.

Ik doe een voorzichtig trekje. De smaak is hartverscheurend. Ik eet nog liever een nest jonge hondjes. Goochelen is nooit mijn vak geweest, maar het lukt me de echte vergifstok stiekum te verruilen voor een van de namaakdingen, die ik in mijn colbertzak heb.

Nu zit ik met een dromerig gezicht zogenaamd te genieten. Ik blijf volkomen bij mijn positieven, maar ik imiteer zo goed en zo kwaad als het kan, de starre blik van de echte marijuana-roker.

Drie keer moet ik goochelen. En drie keer lukt het

me. Nu is Dorry er volkomen van overtuigd, dat ik achttien karaats teut ben.

„Dag Dorry.”

„Bonsoir Maurice”, zegt ze met dubbelslaande tong in het beste steenkool-Frans, dat ze kan verzinnen.

„Mag ik er bij komen zitten.”

„Ga je gang, schat.”

Dat is dus schat nummer twee. Ik speel, dat ik veel te ver heen ben om jaloers te kunnen worden; en die rol kost me niet de minste moeite.

Dorry gaat met Maurice openlijk zitten trekkebeken. De Fransman laat duidelijk merken, dat hij morgenochtend met haar wil ontbijten.

Als dat verliefde gedoe een tijdje heeft geduurd, zegt Dorry:

„Zullen we opstappen?”

„Jawel, waar gaan we heen?”

„Naar mijn flat.”

Maurice staat ook op. Hij gaat mee.

Ik wankel als een etalage-pop tijdens een aardbeving de kelder uit. Dorry gaat als een sleepboot voor ons uit. En achter trippelt Maurice mee.

Ik moet zeggen, dat ik hem nogal vrijpostig vind. Maar ik zeg niets; ik ben immers ver en ver boven mijn theewater.

Van nature ben ik zo nieuwsgierig niet uitgevallen, maar ik zou nu toch langzamerhand wel graag willen weten waar dit dwaze avontuur met Dorry en Maurice me zal brengen. Ik bedoel: uiteindelijk.

Voorlopig zijn we nog op weg naar Dorry's flat. Het

is hartverscheurend zoals Maurice en Dorry zich in de taxi misdragen, vooral wanneer je bedenkt, dat ik er naast zit. Goed, ik mag dan gerekend worden half-lijk te zijn van al die zware slokjes en een stuk of vijf vergiftigde sigaretten, maar al was ik helemaal lijk, dan nóg moeten een man en een vrouw zich in een taxi weten te gedragen als ze twee zijn van de drie, die op de achterbank zitten.

Maar nee hoor. Maurice en Dorry vrijen met elkaar alsof ze over vijf minuten allebei dood zullen gaan. En tussen al dat parkietengedoe in, fluisteren ze elkaar dingen in het oor, die ik niet versta, maar die beslist niets met de liefde te maken hebben. Zoiets kun je aan de toon horen.

Ik speel de bewusteloze.

Opeens voel ik, dat Maurice bezig is iets in de zijzak van mijn jasje te frommelen. Wat het is weet ik niet. Ik durf me ook niet te verroeren om te voelen.

Eindelijk komen we bij een groot gebouw. Dorry stapt uit, daarna Maurice. Ik maak van de gelegenheid gebruik te voelen wat er in mijn colbertje gesmokkeld is. Sigaretten. Vloeitjes met het model van een toetje, dat aan een kant spits is gedraaid. Maryuana-sigaretten.

Helemaal duidelijk zie ik de hinderlaag nog niet, maar ik begin wel iets te vermoeden.

Uit mijn eigen sigarettenkoker aan de andere kant van mijn jasje vis ik vijf nagemaakte vergiftigsigaretten. Toch slim van me (denk ik) om straks in 'the Dive' die dingetjes met Virginia-shag in elkander te draaien. De vijf echte marijuana's laat ik, tijdens het uitstappen in de goot vallen. In mijn zakken heb ik nu niets anders

dan imitaties zitten, dat geeft me een prettig gevoel.

Zelfs in de lift doen Maurice en Dorry op kinderachtige wijze aanhalig tegen elkaar. Ik lig als een zoutzak in de hoek geleund. Ze duwen me de flat in.

„Tony, ga jij maar op de divan uitslapen” mompelt Dorry. Ik lig al. Af en toe kijk ik stiekum tussen mijn oogharen door naar het span voor een bokkewagen, Dorry en Maurice.

Ze hebben een beetje onenigheid met elkaar. Dorry zegt, dat ze dadelijk wil telefoneren. Maurice zegt, dat het telefoongesprek nog best even wachten kan. Hij wil eerst met haar naar de slaapkamer. Hij zegt:

„Die Hollandse slier-asperge op de divan komt de eerste vier en twintig uur niet binnen westen.”

Maar Dorry weet de onstuimige minnaar van zich af te houden.

Ze gaat naar de gang. Ik hoor haar telefoneren. Wat ze zegt weet ik niet.

Ik houd me slapende. Maurice zit op zijn stoel heen en weer te draaien, Dolly speelt de schildwacht bij de deur.

Opeens wordt er buiten op de deur gebonsd.

„Open doen. Politie.”

Ik word loom en geenwerig wakker.

En wie komt binnen?

Mr. Smith, mr. Anthony Smith. Het dikkerdje van de politie, dat ik al eerder in de winkel van Angelo heb ontmoet. Er zijn twee levensgrote echte politie-agenten bij hem.

Mr. Smith doet oprecht verbaasd.

„Kijk, kijk. . . . we behoeven ons niet aan elkaar voor te stellen. We kennen elkaar al.”

„Aangenaam”, brom ik slaperig.

Hij spreekt Dorry aan.

„Vertel eens meisje, wat is hier aan de hand?”

„Wat er aan de hand is?” valt ze uit en ik schrik van de felle haat in haar stem, „dat heb ik je aan de telefoon verteld. Deze lange sla-dood loopt met maryuana sigaretten te leuren. Dat moet hij zelf weten; ik ben geen aanbrengster. Maar de fielt heeft geprobeerd een stuk of wat van die dingen in mijn tasje te planten. En dat neem ik niet.”

„Oh”, zeg ik. Wat had ik anders kunnen zeggen?

„Fouilleer hem maar”, gilt Maurice. Spuit elf geeft ook modder (denk ik).

Mr. Smith laat zijn handen vakkundig langs mijn kleren glijden. Uit de ene zak van mijn jasje vist hij de sigarettenkoker. Daar zit nog welgeteld één spits toegedraaid toetje in. En uit de andere zak haalt hij maar liefst vijf van die dingen.

„Alsjeblieft”, zegt Dorry triomfantelijk, „zes maryuana-sigaretten.”

„Je staat er niet zo best op”, bromt mr. Smith. Ik heb de indruk, dat hij de zaak toch niet helemaal vertrouwt. Maar wat kan hij doen? Zes marijuana-sigaretten liggen voor hem op tafel. Corpus-daar-ligt-ie.

Ik vind, dat ik nu niet langer behoef comédie te spelen. Met een schok ga ik rechtop zitten.

„Dat zijn geen marijuana-sigaretten”, zeg ik.

„Welles”, gilt Dorry.

„Scheur maar open”, zeg ik ijskoud.

Mr. Smith schudt de papierenfoudraaltjes leeg.

„Gewone Virginia tabak” zegt hij grinnikend.

Wat Dorry en Maurice zeggen, zal ik maar niet herhalen, want er zijn grenzen.

Mr. Smith en de twee agenten maken aanstalten om te vertrekken.

„Gaaf U met ons mee?” vraagt Smith.

„Nee, dank U ik heb nog iets te bespreken met deze dame en die heer.”

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Mr. Anthonie Smith en zijn twee politieagenten zijn al een kwartier geleden vertrokken. Dorry en Maurice zijn zo in de war, dat ze als twee geknakte rietstengels tegenover me zitten.

Dorry heeft zich eerst in de slaapkamer een beetje staan opknappen. Ik denk, dat ze een pilletje heeft moeten slikken om haar zenuwen onder de sim te krijgen. En Maurice is zo van slag af, dat hij er zelfs niet aan heeft gedacht om haar in de slaapkamer te volgen.

Ik heb brutaalweg uit een soort kastje een paar flessen voor de dag gehaald. Ik heb drie glazen op tafel gezet. Met mijn opgewekte humeur zeg ik:

„Waarmee kan ik meneer en mevrouw van dienst zijn?”

Zwijgend drinken we een glaasje.

Als de stemming tussen ons zo dik is, dat je er met een broodmes hompen van zou kunnen snijden, zeg ik langs mijn neus weg:

„Vreemde mensen zijn jullie. Angelo had jullie toch van te voren kunnen vertellen, dat ze mij niet zo gemakkelijk in mijn kraag pakken.”

„Angelo zei ons, dat we tijd moesten winnen.”

„Dat begrijp ik. Hij moest eerst van de grote baas in de verte, instructies hebben. Ondertussen probeerde hij me opgeborgen te krijgen. Ten slotte was het niet zo

stom bekeken. Liever dan dat hij me wederrechtelijk van mijn vrijheid beroofde, liet hij me door de politie in het schuurtje stoppen."

Dorry vloekt.

„Dat zou ik nou niet, zus", zeg ik sarrend tegen haar, „ten slotte was het een spelletje van erop of er onder. Jij hebt verloren. Troost je, zus, ik weet niet wat haatdragendheid is."

Ze vloekt weer gruwelijk. Ik schiet in een lach. Maar nu vindt Maurice, dat hij ook iets zeggen moet. Met die dubbelgedraaide tongval van hem zegt hij:

„Inderdaad, laten we niet kwaad tegen elkaar doen. Wij hadden ten slotte ook onze instructies. Als ons kunstje was gelukt, zou er immers niets ergs zijn gebeurd. Nou ja goed, je zou een paar weken de bak zijn ingedraaid, maar wat geeft dat? Zoiets komt in de fijnste families voor."

„Het is maar hoe je het bekijkt."

„In elk geval", gaat hij verder, „zou ik verdraaid graag dat gochelkunstje van je willen leren. Hoe speel je het klaar om voor de ogen van de politie vijf marijuana sigaretten te veranderen in doodgewone Virginia-saffiaantjes."

„Dat is het geheim van Houdini", zeg ik. „In onze familie van overgrootvader op kleinzoon overgeërfd. Als ik dat geheim verklap, word ik door de hele adel ont-erfd."

Dorry doet nu ook een stuk kalmer. Ik denk, dat ze geen vuiler vloeken kent, dan die ze straks heeft afgevuurd. Ze zit er op haar zeven gemakken bij. Wie niet beter wist zou zeggen: gossiemiene wat hebben die

drie luidjes het gezellig. Het is een toneel van rust.

Maar de rust duurt niet zo erg lang. Opeens gaat de deur open. Angelo komt binnen. Hij heeft drie gorilla's bij zich. Als ik hun gemene tronies zie en hun lichaamsbouw bekijk, weet ik, dat ik vanavond nog een stevig robbertje zal moeten vechten. Nou ja, ik heb wel eens meer voor een heet vuur gestaan.

„Spijt me Tony”, zegt Angelo zoetsappig, „maar je zult gehoorzaam met ons mee moeten gaan. We zullen je zolang gratis logies geven, totdat ik nader instructies heb gekregen van de bovenste baas. Jammer, we hadden graag geweld willen vermijden, maar er zit niets anders op. Wees nou verstandig en ga goedschiks mee.”

Misschien zou ik verstandiger hebben gedaan, als ik me dat gratis logement had laten welgevalen. Ik had immers besloten me rustig in de hinderlaag te laten lokken. Maar ik ben nu eenmaal een aangebrand driftig mannetje. Ik heb me al veel te lang beheerst (vind ik). Nu is het vechten geblazen.

Ik spring op. Trek de divan met een ruk van de muur af. Met een sprong sta ik er achter. In de rug ben ik nu door de muur gedekt. De divan voor me geeft me in elk geval bescherming tegen onverhoedse aanvallen. Met een beetje goede wil kun je dat een geruststelling noemen.

Angelo, Dorry, Maurice en de drie gorilla's. . . . dat is zes tegen één. Maar Angelo is zo slap als een vaatdoek. En Dorry en haar Maurice lijken me ook geen Maciste's toe. Die drie zware jongens daarentegen, dat

is lastig spul. Ik mag dan wel eens voor heter vuren hebben gestaan, maar ik kan me niet meer herinneren wanneer dat was. Lang behoef ik niet na te denken om te weten, dat ik met de knokploeg van Angelo zo een twee drie niet klaar ben.

Ze hebben me altijd verteld, dat de Engelsen zo sportief zijn. Als dat waar is, zullen de zware jongens, die het op mij hebben voorzien, zich aan de regels van het spel houden. Niet onder de gordel stompen, geen vingers in de ogen steken en ook niet met peperbusjes gooien. Maar ik heb het onplezierige idee, dat die jongens alleen maar sportief zijn als ze een Engelsman tegenover zich hebben. Wanneer ze proberen van een Nederlander een gebukkelde balletjesbus te maken, zijn ze niet zo kieskeurig.

Ik kom tot de conclusie, dat mijn kansen in het donker groter zijn dan de hunne.

Met een van die lange grijparmen van me, gris ik een zware vaas van een tafeltje. Béng, tegen de vergulde kroon. Alle negen. Het is nu in de kamer hardstikke donker. Maar in de slaapkamer is een lichtje blijven branden. Ik heb dus pech gehad. Meestal slaan de stoppen meteen door, als er kortsluiting is tussen een zwaar voorwerp en een electrisch lampje. Naar de kant van de bedstee is alles een beetje vaag verlicht. Omdat ik nu eenmaal aan alles de zonzij zie, vind ik, dat die verlichte slaapkamer voor mij voordelig is. Als de knokkers bij me willen komen moeten ze die schemerige hoek passeren; en dan zie ik hen wel, maar zij mij niet.

Nog is Tony niet verloren!

Dat begrijpt Angelo ook, want in het donker begint

hij nu pogingen te doen, om op mijn gemoed te werken.

„Toe nou Tony, wees nou redelijk.”

Omdat ik geleerd heb, dat je iemand nooit zonder een passend antwoord mag laten, smijt ik een koperen asbak in zijn richting. De stumper roept warempel nog 'Au' ook.

Ik besluit een gevaarlijke troef op tafel te gooien.

„Misschien willen de heren er rekening mee houden, dat ik een blaffer bij me heb. Als het nodig is, zal ik er niet tegen opzien een paar bloedvlekken op het Turkse tapijt te maken.”

In de kamer wordt het opeens betrekkelijk stil. Ik hoor duidelijk, dat Angelo en zijn kornuiten geagiteerd met elkander fluisteren. Dorry zie ik als een schim langs het verlichte vlak van de slaapkamer schuiven.

Ik roep:

„Blijf op je plaats Dorry, anders ben jij de eerste, en het zou me spijten als ik de verflaag op je lief gezichtje zou moeten beschadigen, zo gauw is dat niet gerepareerd.”

Tegelijkertijd wrijf ik in mijn broekzak een paar sleutels stevig langs elkaar. Het klinkt een beetje alsof de veiligheidspal van een revolver wordt vrij gezet.

Dorry geeft een angstig gilletje.

Intussen is de krijgsraad aan de overkant afgeloopen.

„Luister Tony”, zegt Angelo, „waarom is het nou nodig, dat we tegen elkaar gaan piefpaffen? Dat geeft maar trammelant. De burens waarschuwen de politie en dan moeten er duizend vragen worden beantwoord. Kunnen we het vechten nu niet overslaan?”

Heeft mijn bluff gewerkt? Ik weet het nog niet. Het kan zijn, dat Angelo me zonder beschadigingen bij zijn onbekende baas wil afleveren. Maar het kan evengoed zijn, dat zij in het geheel geen revolvers bij zich hebben. Ik heb wel eens gehoord, dat de Londense onderwereld geen revolvers draagt, omdat de politie ook ongewapend is. Ten slotte bestaat in Engeland nog altijd de doodstraf wanneer je iemand de lamp hebt uitgeblazen. Voor de hardhandigheid van de Engelse rechter heeft het geboefte respect.

Ik besluit er nog maar eens een gokje aan te wagen.

„Als je je hersens gebruikt voor het doel waarvoor je ze hebt gekregen, professor Angelo Ogden”, bluff ik ijskoud, „dan zal zelfs jij begrijpen, dat ik voor de politie niet bang hoef te zijn. Ik doe ten slotte niets anders dan me verdedigen. Zelfverdediging is in dit land toegestaan, nietwaar? En tegen een overmacht van zoveel flinke jongens, mag ik mij een uitweg uit deze kamer schieten. Begrepen?”

Angelo gaat verder met zijn gelamenteer.

„Toe nou Tony maak nou toch geen smeerboel. Wat heb je er aan als je een paar van ons ajour maakt?”

Het is me nu volkomen duidelijk: de jongelui hebben geen vuurwapens op zak. Ze hadden gedacht me met hun vuisten knock-out te kunnen slaan. Misschien hebben ze boksbeugels bij zich om die in geval van uiterste nood te gebruiken, maar vuurwapens? Nee.

„Nou moet je erg goed opletten, Angelo. Jij gaat met die gorilla's van je en met Dorry naar de slaapkamer. Geen kunstjes, want ik kan jullie zien, wanneer je door de deur gaat en als er eentje te weinig is, dan begin ik

te schieten. Jullie doet de deur keurig achter je dicht. En dan ga ik rustig deze gastvrije flat verlaten. Jullie laat me gaan, en ik beloof, dat ik de politie niet zal waarschuwen."

In het duister wordt weer krijgsraad gehouden.

„Niet te lang babbelen, Angelo", zeg ik ijskoud „want ik vertrouw jullie voor geen penny, en bovendien heb ik nog een afspraak met iemand. Ik tel tot tien, en dan wil ik jullie de slaapkamer zien ingaan."

Als ik aan nummerje vijf gekomen ben, zie ik het hele span als een optocht van schaduwen de slaapkamer binnengaan.

In twee grote stappen ben ik bij de buitendeur, die ik openruk. In de gang brandt licht. De lift staat niet op de verdieping, maar ik ben nooit te lui geweest om een paar trappen af te rennen.

Als ik weer op straat sta en de frisse buitenlucht inademen, vind ik, dat ik het er deze keer goed van af heb gebracht. Maar op het kantje was het wel, want ten slotte heb ik ook geen revolver bij me.

DE TIENDE HOOFDSTUK.

Ik ben nu wel een paar spannende ervaringen rijker geworden (zeg ik tegen mezelf, als ik weer op mijn hotelkamer zit), maar met dat al weet ik nog steeds niet waar ik Molly moet gaan zoeken. Ze heeft van de slimme Angelo het adres van Marku gekregen. Daarmee is ze regelrecht in de val gelopen. Maar waar kan ik die val vinden? Angelo heeft het adres. Hoe krijg ik het te pakken.

Terwijl ik een krant lees om mijn gedachten even rust te geven, valt me een advertentie op

CARTER'S BUREAU VOOR MOEILIJKE ZAKEN.

HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN,

ECHTSCHIEDINGEN?

MOEILIJK BEWIJSBARE GEVALLEN?

WENDT U IN GOED VERTROUWEN TOT

ONS. ONDER GEHEIMHOUDING LOSSEN

WIJ UW MOEILIJKHEDEN OP.

Ik ken dat soort advertenties. In negen van de tien gevallen gaat het er om een man te bewijzen, dat hij zijn vrouw ontrouw is, en in het tiende geval heeft Carter wel een juffertje bij de hand, dat oppassende echtgenoten zover brengt, dat die voor de bewijzen tegen zichzelf gaan zorgen. Maar aangezien ik toch niet als een papzak kan gaan zitten wachten totdat het Angelo

behaagt mij het adres van Marku te komen brengen besluit ik, dat niet schieten altijd mis is. Daarom wend ik mij in vol vertrouwen tot het Bureau van mister Carter.

„Meneer Carter, het gaat om een echtscheiding. Er is een vrouw, die via een dekadres brieven ontvangt van een man, met wie ze een verhouding heeft. Het gaat niet om de inhoud van die brieven. Het gaat om het adres van de afzender. De naam is: Marku Fisher. Het doorzendadres is: Angelo's Bookshop in Brewers-straat. Maar denkt u er wel om: geen navraag in dat winkeltje. Uw man zal op een of andere manier de post moeten onderscheppen, zonder dat Angelo er iets van merkt.”

„Moeilijke zaak. Wanneer komen die brieven?”

„Geen idee. Misschien morgen. Misschien pas over een week.”

„Moeilijke zaak. Kost U honderd pond.”

Dat is duizend gulden, maar Molly verkeert in levensgevaar.

„Accoord, hier is het adres van mijn hotel. Ik wacht op Uw telefoontje.”

Drie dagen later word ik aan de telefoon geroepen.

„Meneer Toeroen, we hebben wat U ons gevraagd hebt.”

Meneer Carter zit met een vodje papier voor zich.

„Dit is het adres: Marku Fisher, Amsterdam.”

„Amsterdam?” zeg ik. „Is er geen straatnaam bij?”

„Nee.”

„Weet U het zeker?”

„Carter's Bureau voor Moeilijke Zaken vergist zich nooit.”

„Hoe hebt U de brief te pakken gekregen?”

„Heel eenvoudig en tegelijkertijd zeer moeilijk.”

Hij laat me een soort vlechtwerkje van dun koperdraad zien. „Dat hebben we van buitenaf in de brievenbus van Angelo's Bookshop gehangen. Hier, deze haakjes houden het van buiten vast. De brievenbesteller gooit zijn brieven in de bus. Dan komen wij en halen het vlechtwerkje met de brieven eruit. Het is maar een weet, meneer. De brief zelf hebben we meteen weer in de bus van Angelo gestopt, nadat we het adres van de afzender hadden overgeschreven. Geen argwaan wekken, is ons advies.”

„Dank U”, zeg ik.

Op straat denk ik: Marku Fisher, Amsterdam.

Amsterdam?

Ik begin meer dan een vaag vermoeden te krijgen, dat de aanwezigheid van Patcheki in Amsterdam, toen hij Molly en mij in dienst nam, iets met die Marku uitstaande heeft. Ik heb één of twee aanknopingspunten. Op de een of andere manier zijn Patcheki en Marku de twee hoofdfiguren in een spel, waarvan ik de omvang en de betekenis nog niet begrijpen kan.

Grijze Jaap heeft destijds geprobeerd met die grote slee van hem de vent, met wie Patcheki the Green Parrot bezocht, uit de wereld te rijden. Als ik die knaap toen niet naar binnen had getrokken, was Patcheki wijlen geweest. Het is in elk geval de moeite van het proberen waard om van Grijze Jaap te weten

te komen, wie hem voor dat moordenaarsbaantje heeft betaald. Mijn tweede aanknopingspunt is de moord op mijn dubbelganger Don Ferrares. Die was al dood, toen de Cadillac uit de garage in de Rapangestraat schoot. Wie heeft mijn dubbelganger koud gemaakt? *Ik lijk op het lijk*. Ik zou zeggen, dat ik er dan toch wel recht op heb te weten wie dat lijk heeft veroorzaakt.

Waar die Marku zit, moet Molly ook te vinden zijn.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Geef mij maar Amsterdam, zeg ik met Johnny Jordaan. Als ik op het Thorbeckeplein loop, voel ik me echt weer thuis. De baas van the Green Parrot zit een beetje sip achter de bar. Het is nog vroeg in de ochtend.

„Hà, die Tony! Weer terug?”

„Nee, dat lijkt maar zo.”

„Geen flauwe kul. Heb je al weer tabak van je nieuwe betrekking?”

„Ja en nee. Ik had zo'n verlangen naar het standbeeld van Rembrandt, dat ik een paar weken vacantie heb genomen.”

„Belatafel mij een beetje. Zoek je een baan? Je kunt weer portier bij me worden. Sinds je vertrek is de zaak achteruit geboerd.”

„Voorlopig neem ik er mijn gemak van. Vertel eens, wat is er allemaal in die tussentijd gebeurd?”

„Niks bijzonders.”

„Hoe gaat het met de kennissen?”

Ik noem met opzet de naam van Molly niet. Als ze weer op de vlakte is, hoor ik het wel.

„De kennissen? O, niks bijzonders. Je kent Rooie Riek toch wel?” „Of ik die ken. Als die doodgaat, wordt de cognac goedkoper. Wat is er met Rooie Riek?”

„Niks bijzonders.”

Dat is een stopwoordje van de baas: niks bijzonders.

Als ze hem naar de nieuwe Ooster rijden, zal hij in zijn kist nog mompelen: niks bijzonders.

„Waarom vraag je dan of ik Rooie Riek ken?”

„Nou, die was van de week hier. Ze zei, dat ze gehoord had, dat iemand Molly gezien had.”

„Molly?”

Ik trek een verbaasd gezicht.

„Ja, Molly.”

„Wat zou dat?” zeg ik, „dat is toch niks bijzonders, of is ze misschien zoek geweest?”

Molly en ik hebben destijds stilgehouden, dat we samen bij Patcheki in dienst zouden komen. Het geheim schijnt dus goed bewaard te zijn gebleven.

„Zoek geweest!” zegt de baas. „Natuurlijk is ze zoek geweest. Dat weet jij natuurlijk niet. Of zoek, nee, zoek is niet het goede woord. Ze heeft haar kamer opgezegd en is verdwenen.”

„Waarheen?”

„Dat weet niemand. De een zei, dat ze uit het leven was gegaan, de ander zei, dat ze door een rijke baron ergens in Gelderland zwaar gemainteneerd op een kasteel zat. Maar ze was weg.”

„En nou is ze weer terug?”

„Dat weet ik niet. Rooie Riek zegt, dat ze iemand heeft gesproken, die haar heeft gezien.”

„Waar?”

„In een van de steegjes tussen de Nieuwendijk en de Nieuwezijds.”

„Wat moet ze daar doen?”

„Dat zal je haar zelf moeten vragen.”

„Kan me geen steek schelen. Ik hoor het wel en als

ik het niet hoor, is het ook goed. Vertel eens, hoe is het met Grijsze Jaap? Heeft die nog iets gehoord van die aanrijding?"

„Geen letter."

„Kon ook eigenlijk niet. Die brigges heeft geen verbaal opgemaakt. Die had het veel te druk met schaften."

„Grijsze Jaap heeft zijn slee verkocht."

„Is hij nou weer ridder te voet?"

„Ridder te voet? Je tante! Hij heeft van iemand een Rolls overgenomen. Ze zeggen, dat hij er zesentwintigduizend gulden voor heeft betaald."

„Zesentwintig rooien? Die vent heeft zeker ergens een goudmijn ontdekt."

„Hij zwemt in het geld. Ze noemen hem: 't goeie heertje de tweede."

„Daar komt hij natuurlijk nooit op een eerlijke manier aan."

„Dat zeg ik ook. Maar waar pikt hij die centen?"

„Link werk", zeg ik. „Vandaag of morgen krijgt het Hoofdbureau in de gaten, dat Grijsze Jaap teveel geld heeft. Dan worden ze nieuwsgierig. Nou, de rest weet je wel."

„Het Hoofdbureau is al nieuwsgierig", zegt de baas. „Je kent die rechercheur de Wilde toch wel...?"

„Of ik die ken? Ik zou rekenen van yes."

„Nou, die is al een paar keer hier geweest. Vissen. Je kent dat wel. Maar niemand weet iets en niemand vermoedt iets."

„Wat zegt Grijsze Jaap zelf? Als ik hem goed ken, kan hij het opscheppen niet laten."

„Precies. Af en toe drinkt hij hier een slok teveel.

Dan babbelt hij. Hij zegt: ons kan niks gebeuren; het is zo eerlijk als achttien karaats goud en toch kan je er miljonair mee worden. Zoek dat maar uit."

„Niets bijzonders", zeg ik.

Zal ik Rooie Riek opzoeken? Ik peins er niet over. Ik moet heel voorzichtig opereren. Molly is in Nederland terug. Wat moest ze in de steegjes tussen Nieuwendijk en Nieuwezijds doen? Het kan puur toeval zijn, dat ze daar is beland. Maar je kunt nooit weten.

Het is een wirwar van steegjes daar achter de bocht van de Nieuwendijk. Ergens tussen de huizen verschoolen ligt een klein pleintje. In het midden staat een lantaarnpaal. Ik heb wel eens horen verluiden, dat ze daar jaren geleden een agent aan hebben vastgebonden. Die hebben ze toen op een zacht vuurtje geroosterd, totdat hij met corpseer kon worden losgemaakt. Op twee minuten afstand van het drukke stadsverkeer.

Ik slungel een beetje door dat kleine doolhofje. Niks bijzonders, zou de baas zeggen. Hier en daar schijnen mensen te wonen, dat zullen ook wel geen miljonairs zijn.

Nee, Molly moet in die steegjes terecht zijn gekomen, toen ze van de Nieuwezijds naar de Nieuwendijk moest of omgekeerd en een korte weg wilde nemen. Misschien wilde ze ook zo weinig mogelijk gezien worden.

Zal ik rechercheur de Wilde gaan opzoeken? Eigenlijk ben ik het wel een beetje verplicht. Maar ik weet van tevoren hoe het gesprek zal verlopen. Ik wil van hém iets te weten komen en het eind van het liedje is, dat hij mij niets en ik hem alles vertel.

Ten langen leste besluit ik naar de Rapangestraat te gaan. Ik wil die garage toch wel eens dichterbij bekijken, de garage, waar de Cadillac stond, die de begrafenisauto van Don Ferrares is geworden.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

De Rapangestraat ligt in een van de nieuwe wijken van de stad, helemaal aan de buitenkant. Er wonen maar weinig mensen. Waarschijnlijk daardoor is de garage nog niet verhuurd.

Ik slenter er langs. De deuren zijn dicht. De kleine ruitjes zijn stoffig. Boven de garage zijn drie verdiepingen.

Als ik goed kijk, zie ik, dat er een briefje op de garagedeur geplakt is:

INLICHTINGEN BOVEN EEN HOOG BIJ VAN DOMMELEN.

Als de deur wordt opengetrokken, loop ik meteen door naar één hoog.

„Meneer van Dommelen, ik wou....”

De woorden blijven me in de keel steken. Van Dommelen ziet me uit het donkere trapgat te voorschijn komen. Hij wordt lijkleek. Hij staat met zijn armen te zwaaien alsof hij iets wil afweren, dat bovenop hem valt.

Eindelijk stottert hij:

„Don.... jeminee.... Don.... jemineetje.... Don, lééf je?.... *hoe is 't mogelijk?*”

Het duurt een paar seconden voordat ik beseft wat er aan de hand is. IK LIJK OP HET LIJK.

Van Dommelen ziet me voor Don Ferrares aan. Hij

heeft een beetje zijn tramontane herwonnen. Hij spreekt nu een soort steenkool-Engels met me. Ik spreek Engels terug. Laat ik maar in mijn rol blijven. Van Dommelen is een oud mannetje. Beverig. Zijn haren zijn wit. Zijn fletse ogen staan vol tranen. Zo heeft het weerzien met een doodgewaande hem geroerd.

„Gossiemicke, Don, wat is de ouwe Jan blij dat je er weer bent.” (Hij heet dus Jan van Dommelen.)

„Dat zal wel”, zeg ik. „Ik ben anders aan het randje geweest.”

„Tja”, zegt Jan van Dommelen, „het was een enorme klap, die je met die slee maakte tegen het muurtje aan de overkant. Ik geloof, dat ze het helemaal in Haarlem hebben kunnen horen. Toen de ziekenauto kwam en ik je zag wegdragen, zei ik: Jan, zeg Don maar gedag, die arme Don is dood, hartstikke, helemaal volslagen dood. Zo’n klap overleeft geen olifant.”

„Nee”, zeg ik, „een olifant niet. Maar ik wel. Ze hebben me naar het Binnengasthuis gereden en net toen ze me op ijs wilden zetten, schijn ik te zijn gaan kreunen.”

Jan van Dommelen’s oude hersens beginnen nu min of meer normaal te draaien.

„Ik snap er niks meer van. Die rechercheur is hier geweest, De Wilde heet hij en die zei, dat je dood was. Hij vroeg me van alles, maar ik heb me van de domme gehouden. Hè-hè, wat kan een oud kereltje als ik weten van zo’n flinke chauffeur als Don Ferrares, hè-hè!”

Ik moet voorzichtig gaan fantaseren (begrijp ik) om van Dommelen aan de praat te houden.

„Jan, ze hebben vuiligheid vermoed. Ze dachten, dat

die botsing niet helemaal eerlijk spul was. Daarom hebben ze overal verteld, dat ik dood was. Toen ik maar eventjes vervoerd kon worden, hebben ze me naar een stil ziekenhuis in de buurt van Apeldoorn gebracht. Daar ben ik opgeknapt.... dat wil zeggen, helemaal beter ben ik nog niet."

„Wat scheelt er dan nog aan, Don?" vraagt het mannetje.

„Ik heb een klap gehad, dat mijn hersens aan het dreunen zijn geslagen. Nou ben ik mijn geheugen kwijt. Niet helemaal, natuurlijk, want anders was ik nooit hier gekomen, maar ik herinner me niets meer van wat wij destijds samen hebben gesproken."

„Maar Jantje van Dommelen is zijn geheugen nog lang niet kwijt. Die weet nog alles, hè-hè-hè! Laten we een hassebassie drinken en ouwe herinneringen ophalen."

„Jan, hoe heet ik?"

„Don Ferrares."

„Waar kom ik vandaan?"

„Van de ooievaar, hè, hè, hè!"

„Geen flauwe kul. Waar kom ik vandaan?"

„Amerika."

„Ben ik getrouwd?" vraag ik.

„Nee, en kinderen heb je ook niet, hè, hè, hè."

„Dat lucht me in elk geval op."

„Waarom?"

„Dat weet ik niet. Ik ben immers mijn geheugen kwijt. Maar het lucht me op, dat is de hoofdzaak."

„Vertel eens, wat is er gebeurd, toen ik bijna Magere

Hein op zo'n gezellige manier in de armen viel?"

Jan van Dommelen doet me een zeer uitvoerig verhaal.

Op een avond ben ik door een man, die ik aan de beschrijving herken als Grijze Jaap, naar de garage gebracht. De wagen van Patcheeki, de Cadillac, stond gestald. Ik werd in een Packard gebracht, de Packard van Grijze Jaap. Helemaal bij mijn positieven was ik toen niet. Grijze Jaap vertelde, dat we die dag feest hadden gevierd. Een van onze vrienden was jarig. Ik was zo teut, dat ik nauwelijks kon lopen. Grijze Jaap heeft me uit de Packard geholpen, waarbij hij me moest ondersteunen. Jan van Dommelen stond één hoog voor het raam. Hij heeft me aan de zij van Grijze Jaap zien wankelen. We gingen de garage in. Even later kwam Grijze Jaap bij van Dommelen boven. Hij vertelde, dat Patcheeki woedend zou zijn als hij wist, dat ik me een stuk in de kraag had gedronken. Daarom vond Grijze Jaap het beter, dat ik in de garage mijn roes zou uitslapen. Ik moest de volgende ochtend met de Cadillac aan het Amstelhotel voorrijden. Van Dommelen hoefde me dus niet te wekken, want half elf bij Patcheeki was bijtijds genoeg voor me. Tegen dan zou ik beslist uitgeslapen zijn.

„Je hebt dus in de garage geslapen, Don.”

„Jawel”, zeg ik grijnzend. „Heel erg vast geslapen.”

„Nou”, zegt Jan van Dommelen. „En het volgende wat ik van je zag was de ziekenauto. Ik lag nog op mijn bed, toen ik een enorme klap hoorde. Tenminste, ik denk dat ik daardoor wakker werd. Ik dacht nog: onweer en dat midden in de winter. We leven toch wel in

een rare tijd. Maar toen ik op straat rumoer hoorde, ben ik opgestaan. Nou, en voordat ik een beetje aangekleed was, stond de ziekenauto al beneden."

Eén ding weet ik nu wel zeker: Grijze Jaap heeft niet een levende, maar een dode Don Ferrares naar de garage gebracht. Dat verhaal van het feestje is een leugen; dat ligt er duimdik bovenop.

„Zeg Jan”, zeg ik, „hebben ze beneden nog dingen van me gevonden?”

„Niet dat ik weet”, zegt Jan. „Ik vermoed haast van niet, want anders zouden ze je die toch wel terug hebben gegeven?”

„Dat is waar, maar ik zou toch nog wel even willen kijken. Je kunt nooit weten.”

De garage is leeg en schoon.

Er ligt zelfs geen stukje gereedschap in. Geen spatje bloed te zien. Het is duidelijk, dat de moord op Don ergens anders is gepleegd. Maar waar?

Ik kijk nog eens langzaam en zorgvuldig in het rond.

Ik hoef niet op de grond te kruipen. Het lijkt wel alsof de stadsreiniging de garage onderhanden heeft gehad. De muren zijn van steen. Het zijn gloednieuwe huizen. Daar hoef je ook niet romantisch te zoeken naar geheime kasten en verborgen kamers.

Her en daar zit een vuile plek op de muur. Niks bijzonders, zou de baas van de Green Parrot zeggen. Maar op één plek is iets op de muur getekend. Ik vraag me af of dat opzettelijk is gebeurd. Het ziet er naar uit alsof iemand in gedachten een beetje heeft zitten spelen met een vuile oliekwast.

De tekening lijkt op een heel eenvoudig spinneweb. Vier of vijf strepen, die naar één punt toelopen en een paar dwarsstrepen. In het midden is een punt gekloddert. Er staat iets bij, dat met een beetje goede wil op een kruisje lijkt, maar dat kan ook pure verbeelding van me zijn.

Ik staar naar die tekening.

Iets in mijn hoofd zegt me, dat die lijnen een betekenis hebben. Maar welke?

Ik heb trouwens het gekke gevoel, dat ik op de drempel sta van iets, dat ik eigenlijk al ken. In het patroon van die strepen en punten komt me iets bekend voor. Maar wat?

Uit mijn zak haal ik een stuk papier. Dat leg ik tegen de muur. Zo nauwkeurig mogelijk copieer ik het spinneweb.

„Je mag wel eens tegen de huisbaas zeggen, Jan, dat de ene muur van de garage gewit moet worden”, zeg ik tegen de oude van Dommelen. „Er staan vuile oliestrepen op. Het lijkt wel een spinneweb.”

Het kereltje kijkt me verbaasd en tegelijkertijd bezorgd aan.

„Nou kan ik zien, dat je je geheugen kwijt bent, Don.”

„Waarom?”

„Weet je dan niet, dat je die strepen er zelf op hebt gezet?”

„Nee. . . . of ja, nou je het zegt, begint me vaag iets te schemeren, ik ben het meteen weer kwijt ook. Vertel eens: waarom heb ik dat gedaan?”

Op een dag, toen ik de Cadillac van Patcheck in de garage waste (vertelt Jan me) is hij bij me komen kletsen.

„Is het niet gek, Don”, zei ik tegen je, „dat die Patcheck in het Amstelhotel woont en helemaal hier zijn wagen stalt? Bij zo’n hotel is toch stalling genoeg? Ja, zei je toen, Don, ja, dat lijkt wel gek, maar dat is niet zo; die baas van me is van plan heel dikwijls naar Amsterdam te komen. Hij moet voor zijn zaken veel in Europa reizen. Daarom laat hij de Cadillac hier. Toen zei ik zo tegen je (gaat Jan verder): wat doet die baas van jou eigenlijk, Don? En toen zei jij: die baas van mij heeft twintig jaar tuchthuis opgeknapt, maar dat schijnt nog niet genoeg te zijn. Zodra hij uit de petoet kwam, is hij weer in het leven gegaan, maar al trap je me dood, dan weet ik nog niet wat hij precies van plan is, want hij is zo gesloten als een pot. Maar één ding weet ik zeker, zei je tegen me, één ding weet ik zeker: je kunt beter op twee paarden wedden dan op één, want één van de twee is altijd de winnaar, waar of niet?”

Erg duidelijk is het verhaal van Jan van Dommelen nog niet.

„Toen zei ik tegen je, Don, hoe kan je nou op twee paarden wedden, als d’r maar één is? Dat is toch de zuiverste waarheid, nietwaar? En toen zei jij: Jawel, daar kan je wel gelijk in hebben, maar er lopen nog meer jagers in dat bos rond. Jagers in dat bos? zeg ik tegen je. Ik begrijp niet wat je bedoelt. En toen zei jij: er is een man, die veel groter is dan Patcheck en vroeg of laat moeten die twee elkaar vinden. Als dat gebeurt,

zeg je tegen me, dan zal de wereld iets beleven wat ze nog nooit heeft beleefd, want dan zijn de twee sterkste jongens uit de onderwereld compagnon geworden en dan kan de politie wel inpakken. Dat zei je allemaal tegen me, herinner je je het nou, Don?"

„Jawel”, zeg ik, „er begint me iets te schemeren. De woorden komen me bekend voor. Wat heb jij een goed geheugen, Jan, ik ben er gewoon jaloers op.”

„Oh”, snoeft de oude man, „maar ik herinner me nog veel méér! Luister maar. Toen vroeg ik je: maar wat wil die andere vent, die sterkere, zal ik maar zeggen, dan doen? En toen zei jij: die is zo uitgestudeerd slim, dat hij kans ziet echt gouden tientjes te maken en er nog en kapitaal aan over te houden, hè, hè, hè! En toen zei jij, Don: tóch moet ik uitkijken, want als mijn baas en die andere knaap sam-sam gaan doen, zit ik ernaast; dan moet Don tevreden zijn met wat er van de tafel afvalt en daar heeft Don geen zin meer in, nee, zei je, Don zal wel zorgen binnen te zijn, voordat het mis gaat.”

Jan van Dommelen vindt het prachtig, dat hij mijn geheugen kan opfrissen. Hij gaat verder:

„En toen vroeg ik je, Don, waar zit die andere vent dan, die sterkere, zal ik maar zeggen? En toen nam je en kwast met olie en je schilderde die paar krabbeltjes op de muur en toen zei je: hier zit Marku, de Machtige....”

„Marku, de Machtige.... Marku, de Machtige....” zeg ik op langzame toon. „Die naam.... ja, die naam, die heb ik méér gehoord. Vertel me alles wat je van hem weet.”

„Ik weet niets meer”, zegt Jan. „Je zei alleen maar: hier, waar ik die punt heb geschilderd, daar vlak bij onder de lantaarn zit Marku de Machtige. Hij gaat voor geen moord opzij. . . . En dat was alles wat je me wilde vertellen.”

Het stuk papier met de tekening van het spinneweb ligt voor me.

„Marku de Machtige ... Marku de Machtige ...
Wie is dat?”

Die vraag stel ik mezelf voortdurend en ik weet het antwoord niet.

Twee jagers in hetzelfde bos.

Wie zijn die jagers?

Het antwoord ken ik: Patcheeki en de geheimzinnige figuur, die Marku de Machtige wordt genoemd.

Ze zullen compagnons-in-de-misdaad worden, maar zo ver is het nog niet.

Als het zo ver komt, zal de wereld vreemd opkijken.

Dat weet ik. Maar ik weet meer.

Don Ferrares speelde dubbel spel. Hij was in dienst van Patcheeki. Hij had alvast aangepapt met die geheimzinnige Marku. Hij wist, dat het levensgevaarlijk was. Marku deinst voor geen moord terug. Don werd vermoord. Door wie? Zeker weet ik het niet. Maar Grijs Jaap speelde in het verbergen van de moord misschien wel in de moord zelf een rol. Grijs Jaap heeft geprobeerd Patcheeki dood te rijden, toen die op die winteravond in the Green Parrot op bezoek wilde komen.

Ik begin te vermoeden, dat de geheimzinnige Marku

erachter is gekomen, dat Don dubbel spel speelde. Zoek het motief en je hebt de dader. De dader, of althans de aanstoker, is: *Marku*.

Als dat zo is, dan weet Grijsze Jaap wie Marku is. Tenminste hij weet een weg om met die grote onbekende in verbinding te treden.

Zal ik grijsze Jaap opzoeken? Ik kan hem het vuur aan de schenen leggen. Wat schiet ik ermee op? Het enige, wat ik misschien bereik, is dat Marku gewaar-schuwd wordt. Ik kan voorlopig beter in de schaduw blijven.

Ik weet nog een paar dingen.

Grilly staat ook met die geheimzinnige Marku in verbinding. Ze verzwijgt dat voor Patcheki. Met andere woorden, ook Grilly speelt dubbel spel. Ze weet, dat haar dat het leven kan kosten. Maar ze gaat ermee door.

Als mensen zoals Don en Grilly en andere figuren uit de onderwereld zulke enorme risico's nemen, dan moet het voordeel ook reusachtig zijn. Voor zulke mensen bestaat er maar één ding: geld.

Marku de Machtige is zo slim, heeft Jan van Dom-melen gezegd, dat hij echte gouden tientjes kan maken en er nog geld aan kan verdienen. Dat is natuurlijk bij wijze van spreken.

Ik kijk weer naar de tekening, die op tafel ligt.

Een groot spinneweb. Grof. In het midden een punt en er vlak bij een kruisje. Zou dat een M zijn? Of is het toevallig een krabbel, die op een M lijkt?

Waar doet die tekening me toch aan denken?

Er is iets in die lijnen, dat me bekend voorkomt.

Marku de Machtige.... hij gaat voor geen moord opzij. Jan van Dommelen zei er nog iets bij. Wat was dat ook alweer? Ik krijg plotseling het gevoel, dat mijn gedachten vlak in de buurt van het goede spoor terecht zijn gekomen. Wat zei de oude Jan nog meer? Ik heb het: vlak bij de lantaarn zit Marku de Machtige....

Vlak bij de lantaarn?

Wat kan dat betekenen?

Opeens geef ik een schreeuw van verrassing. Ik wéét het! Ik weet het heel zeker!

Ik weet nu absoluut wat de tekening voorstelt.

Het is een plattegrond van de steegjes achter de bocht van de Nieuwendijk. De punt is de lantaarn op het pleintje, waar ze lang geleden een politieagent aan moeten hebben vastgebonden en geroosterd. Vlak bij de lantaarn zit Marku de Machtige.... **IK WEET NU WAAR IK MOET GAAN ZOEKEN.**

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Het gebeurt me niet dikwijls, dat ik niet in slaap kan vallen. Ik leid een te rustig leven om aan slapeloosheid te lijden.

Maar nu gooi ik me van de ene kant op de andere. Ik sta voor moeilijke beslissingen.

En ik weet niet wat het verstandigste is.

Om twee uur 's nachts kan ik het in bed niet meer uithouden. Ik ga alle mogelijkheden onder elkaar zetten, met de voor- en nadelen.

Ten eerste :

Ik kan met rechercheur de Wilde gaan praten en hem alles vertellen.

Voordelen :

De verantwoordelijkheid wordt van mij afgenomen. De politie rolt de hele bende op.

Molly komt op een of andere manier voor de dag.

Nadelen :

Patcheki zal ook worden gepakt; hij heeft *mij* altijd goed behandeld. Ik vind dat niet eerlijk van mezelf.

Ik heb niet de zekerheid, dat de politie verstandig optreedt. Molly kan best het slachtoffer worden.

Conclusie :

Ik moet de politie er voorlopig nog maar buiten laten.

Ten tweede :

Ik kan Grijze Jaap naar mijn kamer lokken en hem dwingen me alles te vertellen.

Voordelen :

Ik kom alles te weten.

Ik weet precies wat ik wel en wat ik niet moet doen.

Nadelen :

Ik kan proberen Grijze Jaap gevangen te houden, maar dat lukt op den duur niet.

Grijze Jaap waarschuwt Marku en de hele bende. Ze vluchten.

Ik sta ernaast.

Molly breng ik in dubbel gevaar.

Conclusie :

Niets aan Grijze Jaap laten merken.

Ten derde :

Ik kan heel voorzichtig op mijn eigen houtje blijven werken.

Conclusie :

Deze manier heeft alleen maar voordelen, geen nadelen.

Als ik dat alles heb opgeschreven, ga ik weer naar mijn bed.

Als ik 's morgens wakker ben, ontdek ik, dat er nog een vraag is, waar ik 's nachts niet aan heb gedacht.

Hoe kan ik met mijn een meter vijftientig zonder opzien te wekken in de steegjes achter de Nieuwendijk rond gaan scharrelen?

Op die vraag weet ik geen antwoord. Ik ga de straat

op. Opeens sta ik voor the Green Parrot. Dat is zeker de macht der gewoonte. Laat ik maar weer eens naar binnen gaan.

De baas zit achter de toonbank, alsof hij sinds gisteren niet weg is geweest.

Waarom zou ik hem niet in vertrouwen nemen? Twee weten meer dan één. Te vertrouwen is hij wel. Hij is een geldwolf, dat weet ik uit ervaring, maar hij zal je nooit een mes in je rug steken.

Zal ik het doen?

„Baas, moet je eens horen. Kunnen we in de achterkamer een uurtje rustig praten? Ik heb je een hele massa te vertellen.”

Eindelijk ben ik klaar met mijn verhaal. Ik heb geprobeerd niets over te slaan en niets te vergeten.

Ademloos heeft de baas zitten luisteren.

„Nou, Tony, ik moet zeggen, zoiets heb ik nog nooit gehoord. Dat is een bloedlinke affaire. In Amerika is het misschien niks bijzonders, maar zoiets in Amsterdam nee, ik dacht dat ik alles wist wat er op de vlakte te koop is, maar je ziet het, een mens is nooit uitgestudeerd.”

„Nee, baas, maar wat doen we, tenminste als je me helpen wilt?”

„Natuurlijk wil ik je helpen!”

„Wat doen we dan?”

„Ik geloof, dat ik een kunstje weet. Het is geen geheim, dat de Green Parrot achteruit boert. Sinds jij hier geen portier meer bent en sinds Molly niet meer komt om de klanten te animeren, zijn de ontvangsten van het buffet hard verminderd. Dat weet iedereen.

Het is dus logisch, dat ik probeer jou en Molly terug te krijgen, waar of niet?"

„Geen speld tussen te krijgen."

„Goed dan. Jou heb ik al teruggevonden. Nou moet ik, de baas van de Green Parrot, dus alleen nog maar Molly gaan zoeken."

„Ik snap het", zeg ik. „Ik begin het tenminste te snappen."

„Nou heb ik dus van Rooie Riek gehoord, dat die weer van een kennis heeft vernomen, dat die kennis Molly in de steegjes achter de Nieuwendijk heeft gezien."

„Ik snap het helemaal!" zeg ik opgewonden. „Jij gaat in die steegjes naar Molly zoeken, voor de zààk. Enorm idee!"

„Vanmiddag ga ik op jacht", zegt de baas.

„Baas, als het je lukt, zal ik je eeuwig dankbaar zijn!"

„Niks bijzonders, Tony, niks bijzonders, ten slotte doe ik het voor de Green Parrot."

's Middags hang ik in de Green Parrot rond. De baas is de stad in. Tegen vijf uur komt hij terug.

„Tony, ik begrijp er niets van. Hier en daar in die steegjes heb ik bij de paar mensen, die er wonen, naar Molly geïnformeerd. Eerlijke en zuivere zaak. Ik heb gezegd wie ik ben en dat mijn café achteruitloopt sinds zij niet meer in de zaak komt. En dat Rooie Riek van een kennis heeft gehoord, dat ze hier in de buurt moet zitten en of zij me misschien terecht kunnen helpen. Nou, geen van de mooie meisjes die daar wonen, kon me helpen. Eerlijk gezegd had ik dat ook niet verwacht.

Mijn bedoeling was om, al vragend, langzamerhand in de buurt van dat pleintje te komen, waar die lantaarn staat. Nou, dat lukt me natuurlijk heel gemakkelijk. Op dat pleintje staan alleen maar pakhuizen en hier en daar een werkplaatsje. Er woont maar één vent, een invalide man, die in een wagentje wordt rondgereden door iemand, die ik voor een knechtje aanzie."

„Invalide?" zeg ik. „Hoe invalide?"

„Invalide is invalide. Ik ben geen dokter. De man schijnt verlamd of zoiets. Hij zit in een wagentje, zoals ik al zei. Een beetje zielige figuur, als je het mij vraagt. Dat knechtje van hem lijkt me ook niet de slimste."

„Heb je met hem gesproken?" vraag ik.

„Wel met het knechtje. Niet met de baas. Die kan niet spreken. Een beetje mummelen, dat is alles. Dat knechtje wist niets. Trouwens, je kon aan zijn gezicht wel zien, dat hij niets wist."

„En verder zijn alle huizen onbewoond?"

„Ja."

„Wel baas, bedankt voor de moeite. Maar er zal niets anders opzitten, dan dat ik er vannacht zelf op uit ga. Daar op dat pleintje zit het geheim en al moet ik alle huizen steen voor steen afbreken, ik móet aan de weet zien te komen, wat er aan de hand is!"

's Avonds tegen twaalfen slenter ik van de Nieuwendijk af de steegjes in. De eerste paar huizen zijn verlicht. Daar zitten vrouwen voor het venster. Maar verderop is het leeg en verlaten. De straatlantaarns branden. Het warnet van steegjes en slopjes is vol donkere schaduwen. In die hoeken kan iemand zich ge-

makkelijk verbergen. Maar wie loopt hier op dit uur van de nacht? Niemand, behalve ik.

Ik kom op het pleintje. De lugubere lantaarn in het midden is zeker defect. Het ding brandt tenminste niet. Ik vind dat verdacht. Maar ik heb weinig tijd om er over na te denken. Ik ga in een donkere schaduwhoek staan. Stuk voor stuk bekijk ik de donkere huizen. Geen spoor van leven zie ik.

Opeens voel ik een brandende pijn in mijn achterhoofd. Iets is met een zware klap op mijn schedel neergekomen. Ik heb geen tijd om te weten wat het is, want ik houd op met weten.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

Ik suis met een rakettenvaart uit een diepe mijn schacht omhoog naar het licht, omdat iemand iets onder mijn neus houdt, dat prikt en prikkelt. Mijn ogen zijn nog dicht, maar door de oogleden heen is alles rood en vurig. Achterop mijn hoofd voel ik een zere plek. Ik wil met mijn handen voelen of er werkelijk een buil zit, die groter is dan mijn hoofd, maar mijn handen zitten vast. Ik wil mijn benen bewegen. Die zitten ook vast.

Ik besluit mijn ogen te openen.

Alles is nevelig. Maar ik zie Grijze Jaap voor me staan. Hij heeft een flesje in de hand. Het flesje, dat prikte en prikkelde. Ik zie een kale, armoedige kamer. De stoel is een zware leunstoel. Mijn armen zijn met zware ijzeren beugels aan de armleuningen geklonken. Mijn benen zitten aan de voorpoten van de stoel vast. Als ik me beweeg hoor ik het ijzer rammelen.

„Ziezo, daar hebben we de grote Tony Toeroen”, zegt Grijze Jaap.

„Wat moet dat?” vraag ik naar de bekende weg.

„Dat moet zovéél. Jij moet rustig blijven zitten. Jij moet luisteren naar wat ik je te vertellen heb. Jij moet je grote bek een beetje kleiner maken. Anders moet jij nog veel meer!”

„Vuile, vieze, smerige rat!” sis ik. „Nou durf je, hè? Als ik maar één hand vrij had, zou je van angst op de vlucht slaan. Ik dacht het wel, Grijze Jaap zit in deze zaak! Dan kan het niet anders dan een smerige zaak zijn, waar een jongen met een beetje fatsoen zijn handen niet aan wil vuilmaken. Jij hyena....”

„Hyena?” zegt Jaap en er komt iets in zijn ogen, dat ik nooit eerder bij iemand heb gezien. „Hyena? Ik een hyena? Jij opgeblazen praatjesmaker!”

Hij stapt op de stoel af en geeft me een slag tegen mijn rechterkaak. Het doet pijn. Maar het meeste pijn doet het gevoel, dat ik niets terug kan doen.

„Tjonge”, zeg ik, „wat is die Grijze Jaap sterk. Hij durft Tony Toeroen te slaan, tenminste zolang hij weet dat Tony niets terug kan doen. Lafaard....”

Grijze Jaap is nu door het dulle heen. Ik ook trouwens. Het kan me niets meer schelen wat er met me gebeurt. Ik laat me door die jakhals niet klein maken.

Hij staat nu voor de stoel.

Uit zijn colbertzak haalt hij een boksbeugel. Ik krijg nu een klap tegen de andere kant van mijn kaak. In mijn hoofd vindt een aardbeving plaats.

Ons gesprek gaat op die manier nog een tijdje door. Ik kan meer terugdoen dan mijn beul heeft verwacht. Hij wil me vernederen. Hij wil, dat ik om genade smeek. Hij wil, dat ik huilend en kermend roep: Hou op!

Nu ik, ogenschijnlijk, ijskoud blijf onder de slagen, heeft hij het gevoel, dat hij ook dit gevecht heeft verloren.

Plotseling houdt hij op met slaan.

„Je geeft geen krimp, hè? Wacht maar, meneer Tony, we hebben voor jou nog wel andere ijzertjes in het vuur!”

Hij gaat weg.

Na een paar minuten hoor ik voetstappen naderbij komen. De deur gaat weer open.

Grijze Jaap komt binnen.

Nu heeft hij Molly meegebracht.

Molly ziet bleek. Maar ze is niet geboeid. Haar gezicht staat strak en onbewogen. Even gaf ze me een wenk; onmiddellijk daarna had ze weer datzelfde gezicht van straks.

Mijn hersens draaien op volle toeren.

Ik besluit dezelfde tactiek te volgen van straks.

„Dag, Molly”, zeg ik.

Een paar tanden in mijn onderkaak zitten los. Mijn mond zit vol bloed. Erg mooi klinkt mijn stem niet. Maar de woorden zijn duidelijk te verstaan.

Molly geeft geen antwoord.

Grijze Jaap hoont:

„Met Molly had ik geen rekening te vereffenen! Met jou wel, Tony. Grijze Jaap heeft nog nooit een rekening onbetaald gelaten.”

„Daar hoor ik van op.”

„Molly is hier binnen komen vallen”, zegt Grijze Jaap. „Maar we wisten al, dat ze op komst was, hoor. We schrokken helemaal niet, toen ze kwam. We hebben een uurtje met haar gepraat, nietwaar Molly? Heel vriendschappelijk. En toen zijn we het eens geworden.” Molly staat achter Grijze Jaap. Ze schudt duidelijk 'nee'.

Hoe dan ook, ik moet die schoft kwaad maken, steeds kwader. Dan raakt hij alle zelfbeheersing kwijt en gaat praten.

Wie praat, loopt altijd kans zijn mond voorbij te praten.

„Die leugens van jou”, sar ik hem, „kunnen me niets schelen. Je denkt toch zeker niet, dat dit zaakje voor jou goed afloopt? Oh, denk je dat wèl? Nou, dan heb je niet alleen gebrek aan moed en gebrek aan kracht, maar ook gebrek aan hersens.”

„Luister, Tony”, zegt hij, „tegen Molly en tegen jou hebben we eigenlijk niets. Alleen: jullie bent te nieuwsgierig. Je steekt je neus in zaken, die alleen ons aangaan. Dat is slecht voor je gezondheid. Molly blijft een paar dagen binnenshuis, totdat wij met ons werk klaar zijn. En dan laten we haar gewoon weggaan, nietwaar Molly? A propos, Tony, ik heb met Molly afgesproken, dat ze in het vervolg voor mij gaat werken. Over een paar weken wordt ze een vogeltje in de volière van Grijze Jaap. Leuk idee, hè Tony?”

Hij staat nu vlak voor me.

Ik ruk en trek aan mijn boeien. Maar ze zijn stevig.

In mijn woede spuw ik hem vlak in het gezicht.

Hij grijpt de boksbeugel en wil mij een slag geven.

Opeens gaat de deur open.

Een man komt binnen, die ik niet ken.

„Jaap, donder op!” zegt hij grof.

Grijze Jaap deinst achteruit.

Met inspanning van al mijn krachten zeg ik, zo bedaard mogelijk:

„Ik geloof, dat ik eindelijk de man ontmoet, die Marku

heet, Marku de Machtige? Of heb ik me zo vergist?"

„Ik ben Marku. Jij schijnt meer te weten dan goed is voor je gezondheid. Laten we praten", zegt hij. Hij spreekt met een buitenlandse tong.

Marku stuurt ook Molly weg.

Als het waar is, dat iemands hele leven terug te vinden is in de lijnen van zijn gezicht, dan zie ik nu een hele catalogus van schurkenstreken voor me. Er is geen misdaad, die Marku niet heeft bedreven.

Zijn houding is die van een roofdier, dat klaarstaat voor de dodelijke sprong.

„Wat weet jij eigenlijk van mij, Marku?" vraag ik met groot lef.

Hij l  t zich bluffen.

„Dat jij Tony Toeroen bent en niet Don. Don is dood."

„Vertel me wat nieuws!" grinnik ik. „Don is gestorven aan een aanval van al te grote begerigheid. Hij wou niet delen. Don wou alles all  en hebben. Tegen die ziekte kun je je niet laten inenten."

„Jij weet veel te veel, Tony."

„Ik weet alleen maar teveel als ik teveel praat. Wat ik weet, weet niemand anders."

„Hoe bedoel je dat?"

„Zoals ik het zeg. Ik mag dan op Don lijken als de ene druppel modder op de andere, maar ik ben niet zo hebberig als hij. Tony Toeroen wil meespelen. Zonder achterdeurtjes."

Marku bekijkt me aandachtig.

„Jij bent een vent met moed", zegt hij. „En het heet, dat je een goede vechter bent."

„Vraag maar aan Grijsze Jaap of hij mijn getuigschrift wil voorlezen.”

„Grijsze Jaap is een luis”, zegt Marku, „een laffe, hinderlijke luis.”

„Nou Marku, op één punt zijn we het in elk geval al met elkaar eens.”

Ik ken zijn soort een beetje. Ze zijn wreed en ze hebben geen geweten. Maar ijdel zijn ze allemaal.

„Marku”, zeg ik, „voor jou heb ik reuzerespect; toen ik van jou hoorde, zei ik tegen mezelf: Tony, een man, die echte gouden tientjes kan maken en er nog aan kan verdienen, dat is de vent, naar wie je je hele leven hebt gezocht.”

Er glijdt een schaduw over Marku's gezicht.

„Jij weet nu al veel teveel, Tony.”

Hij bestudeert me weer aandachtig.

Eindelijk zegt hij:

„Ik weet niet goed wat ik met jou zal doen. Je weet zoveel, dat ik eigenlijk verplicht ben je lamp uit te blazen. Vreemde kerels, die mijn geheimen kennen, moeten onschadelijk worden gemaakt. Aan de andere kant... een vent als jij zou ik best kunnen gebruiken. Je bent sterk. Je weet wat je wil. Je lijkt me trouw.... ik weet het nog niet. Misschien laat ik je wel leven.”

Ik besluit mijn laatste troef uit te spelen.

„Marku”, zeg ik langzaam, „ik zou geen besluit nemen, als ik jou was, voordat je weet of het compagnonschap doorgaat. Patcheki zal je vertellen wat ik waard ben.”

Ik heb het schot in den blinde afgevuurd. Maar ik heb de roos geraakt.

„Allright, we zullen je begrafenis nog een paar dagen uitstellen.”

Grijze Jaap en Molly worden binnengeroepen.

„Luister, Jaap”, zegt Marku, „Tony blijft nog een paar dagen hier logeren. Wat we daarna met hem zullen doen, weet ik nog niet.”

„Ik weet het wel”, zegt Jaap. „Jij gaat de laan uit, Tony.”

Marku negeert die woorden.

„In elk geval, zolang Tony hier is, wordt hij goed behandeld. Hij blijft geboeid. Ook 's nachts. Maar geslagen wordt er niet meer, heb je dat begrepen, Jaap?”

Die bromt iets.

„Wat zeg je?” vraagt Marku hard.

„Ik zeg, dat ik hem wel krijg als ik hem in mijn Rolls moet wegrijden. Levende Jaap en dode Tony.”

„Voordat jij met mij uit rijden gaat, luis”, zeg ik tegen Grijze Jaap, „hebben we eerst nog iets af te rekenen.”

Ik geef een plotselinge ruk aan mijn boeien. De stoel valt naar voren. En, geboeid als ik ben, val ik met mijn volle gewicht op Grijze Jaap.

Hij rolt op de grond. Ik lig met de stoel bovenop hem.

Hoe ik het klaarspeel, weet ik niet, maar ik geef hem een paar kopstoten in zijn maagstreek, die alle lucht uit zijn gemene lichaam duwen.

Kreunend en happend naar adem ligt hij onder me.

Als ik mijn handen vrij had, zou ik hem doodslaan.

Marku en Molly trekken hem weg.

Ik worstel nog een beetje na.

Tijdens de worsteling komt Molly's mond vlak bij mijn oor.

„Goed zo, Tony!” fluistert ze. „Ik vind je een prachtman!”

Ik vind, dat ik het er tot dusver nog niet zo slecht van heb afgebracht.

Tijd gewonnen, is veel gewonnen.

Tijdens het gevecht met Grijs Jaap heb ik bovendien iets ontdekt. Ik ben weliswaar aan de stoel gekluisterd, maar met veel moeite kan ik toch een beetje strompelen. De ijzeren ringen, die mijn benen vasthouden, zitten vlak onder mijn knieën. Ze rusten op mijn knitspieren. Als ik me vooroverbuig, komen mijn voeten vrij. Heel voorzichtig kan ik dan schuifelen. De stoel til ik makkelijk van de grond op. Die moet ik overal meedragen.

Op die gebrekkige manier werk ik me, zo geruisloos mogelijk, in de richting van het raam. Ik blijf aan de kant van de muur. Zo kan ik naar buiten kijken zonder dat ik direct bij de burens in de gaten loop.

Maar er zijn geen burens. Ik kijk uit op een goor binnenplaatsje. Aan de daken van hoge huizen in de verte, die ik kan zien, bemerk ik, dat ik nog steeds in de buurt van de Nieuwezijds Voorburgwal moet zijn. Tien tegen één staat het huis in een van de steegjes achter de bocht van de Nieuwendijk.

Ik hoor beneden een deur opengaan.

Een invalidewagentje wordt naar buiten gereden door een slungelig jongmens.

De invalide is. . . . Marku!

Ik schuif mijn stoel voorzichtig naar de oude plaats terug.

Waarom zou ik Marku laten weten, dat ik beperkte bewegingsvrijheid bezit?

Misschien heb ik 'n uurtje zo gezeten, als de slungelige jongen, die ik bij de invalidewagen heb gezien, binnenkomt.

Hij brengt een schaal met fris water, een pakje watten en wat pleisters. Daarmee verzorgt hij mijn gehavend gezicht een beetje. Ik probeer hem aan het praten te krijgen.

Hij doet nog slomer dan hij van nature al is.

Hij heeft ook wat boterhammen voor me meegebracht. Die voert hij me, alsof ik een baby ben. Marku neemt geen risico's. Voorlopig zal ik nog in de boeien moeten blijven.

Alleen, ik vraag me af hoe dat vannacht moet gaan als ik wil slapen. Enfin, dat merken we tegen die tijd wel.

Het is nu doodstil in huis.

De doorgestane emoties hebben me toch wel een beetje moe gemaakt. Langzaam dommel ik in, ondanks mijn ongemakkelijke houding. Ik schijn lang te hebben geslapen, wat als ik de ogen weer open, is het buiten al schemerig. Het is middenin de winter. Ik schat, dat het een uur of vijf zal zijn, misschien nog wel vroeger.

De slungel verschijnt weer met eten.

„Hoe moet ik met slapen?” vraag ik hem.

„Straks kom ik het bed brengen.”

Het is een veldbed. Een beetje te kort voor mijn één meter vijfentachtig. Zal ik mijn benen kunnen in-

trekken? Dat zal ervan afhangen of ik weer geboeid word.

De jongen haalt een bos sleutels voor de dag.

Waarachtig, hij gaat de boeien losmaken.

„Marku zegt, dat je niet zult weglopen”, zegt hij. „Trouwens, alle deuren zijn op slot. Je kunt niet weg. Ga op het bed liggen.”

Als ik lig, doet hij me de ijzeren ringen weer om. Die legt hij aan het bed vast. Hij draait de sleutels om. Ziezo, ik lig weer voor vier ankers.

Alleen in de kamer wordt het me duidelijk, dat Marku me op de proef stelt. Als ik de geringste poging doe om te ontsnappen, weet hij, dat ik toch niet te vertrouwen ben. Dan kan de poging mislukken en het spel is verloren. En als het me lukt om weg te komen, wat gebeurt er dan met Molly?

Nee, ik moet mijn spel helemaal alleen uitspelen. Er zitten risico's in, maar wie geen risico's durft nemen, moet nooit iets proberen. Zolang Patcheki het niet met Marku eens is geworden (waarover weet ik echter niet) ben ik betrekkelijk veilig. Als Patcheki verschijnt, zullen we wel verder zien. Die man heeft nooit laten blijken, dat hij een hekel aan me had. Bovendien reken ik erop, dat als alles mis mocht lopen, Molly kans zal zien iets te doen om me te redden.

Voordat ik inslaap, denk ik:

„Ik kan het tegen Marku alleen maar houden door te blijven bluffen.”

ACHTTTIENDE HOOFDSTUK.

Voorzover ik het kan bijhouden, zit ik vijf dagen in dit huis opgesloten.

Af en toe hoor ik deuren open en dicht gaan.

Ik hoor mensen lopen.

Soms zie ik Marku in zijn invalidewagentje over het plaatsje rijden. Marku, de Machtige, zit onder de lantaarn....

De slungelige jongen is nog steeds even weinig spraakzaam als in het begin.

Molly zie ik nooit.

Maar op de ochtend van de dag, die naar mijn schatting de zesde van mijn onvrijwillig verblijf in het huis is, komt Marku binnen. Zonder invalidewagen natuurlijk.

Hij loopt even gemakkelijk als ik zou doen, wanneer ik niet met ijzeren banden aan stoel of bed gekluisterd zou zijn.

„Ik ben een paar dagen op reis geweest”, zegt hij.

Hij op reis? Hij moet zijn grootje voor de gek houden! Maar ik laat niet merken, dat ik hem in zijn wagentje over het binnenplaatsje heb zien scharrelen.

Ik antwoord met een gebrom, dat alles en niets kan betekenen.

„Vanavond komt Patcheck hier”, zegt hij.

Dat is goed nieuws, denk ik, maar ik zeg niets.

„Je hebt nu vijf dagen vastgezeten”, gaat hij verder, „en geen enkele poging gedaan om weg te komen. We zullen vanavond over een aantal dingen praten. Jij zult daar bij zijn.”

„Goed”, zeg ik.

„Maar je moet één ding wel in de gaten houden, Tony Toeroen”, gaat hij verder. „Ik duld geen kletskousen in mijn omgeving. Als Patcheckie ermee instemt, neem ik je in onze bende op.”

„Waarom zou Patcheckie daar tegen zijn?” vraag ik.

„Hij is er niet tegen. Hij is ervoor, dat je meedoet, heeft hij me laten weten.”

In mijn hoofd begint een heel orkest te spelen. Mijn bluf heeft me erdoor gehaald. Voorlopig ben ik veilig.

„Eén ding moet je wel in de gaten houden”, zegt Marku weer, „zodra we merken, dat je dubbel spel speelt, kun je je kistje bestellen. En denk niet, dat je slimmer bent dan ik. Dat heeft Don Ferrares ook gedacht. De rest ken je.”

„Jawel”, zeg ik. „Ik heb het begrepen.”

Voor de ruiten van de grote kamer zijn luiken. Er staat een tafel en er staan stoelen. Veel stoelen. Ik tel ze. Tien stuks. De kamer is verder zeer spaarzaam gemeubeld. Er brandt een electrisch lampje zonder kap.

Als ik binnengebracht word (zonder boeien), is de kamer al vol mensen. Marku zit achter de tafel. Naast hem zit Patcheckie. Rondom de tafel en ook op de tweede rij, zal ik maar zeggen, zitten:

Grijze Jaap, Nickey, Grilly, Molly en warempel Totsy, Trotty en Topsy zijn ook van de partij. Mezelf

tel ik ook mee en zo zijn hier dus tien mensen aanwezig.

De begroetingen zijn niet hartelijk en niet onhartelijk.

Grilly en Molly kijken elkaar niet aan. Tegen mij zegt Grilly: „Hallo, moeder's mooiste, hoe gaat 't ermee?”

Ik grijns als antwoord.

Nickey slaat met zijn sterke arm op mijn schouder. Ik hoor de botten kraken.

„Ha, die ouwe reus! Blij, dat ik je nog levend zie.”

Patcheki knikt me hooghartig toe.

De drie T's begroeten me met een serie vloeken, die vriendelijk bedoeld zijn.

„De tijd is gekomen”, zegt Marku, „om jullie te vertellen wat we zullen gaan doen. Sommigen van jullie zijn al een beetje op de hoogte. Anderen hebben een flauw vermoeden. Maar als we binnen een jaar allemaal stuk voor stuk miljonair willen zijn, moeten we precies weten wat er op het spel staat. Patcheki en ik hebben de hele zaak grondig bekeken. Luister dus goed.”

Er hangt een gespannen atmosfeer in de kamer.

„Ik zal jullie een lesje geven in eenvoudige economie.

Je weet wat een Engels pond is. Dat is in Nederlandse aluta ongeveer tien gulden waard. Een Engels pond is an papier. Maar er zijn ook gouden Engelse ponden. WE GAAN GOUDEN ENGELSE PONDEN MAKEN.”

Ik kijk Marku met grote ogen aan. Er schiet me een zin in de gedachten — een zin, die wijlen Don Ferrares tegen de oude Jan van Dommelen heeft uitgesproken: Marku is zo slim; hij kan echte gouden tientjes maken

en er nog geld aan verdienen ook. Maar hóe kan hij dat?

„Luister”, gaat Marku verder. „In een gouden pondje zit voor ongeveer 25 gulden aan goud. Maar op de goudmarkt brengt zo’n echt gouden pondje veertig gulden op.”

„Hoe kan dat?” vraag ik.

„Heel eenvoudig”, zegt Marku; „de mensen, die goud oppotten, kopen zelden gouden staven. Daarvoor moet je een heel bedrag neertellen. Ze kopen liever nu en dan wat goud. Ze willen het in munten hebben, zodat ze in geval van nood niet verplicht zullen zijn al hun goud meteen te moeten verkopen. Hebben ze het in munten, dan kunnen ze net zoveel verkopen als ze kwijt willen zijn. Daarom brengt zo’n gouden pondje per stuk vijftien gulden meer op dan er aan goud inzit.”

„Ik snap het”, zeg ik.

„Je bent er nog niet”, zegt Marku, „want we gaan niet alleen gouden pondjes maken, maar ook gouden twintig dollarstukken en gouden tientjes en gouden napoleons. We stoppen er precies zoveel goud in als de echte munten hebben. Goed beschouwd is het dus eigenlijk geen valse munterij. We zijn een filiaal van de Engelse munt en van de Nederlandse Bank en van de munt in Parijs en in Washington. Ik heb in de laatste paar jaar kans gezien was-afdrukken te krijgen van de echte stempels, die voor de officiële munt worden gebruikt. Daar heb ik copieën van laten maken. We kunnen bij wijze van spreken morgen beginnen. Elke klap met de pers brengt ons gemiddeld tien gulden in de zak.”

„Ik ben er nog niet helemaal”, zeg ik. „In de eerste plaats: wààr moeten we dat karwei opknappen? Hier

in Amsterdam? Dat is bloedlink. En de tweede vraag: hoeveel goud heb je in voorraad?"

„We gaan niet in Amsterdam werken, tenminste niet alléén in Amsterdam. Ik heb een pers staan ergens op het Engelse platteland en er staat er eentje in Frankrijk en een in Amerika. En in Nederland staat er ook een. We blijven ook niet bij elkaar. Straks zullen we het werk gaan verdelen. Sommigen van jullie gaan naar Amerika, anderen naar Frankrijk en weer anderen naar Engeland. In elk land moet ook een organisatie worden opgebouwd om de munten kwijt te raken. Ik blijf hier. In deze buurt kent iedereen me langzamerhand en niemand verdenkt me."

Hij zwijgt.

Het plan is geniaal van eenvoud, vind ik. Maar ik moet nog zien, dat dit kunstje niet als valse munterij wordt beschouwd. Ofschoon, een handige advocaat kan er best een punt aan draaien. Ten slotte verkoopt hij goud tegen de prijs, die de markt ervoor biedt.

„Nog één vraag", zeg ik, „een vraag, die ik straks al heb gesteld.

„Hoeveel goud hebben we in voorraad?"

Marku kijkt me slim aan.

„Je vraagt veel voor een nieuweling", zegt hij. „Maar ik zal je antwoorden. Aan goud hebben we geen gebrek, want Patchecki is multimiljonair en schiet het geld voor de voorraad voor. Bovendien, behalve het maken van echte gouden muntstukken zullen we nog iets anders gaan doen, waar zeer veel geld mee is binnen te halen. Je zult vragen wat dat is, Tony. Ik zal het je vertellen, want het gaat jou in het bijzonder aan. Ik ben namelijk

van plan dat andere karwei aan jou op te dragen.”

„Mag ik misschien vragen wat dat andere karwei is?” zeg ik.

„Natuurlijk”, antwoordt Marku, vriendelijk glimlachend met die misdadigerstronie van hem, „we gaan op grote schaal diamant naar Amerika smokkelen. Dat wordt jouw karwei, Tony, diamant smokkelen naar Amerika.”

„DAT VERTIK IK”, zeg ik. Het is eruit voordat ik het weet.

De consternatie die deze woorden veroorzaakt, is enorm.

NEGENTIENDE HOOFDSTUK.

Het duurt geen halve minuut of ik merk, dat ik een flater van geweld heb geslagen. Grijze Jaap maakt het meeste kabaal. Die ziet de kans schoon mij onschadelijk te maken. Hij zwaait met een revolver. Ik blijf ijsig kalm staan. Daardoor bedaart het rumoer.

Voordat iemand iets kan zeggen, zeg ik:

„Ik begrijp, dat jullie het niet leuk vindt, dat ik het vertik om het gevaarlijkste karwei op te knappen, terwijl iedereen buiten schot blijft, behalve Marku dan altijd, want die is tenminste geen lafaard.”

„Hoe bedoel je dat?” vraagt Marku.

„Nou”, zeg ik brutaal, „aan het werken met die echte gouden munten is geen greintje risico verbonden. Wie daarbij wordt gepakt, kan met een goede advocaat best buiten de gevangenis blijven. Maar diamantsmokkel, dat is heel wat anders. Wie daarbij gegrepen wordt, gaat er voor een hele tijd achter. En ik vertik het, dat juist ik het vuilste karweitje krijg, terwijl ieder ander de kans krijgt er tussenuit te knijpen.”

„Tony heeft wel een beetje gelijk”, zegt Patcheki, die tot dusver heeft gezwegen.

Nu ik bemerk, dat de draai die ik aan mijn veel te haastig gesproken woorden heb gegeven, wordt aangevaard, ga ik verder.

„Ik ben niet beroerd of te laf om me met diamant-

smokkel bezig te houden; ik wil het doen, maar als het gevaar voor mij groter is, moet het deel, dat ik van de winst krijg, ook groter zijn."

„Wie zegt, dat jouw aandeel even groot zal zijn?" vraagt Patchecki.

Die man kiest duidelijk mijn partij.

Grijze Jaap protesteert.

„Wat hebben we eigenlijk met die Tony te maken!" roept hij uit.

„Ik heb gewaarschuwd, hij deugt niet! En je ziet het, zodra hij er bij is, komt er ruzie."

„In elk geval is er over de verdeling van de buit nog niets beslist. En als er wat beslist wordt, dan doen wij tweeën het."

Hij wijst op Marku en op zichzelf.

„Dan is het goed", zeg ik.

Die storm heb ik gelukkig kunnen bezweren. Maar het was op het kantje af.

Marku zet zijn plan verder uiteen. Hij heeft nog niet verteld, hoe het muntwerk zal worden verdeeld. Wie zal er naar Engeland gaan? Wie naar Amerika en wie naar Frankrijk? Maar dat komt nog wel. Bij zo'n plan als hij heeft, komt een hoop denkwerk te pas. Daar heeft hij in de afgelopen jaren duidelijk aan gewerkt. Hij weet alles. Hij kan op alle vragen antwoorden. Hij is de hersens van de bende. Een gevaarlijk heerschap. Wijlen Don heeft wel gelijk gehad: als Marku en Patchecki het met elkaar eens worden, kan de politie wel inpakken.

Zo zit ik een beetje te soezen. Grilly kijkt af en toe

naar me. Ze glimlacht vriendelijk. Ze is op en top wat ze in de Amerikaanse films een „gangster-moll” noemen. Pistolpacking mamma. Patchecki bestaàt eenvoudig niet meer voor haar. Ze zit vlak bij Marku en ze doet zo lief en aanhalig tegen hem, dat ik er draaierig van word.

Marku is nog steeds met zijn technische bijzonderheden bezig. Ik luister met een half oor. Maar plotse-ling veer ik omhoog.

Hij wijst op Grilly en zegt:

„Mijn dochter zal dat deel van het werk opknappen.”

Zijn dochter? Grilly de dochter van Marku? Nou is de boot pas goed aan.

Patchecki heeft me altijd willen wijsmaken, dat Grilly een dochter van hém is. Niet, dat ik het ook maar een seconde heb geloofd, maar dat is ten slotte mijn zaak.

Er staan een paar aardige kruiken op tafel. De glaasjes blijven niet lang leeg. Ik moet zeggen: iedereen kan er uitstekend tegen. Wie dat gezelschap onder de tafel wil peren, mag wel een maag van gewapend beton be-stellen. Alleen Grijze Jaap heeft een beetje de hoogte. Het kan zijn, dat hij zoveel straffe borrels achter el-kaar niet gewend is. Maar ik houd het ervoor, dat hij zenuwachtig en opgewonden is. Mijn ervaring is, dat alcohol dan heel slecht werkt.

Patchecki ziet het ook. Hij geeft mij een onmerkbaar knipoogje. Hij schenkt Grijze Jaap de zoveelste borrel in. Die is al zover heen, dat hij niet eens merkt, dat Patchecki bezig is hem dronken te voeren. Hij drinkt alles door elkaar. Jenever en zoete likeurtjes. Patchecki grijpt een andere fles. WODKA staat er op. O, la-la,

dat wordt lastig. Ik weet uit ervaring, dat wie zo ver heen is als Grijze Jaap, vooral geen wodka moet drinken. Als een lam dat in zijn lijfje heeft, wordt het beestje gevaarlijker dan een tijger. Heb ik het niet gedacht? Grijze Jaap heeft een straal wodka achterover gewipt. Hij zit me met een paar valse ogen aan te staren. Hij broeit op ruzie. Maar ik ben er deze keer op verdacht. Hij krijgt mij niet uit mijn tent.

TWINTIGSTE HOOFDSTUK

Middenin een zin van Marku geeft Grijze Jaap plotseling een daverende slag op de tafel.

„Ik verrek het!” schreeuwt hij. „Met die schoft van een Tony ga ik niet in zee!”

Ik zwijg. Ik blijf hem in de poppetjes van zijn ogen kijken. Zuigen noemen ze dat bij ons in Amsterdam. Nu wordt hij razend. Hij slaat weer op de tafel.

„Ik verrek het! Die vent verraadt en verkoopt ons. En die straatmeid hier (hij wijst op Molly) is met hem in het complot. Ik laat me hangen als hij niet met het Hoofdbureau van Politie onder één deken ligt. Ik verrek het.... ik verrek het....”

„Zwijg”, zegt Marku vals en vriendelijk.

Nu richt zich Grijze Jaaps jeneverwoede tegen Marku.

„Jij gluiper!” zegt hij langzaam met dubbelslaande tong, maar geladen van wraakzucht, „jij dubbelovergehaalde gluiper! Wie ben jij eigenlijk? Waar kom jij vandaan? Wat wil jij met ons? Nou, geef dan antwoord? Maar dat kan je niet! Nu zwijg je, hè, laffe schurk!” Patcheki staat op en probeert Grijze Jaap te kalmeren. Maar hij doet het zo onhandig, dat die nog kwader wordt. Hij blijft schelden en tieren.

„Daar zit hij nou, Marku de Machtige...., Marku de Machtige.... Ik lach me dood! Marku de Machtige! Heb jullie hem wel eens in zijn invalidewagentje ge-

zien? Marku de onmachtige! Hè, meneer Marku, waarom speel jij eigenlijk de invalide? Is dat een alibi? En wat heb jij te verbergen en wie moet de schuld krijgen? Daar kun jij niet op antwoorden, hè? Maar ik heb je antwoord niet nodig! Ik weet het wel. En dat zal ik je nou eens duidelijk zeggen, waar iedereen bij is. Jij hebt Don Ferrares vermoord! Hier in dit huis. Doodgewoon *vermoord*. Heel gewoon vergiftigd. De arme slokker heeft het niet eens gemerkt. Hij dronk een glaasje en toen was hij wijlen. Maar ik heb het vuile werk moeten opknappen. Ik heb hem weg moeten rijden. Ik heb de kei tussen het gaspedaal moeten drukken. Ik heb de motor moeten starten. Ik heb op het laatste ogenblik uit de rijdende wagen moeten springen. Marku de Machtige is immers invalide? Die kan zoiets niet."

De spanning is om te snijden. Iedereen voelt, dat in Marku een helse woede wakker geworden is.

Zijn lippen zijn een paar smalle rechte strepen in zijn gezicht. Met zijn valse ogen kijkt hij Grijze Jaap aan. Zó stekend is die blik, dat Grijze Jaap ondanks zijn roes voelt, dat er iets vreselijks gaat gebeuren. Zijn woede slaat om in een sentimentele huilbui.

„Ik meende het zo kwaad niet, Marku. Ik ben dronken. Zie je niet, dat ik dronken ben?"

„Dat zie ik!" sist Marku, „dat zie ik. Voor jou is hier geen plaats."

Voordat iemand erop verdacht is, grijpt Marku een revolver. Er klinkt een schot.

Op het gezicht van Grijze Jaap tekent zich een trek van verbazing af. Daarna rolt hij van zijn stoel. Hij ligt op de grond te kreunen. Uit zijn mond komen bloe-

derige speekselblaasjes. Even later is hij helemaal stil.

„Grijze Jaap is kapot”, zegt Marku onbewogen.
„Kletskousen duld ik niet. Tony, jij zorgt, dat het lijk zo gauw mogelijk weggebracht wordt. Je doet er maar mee wat je wilt. Het is jouw risico.”

Nu zeg ik het niet ondoordacht. Integendeel, in een halve seconde heb ik mijn situatie aan alle kanten bekeken. Dit is het eind. Rustig en doodbedoord zeg ik voor de tweede maal:

„Dat vertik ik.”

Ik verwacht eenzelfde consternatie als straks, maar dan tienmaal zo erg. Ik ben niet van plan er me deze keer met een leugentje uit te draaien. Nu moet maar komen wat wil.

Er breekt wel rumoer uit. Maar het is een heel ander soort lawaai dan straks.

Patcheeki schreeuwt:

„Dat is tegen de afspraak! Met moord wil ik ook niets te maken hebben.”

De drie T's braken een stroom van verwensingen en godslasteringen uit. Het komt hierop neer, dat ook zij op geen enkele wijze medeplichtig willen zijn met moord.

Nickey zegt:

„Waar mijn baas gaat, ga ik ook.” Hij wijst op Patcheeki.

Marku wordt lijkbleek.

Hij springt op. Gaat met zijn rug tegen de muur staan. De revolver houdt hij in de hand.

„Handen omhoog!” roept hij. „Wie zich verroert,

schiet ik neer." Zulke taal kun je niet mis verstaan.

We blijven roerloos. Sommigen staan, anderen zitten. Marku heeft een tweede revolver te voorschijn gehaald. Hoe moet dit eindigen? Het eindigt zoals niemand heeft verwacht.

Nickey, met zijn spieren van een oude olifant, geeft de zware eiken tafel een duw. Ik weet wat kracht is, maar zoiets heb ik nog nooit gezien. Het zware meubel suist als een elastieken balletje door het vertrek. Een van de hoeken komt met een enorme klap tegen Marku's maag terecht. Die zakt in elkaar. Hij heeft zelfs geen tijd meer om te kreunen.

„Maak de deur maar open", zegt Patcheki kalm tegen de drie T's. Rechercheur de Wilde komt binnen. Er zijn een paar rechercheurs bij hem.

Hij kijkt de kring rond. Ziet Marku op de grond liggen. Laconiek zegt hij:

„Even afrekenen, heren."

Wonderlijk genoeg blijft iedereen kalm. Behalve Grilly, die als een gekooide tijgerin heen en weer loopt.

„Wil mevrouw alsjeblieft gaan zitten?" zegt de Wilde. „Hoe heet U eigenlijk?"

Voordat Grilly kan antwoorden, zegt Patcheki:

„Het lijkt me beter, dat ik voor haar antwoord. Ze is een beetje nerveus. Mag ik U voorstellen, dit is Grilly, de dochter van de rat, die bewusteloos op de grond ligt."

Hij wijst op Marku.

„Hoe is haar achternaam?"

„Die kan ik U ook geven. Logan. Grilly Logan."

Logan? Waar heb ik die naam eerder gehoord? Op-

eens weet ik het. Bill Logan, zo heette de schurk, die de bende van Charley Goldsteen leidde en de centen in zijn zak stak. Bill Logan, de man, die buiten schot bleef. Bill Logan, de man, die onvindbaar was.

Zo, dus Marku is Bill Logan.

De sfeer in de kamer wordt opeens gezellig. Tenminste, voorzover iets gezellig kan zijn met een lijk (van Grijze Jaap) en een bewusteloze (Marku) vlak in de buurt.

De drie T's zijn van verbouwereerdheid opeens zeer beschaafd gaan spreken. Tegen de Wilde zeggen ze:

„Collega, als we U een goede raad mogen geven. . . .”
Collega?

De drie T's zijn van de politie. Sufferd, dat ik ben! Dat had ik kunnen weten. Zó liederlijk vloeken als die drie deden, dat kón niet echt zijn.

Nickey zit er een beetje verwezen bij. Die herhaalt onophoudelijk:

„Ik blijf bij mijn baas. Wat die doet is goed.”

O ja, ik vergat nog te vertellen, dat Molly me dadelijk om de hals is gevlogen. En ze zoent me, en zoent me, maar dat is de afdeling privé-aangelegenheden. Dat hoef ik niet op te schrijven.

LAATSTE HOOFDSTUK

*(dat niet door Tony Toeroen is geschreven,
maar door Charley Goldsteen, alias Patchecky).*

Ik heb later aan Tony Toeroen een aantal dingen uitgelegd, die hij niet had begrepen, omdat hij nu eenmaal niet van alles op de hoogte had kunnen zijn en dikwijls met het gevoel had rondgelopen, dat hij door vijanden was omgeven, die het op zijn leven hadden gemunt. Omdat ik veronderstel, dat niet alleen hij, maar ook anderen aan verklaringen van ogenschijnlijk onverklaarbare gebeurtenissen behoefte hebben, vind ik, dat ik verplicht ben dit laatste hoofdstuk te schrijven ten einde tegelijkertijd duidelijk te maken, dat Tony Toeroen toch eigenlijk een veel flinkere vent is dan hij zelf wel weet.

Ik moet dan een aantal jaren teruggaan; om precies te zijn ongeveer drie jaar, voordat ik Tony voor het eerst ontmoette.

Die eerste ontmoeting vond plaats op een donkere winteravond voor the Green Parrot in Amsterdam, toen Grijs Jaap probeerde mij en mijn metgezel dood te rijden. Drie jaar voordat deze gebeurtenis plaatsvond, zat ik in de gevangenis van Masonville, waar ik een straf van vijftientig jaar had uit te zitten voor handelingen, die ik in mijn jonge jaren had bedreven, toen ik leider was van de bende van Charley Goldsteen. In

gevangenisstraf van 25 jaar werd veroordeeld, welke straf later, omdat ik mij goed had gedragen, werd verminderd.

De tijd heelt echter alle wonden en gaandeweg waren mijn gevoelens jegens Bill Logan milder geworden; niet, dat ik hem zijn misdragingen vergaf, maar ik begon in te zien, dat zijn opzet nooit zou zijn gelukt wanneer de jongens van de bende van Charley Goldsteen niet op een of andere manier aan een gebrek aan morele ruggegraat hadden geleden.

Op een dag werd ik in de directeurskamer gebracht, waar hij zat met nog twee andere heren, die ik niet kende. Ze kwamen met me spreken over Bill Logan en ze zouden het op prijs stellen, indien ik hun alle inlichtingen zou geven en, als het kon, zelfs mijn medewerking zou willen verlenen. Bill Logan was destijds, toen de bende van Charley Goldsteen tegen de lamp liep, nog betrekkelijk jong, al had hij een leven van misdaad achter de rug. Hij was, zoals ik wist, verdwenen en alle pogingen om hem op te sporen waren mislukt. De laatste twee jaar echter gingen er door de Amerikaanse onderwereld geruchten, dat Bill weer op pad was en een slag voorbereidde, zó geweldig, dat de wereld ervan zou daveren. Aanvankelijk had de F.B.I. (de Centrale Recherche) aan die geruchten weinig geloof geslagen, maar ze bleven aanhouden en ze wonen aan geloofwaardigheid, toen bepaalde feiten aan het licht kwamen, die duidelijk aantoonde, dat Bill Logan nog in leven was en met enkele beruchte jongens contacten had opgenomen. Wat hij voorbereidde, wist de politie niet recht; het had iets te maken met

gevangenisstraf van 25 jaar werd veroordeeld, welke straf later, omdat ik mij goed had gedragen, werd verminderd.

De tijd heelt echter alle wonden en gaandeweg waren mijn gevoelens jegens Bill Logan milder geworden; niet, dat ik hem zijn misdragingen vergaf, maar ik begon in te zien, dat zijn opzet nooit zou zijn gelukt wanneer de jongens van de bende van Charley Goldsteen niet op een of andere manier aan een gebrek aan morele ruggegraat hadden geleden.

Op een dag werd ik in de directeurskamer gebracht, waar hij zat met nog twee andere heren, die ik niet kende. Ze kwamen met me spreken over Bill Logan en ze zouden het op prijs stellen, indien ik hun alle inlichtingen zou geven en, als het kon, zelfs mijn medewerking zou willen verlenen. Bill Logan was destijds, toen de bende van Charley Goldsteen tegen de lamp liep, nog betrekkelijk jong, al had hij een leven van misdaad achter de rug. Hij was, zoals ik wist, verdwenen en alle pogingen om hem op te sporen waren mislukt. De laatste twee jaar echter gingen er door de Amerikaanse onderwereld geruchten, dat Bill weer op pad was en een slag voorbereidde, zó geweldig, dat de wereld ervan zou daveren. Aanvankelijk had de F.B.I. (de Centrale Recherche) aan die geruchten weinig geloof geslagen, maar ze bleven aanhouden en ze wonen aan geloofwaardigheid, toen bepaalde feiten aan het licht kwamen, die duidelijk aantoonde, dat Bill Logan nog in leven was en met enkele beruchte jongens contacten had opgenomen. Wat hij voorbereidde, wist de politie niet recht; het had iets te maken met

enorme goudtransacties en ook met het smokkelen van diamanten. En diamantsmokkel is in Amerika een zeer winstgevend, maar ook zeer strafbaar bedrijf. Uit de inlichtingen, die het F.B.I. had ontvangen, was ook gebleken, dat Bill Logan hier en daar had geïnformeerd hoe het met mij, Charley Goldsteen, ging en wat ik van plan was te doen wanneer ik uit de gevangenis zou worden ontslagen.

Aan die laatste inlichtingen knoopten de mannen van de politie vast, toen ze me vroegen of ik bereid was mee te werken om de wereld van een individu als Bill Logan te verlossen en op deze wijze mijn grote schuld aan de maatschappij te delgen. Ik zei, dat ik daartoe bereid was en dat zij mij maar moesten vertellen wat ik moest doen.

Ongeveer een jaar voordat ik Tony Toeroen op het Thorbeckeplein in Amsterdam ontmoette, werd ik uit de gevangenis ontslagen. Op diezelfde dag werden, puur toevallig, ook twee andere gevangenen vrijgelaten, omdat ze hun straf hadden uitgezeten: een zekere Don Ferrares, een oplichter en Nickey Willeborough, een brandkastenkraker met enorme lichaamskracht. We vierden met ons drieën onze vrijlating en ze bleven verder bij me, vooral omdat ik had verteld, dat ik aan het hoofd stond van een reusachtig familievermogen, dat in de miljoenen liep en ook, dat ik niet van plan was het leven van een rustig burger te gaan leiden.

Ik vermoed, dat het F.B.I. ervoor had gezorgd, dat mijn vrijlating in de kranten werd bekendgemaakt; eerlijk gezegd maakte de pers er naar mijn smaak teveel drukte over, maar later heb ik begrepen, dat dit moet

zijn gebeurd om Bill Logan naar het aas te lokken. Het was Don Ferrares, die enkele weken later een zekere Grilly bij mij introduceerde. Ik vermoedde wel, dat er tussen Don Ferrares en Grilly iets meer aan de hand was dan alleen platonische vriendschap, maar dat kon me niets schelen. De hoofdzaak was immers, dat het lokaas voor Bill Logan ze begeerlijk zou worden, dat hij contact met me zou zoeken.

Ik herinner me niet precies of het Don Ferrares of Grilly was, die het eerst de mogelijkheid van een geraffineerde smokkel van diamanten opperde; het doet er trouwens niet toe wie er mee voor de dag kwam. Hoofdzaak is, dat ik, nadat ik met de mannen van het F.B.I. had gesproken, op reis ging naar Amsterdam, het centrum van de diamanthandel. Dààr zou ik misschien eerder iets van Bill Logan horen, want dat de schurk in Europa was, wist men met zekerheid, maar wààr hij zich verborg, was de politie een volkomen raadsel. Voor alle zekerheid kreeg ik van het F.B.I. een extra mannetje mee, een zekere Dick Dolittle. We namen onze intrek in het Amstelhotel.

Toen we een week in Amsterdam zaten, kwam Don Ferrares me opgewonden vertellen, dat hij benaderd was door een zekere Grijze Jaap, met wie hij toevallig in contact was gekomen en die heel voorzichtig had laten doorschemeren, dat hij mensen wist, die veel geld betaalden voor het transport van grote partijen diamant naar Amerika zonder dat de douane van dat transport op de hoogte was. Hij vroeg of ik ervoor voelde met die Grijze Jaap in zee te gaan. Ik hield me een beetje onverschillig, want het was mij in het geheel niet om

Grijze Jaap te doen, maar om Bill Logan. Aan de andere kant, zo dacht ik, is het misschien een brug, die naar Logan leidt, dus ik liet Don Ferrares merken, dat ik er wel oren naar had.

Ik wist toen niet (dat heb ik pas later vernomen), dat Don Ferrares al jaren met Bill Logan in verbanding stond en ik wist ook niet, dat het in overleg met die schurk was, dat Don bij mij bleef en Grilly bij mij introduceerde, de dochter van Boll Logan.

Waarschijnlijk zou Bill Logan eerder in het aas hebben gebeten, als Don Ferrares geen dubbel spel had gespeeld. Deze geboren oplichter had voor zichzelf berekend, dat hij de plannen, die Bill Logan had gesmeed, zelf kon uitvoeren, als hij maar eenmaal Logan had uitgerangeerd en daarna mij van mijn geld had ontdaan. Weliswaar wist hij nog niet precies, hoe hij dat moest klaarspelen, maar één ding stond hem in elk geval duidelijk voor ogen, namelijk dat Logan en ik elkaar niet mochten ontmoeten, want zolang wij om elkaar heen draaiden, kon hij, tussenpersoon spelend, op zijn kans wachten.

Terwijl wij dus in het Amstelhotel in Amsterdam logeerden, had ik er geen flauw vermoeden van, dat Bill Logan geen vijf kilometer verder verborgen zat; anderszijds wist Logan slechts, dat Don in de stad was; dat ik óók in het Amstelhotel was, had Don hem verzwegen.

Dons berekeningen liepen echter mis, doordat hij Grijze Jaap in vertrouwen had genomen; deze, tuk op extra verradersloon, had onmiddellijk Bill Logan gewaarschuwd, dat Don van twee wallen probeerde te

eten. Bill Logan, die als het om verraad ging, niet voor straffe maatregelen terugdeinsde, gaf Don vergif te drinken en wist de moord zo te spelen, dat Grijze Jaap zich juist voldoende medeplichtig voelde om het lijk te verdonkeremanen. Grijze Jaap kwam op de gedachte de zogenaamde autobotsing in de Rapangestraat in elkaar te zetten. Om elk vermoeden van gifmoord bij voorbaat weg te nemen, takelde hij het lijk van Don in de auto nogal toe, maar hij vergat dat juist de plaats van de bloedsporen in de wagen voor een scherp waarnemer als Tony Toeroen allesbehalve overtuigend was.

Het was, voorzover de politie althans weet, de eerste moord, waarbij Grijze Jaap, hoewel zijdelings, betrokken was, al dien ik erbij te vermelden, dat Bill Logan Jaaps medeplichtigheid opzettelijk had overdreven teneinde zijn helper in zijn macht te krijgen. Het is waarschijnlijk daaraan te wijten, dat Jaap zijn zelfbeheersing volkomen kwijt was. Bill Logan wist niet beter of Don was alleen in Amsterdam, maar Grijze Jaap had van Don gehoord, dat die met twee vrienden in het Amstelhotel woonde. Wie die vrienden waren (ik en Dick Dolittle) wist Grijze Jaap slechts vaag, want het hoorde bij het ingewikkelde spel van Don, dat hij iedereen maar een stukje van de waarheid liet weten. In elk geval, Grijze Jaap vreesde, dat wij in het Amstelhotel dingen wisten, die tot zijn ontdekking zouden kunnen leiden. Daarom had Grijze Jaap in zijn benauwdheid tot iets besloten, wat al zo vaak is gebeurd, namelijk dat de ene moord drijft naar de volgende moord. Hij moest zich ten koste van alles van mij en Dolittle ontdoen en het middel daartoe zou zijn een aanrijding als gevolg van de gladheid der

wegen. (Ik moet zeggen, dat Grijze Jaap niet erg origineel was in zijn middelen; er kwam altijd een auto aan te pas.) Zijn moordaanslag zou waarschijnlijk zijn gelukt, als Tony Toeroen mij toen niet met grote tegenwoordigheid van geest in het portiek van de Green Parrot had getrokken, maar Dick Dolittle was er vrij beroerd aan toe, al is een gebroken sleutelbeen wel pijnlijk, maar niet direct dodelijk. (Hij is in een New Yorks ziekenhuis intussen aardig opgeknapt).

Ik moet nog even terugkomen op het gesprek, dat rechercheur de Wilde met mij in het Amstelhotel had om te weten te komen wat voor rare knaap Don Ferrares was geweest en ik vermoed, dat hij tegelijkertijd wilde weten wie ik was: de aanwezigheid van Dick Dolittle, die zijn papieren van het F.B.I. toonde, hield alles op. Het was daardoor, dat rechercheur de Wilde de avond van diezelfde dag tegen Tony Toeroen kon zeggen, dat ze in heel diep water zwommen. Voor mij stond het inmiddels vast, dat ik uitermate voorzichtig moest zijn, wilde ik Bill Logans wantrouwen niet wekken. Wie van mijn kring kon ik vertrouwen en wie niet? Hoeveel had Don Ferrares aan anderen verteld? Wat had hij uitgevoerd? Ik vermoedde meer dan er in werkelijkheid was gebeurd, maar zo gaat het nu eenmaal dikwijls.

Mij was de frappante gelijkenis van Tony Toeroen met wijlen Don dadelijk opgevallen; bovendien, die Tony beviel me, hij was resoluut, hij was niet bang en hij leek me een ruwe, maar trouwhartige man. Mijn eerste gedachte was, dat Tony voor Don zou doorgaan om mij op deze wijze gaandeweg te kunnen vertellen wat

voor rare vogels om Don heen hadden gevlogen. Grilly was bij mij door Don geïntroduceerd, dus mijn wantrouwen tegen haar, dat toch al bestond, werd nog groter en om haar te bespioneren nam ik Molly in dienst, Molly, die ik onder ons gezegd en gezwezen, een prachtige, flinke vrouw vind.

Mijn berekeningen liepen echter in het honderd, omdat de liefde zich niet laat bedriegen. Immers Grilly, die een jarenlange verhouding met Don had gehad, merkte onmiddellijk, dat Tony een heel ander slag man was dan haar vermoorde minnaar. Aanvankelijk heb ik daarna niet goed geweten welke taktiek ik zou volgen. Ik zat in een ongezellig groot huis op het Engelse plateland met een wonderlijk gezelschap misdadigers en kwasi-misdadigers. Daar waren de drie T's, die mij ter extra bescherming door het F.B.I. waren toegevoegd (soms denk ik, dat het F.B.I. me nog niet helemaal vertrouwde, zoveel mensen stuurden ze op me af!) Om zo echt mogelijk te lijken, vloekten en sakkerden Totsy, Trotty en Topsy als dronken Lascaren; verder waren er Sammy, Grilly en Nickey, welke laatste veel spieren, maar weinig hersens heeft. Ik zag al spoedig, dat Grilly al of niet gemeente gevoelens van wat zij als liefde beschouwt jegens Tony aan de dag legde en ik hoopte, dat zij misschien loslippig tegen hem zou worden, waardoor ik een nieuwe verbinding naar Bill Logan zou kunnen leggen. Om die reden liet ik Molly een kleine week in het hotel op mij zitten wachten. Om diezelfde reden ensceneerde ik de rit naar Hatton Gardens en het goocheltrucje met een koffertje, dat later onder de voorbank van de auto stond. Ik had gedacht, dat Tony zou weten,

dat Hatton Gardens het Londense centrum van de diamanthandel is; mijn berekening was, dat hij er met Grilly over zou spreken en dat daaruit misschien een contact met Bill Logan zou groeien, die immers ook aan smokkel van diamanten dacht. Maar Tony had geen idee wat Hatton Gardens is en zo liep ook deze poging dood.

Toen Molly echter in het huis kwam wonen, ging ik een kans zien, waaraan ik tot dusver niet had gedacht. Immers, tussen Molly en Grilly groeide een vijandschap zoals alleen tussen twee mooie vrouwen mogelijk is, wanneer ze allebei op dezelfde man verliefd zijn. Ik moest een situatie zien te scheppen, waarin Molly zó van rancuneuze gevoelens zou zijn bezielde, dat ze ten koste van alles Grilly zou willen ontmaskeren. Ik berekende, dat Tony Molly dan niet in de steek zou laten en zo zouden die twee zonder het zelf te weten of te willen mij naar de verblijfplaats van Bill Logan leiden.

Met Sammy had ik nooit over deze dingen gesproken, maar het mannetje hing met zoveel onderdanige trouw aan me, dat hij bij intuïtie schijnt te hebben geweten, dat Grilly jegens mij een smerig spelletje speelde. Ik wist echter niet wat ik van zijn verhalen kon geloven, omdat zijn geestvermogens danig gestoord waren. Het was Sammy, die toen in zijn verwarde hersens het plan beraamde om Grilly uit de wereld te helpen. Hij was het, die de moeren van het voorwiel van de two-seater losdraaide, niet zo los echter, dat het wiel er onmiddellijk af zou lopen. De two-seater werd vrijwel uitsluitend door Grilly gebruikt en Sammy's berekening

was, dat de moeren in ongeveer een week tijds zo losgerammeld zouden zijn, dat een ongeluk onvermijdelijk moest volgen. In zijn onverstand heeft hij echter *Tony* bijna een ongeluk bezorgd.

Tussen twee haakjes: Sammy is een volkomen natuurlijke dood gestorven; dat hebben de dokters vastgesteld en ik geloof, dat ze het bij het rechte eind hadden.

Omdat ik hoe dan ook de spanning tussen Grilly en Molly moest vergroten, was ik het, die de ring met de solitair uit Grilly's kamer kaapte en in Molly's kamer verstopte. Mijn berekening was, dat het sieraad daar zou worden ontdekt; ik was er zeker van, dat Molly dan niet zou rusten voordat ze Grilly had ontmaskerd. De drie T's met hun detective-instinct dachten echter, dat Grilly de ring had verstopt en het was daarom, dat Totsy, Trotty en Topsy zo haastig Molly's kamer gingen onderzoeken. Ze vonden de ring wel, maar ze zeiden, dat ze niets hadden ontdekt. Tijdens het gesprek op de gang zagen ze kans de ring in een hoekje te schoppen, waar hij later werd gevonden.

Al was mijn spelletje met de ring dan mislukt, de verhouding tussen Molly en Grilly was zo slecht, dat gebeurde wat ik al die tijd had gewild: Molly verdween zogenaamd en ging op zoek naar Grilly's verleden en geheimzinnige relaties en Tony Toeroen ging h  r achterna.

De rest is spoedig genoeg verteld. Angelo, de marijuana-roker, gaf Molly het adres van Marku alias Bill Logan en waarschuwde meteen de schurk, zodat Molly, toen ze achter de Nieuwendijk arriveerde, meteen werd vastgehouden. (Het was even v  r haar gevangenneming,

dat Molly door de kennis van Rooie Riek werd gezien.) Angelo had meer dan een flauw vermoeden, dat Tony naar het adres van Marku zocht.

Hij wilde Tony in Londen houden totdat hij van Marku nadere instructies had ontvangen.

Na zijn gesprek met Jan van Dommelen en toen hij ontdekt had wat de tekening op de muur van de garage voorstelde, was Tony door Bill Logan gezien. De baas van the Green Parrot had Marku alias Bill Logan gezien, toen die in zijn vermomming als invalide onder de lantaarn zat. Het was toen voor Marku duidelijk, dat Tony vroeg of laat weer zou opdagen. Tony werd ontvangen met een klap op het achterhoofd, die ieder ander een schedelbasisfractuur zou hebben bezorgd.

Bill Logan had geen ogenblik het plan Tony bij de bende te houden; daarvoor was zijn wantrouwen te groot en terecht. Hij wilde hem echter ook niet zelf uit de weg ruimen; dat was tegen zijn gewoonte. Hij liet anderen het vuile werk opknappen. Grijze Jaap durfde hij niet opnieuw in een moord te betrekken en hij was dus volkomen oprecht (al bedoelde hij iets anders dan Tony begreep) toen hij zei, dat hij er eerst met mij, Patcheki, over wilde spreken. Hij begreep namelijk, dat hij de uitvoering van zijn plannen niet langer kon opschuiven en daarom liet hij Grilly weten, dat ze het hele gezelschap naar Amsterdam moest loodsen, waar zij voor het verdere contact moest zorgen. Bill Logan had in zijn hoofd, dat Grilly, zijn dochter, met mij zou trouwen. Daarna zou hij de moord op Tony Toeroen op mij, Patcheki, afschuiven en hij zou wel zorgen, dat ik op een of andere manier aan de gevolgen zou overlijden.

Mijn vermogen zou dan via zijn dochter in zijn handen komen en dan was de baan vrij voor zijn grote plannen.

En dat is allemaal mislukt door.... de baas van de Green Parrot! Want toen Tony op weg was naar de Nieuwendijk, waarschuwde die rechercheur de Wilde. In overleg met die rechercheur is daarop de hele scène in elkaar gezet, waar ik Grijze Jaap dronken voerde. Ik wist, dat er risico's aan verbonden waren, maar dat Bill Logan zijn helper in koelen bloede zou neerschieten, had ik niet verwacht.

In elk geval: Bill Logan had in Amerika nog een paar moorden op zijn kerfstok en in andere landen werd hij ook gezocht. Zijn carrière is teneinde en die van Grilly eveneens.

Nickey, de brandkastenkraker, heb ik in mijn persoonlijke dienst genomen, want je kunt nooit weten..... ik kan op een dag de sleutel van de safe kwijt zijn en dan is het makkelijk wanneer een vakman als Nickey in de buurt is.

Dat is de verklaring, die ik diende te geven; als ik er een persoonlijke opmerking aan mag toevoegen, dan is het deze: ik geloof, dat Tony bij Molly erg in de pas staat.... om de waarheid te zeggen: in dat opzicht ben ik eerlijk jaloers op hem!

C h a r l e s G o l d s t e e n
(alias Patcheki).

E I N D E .